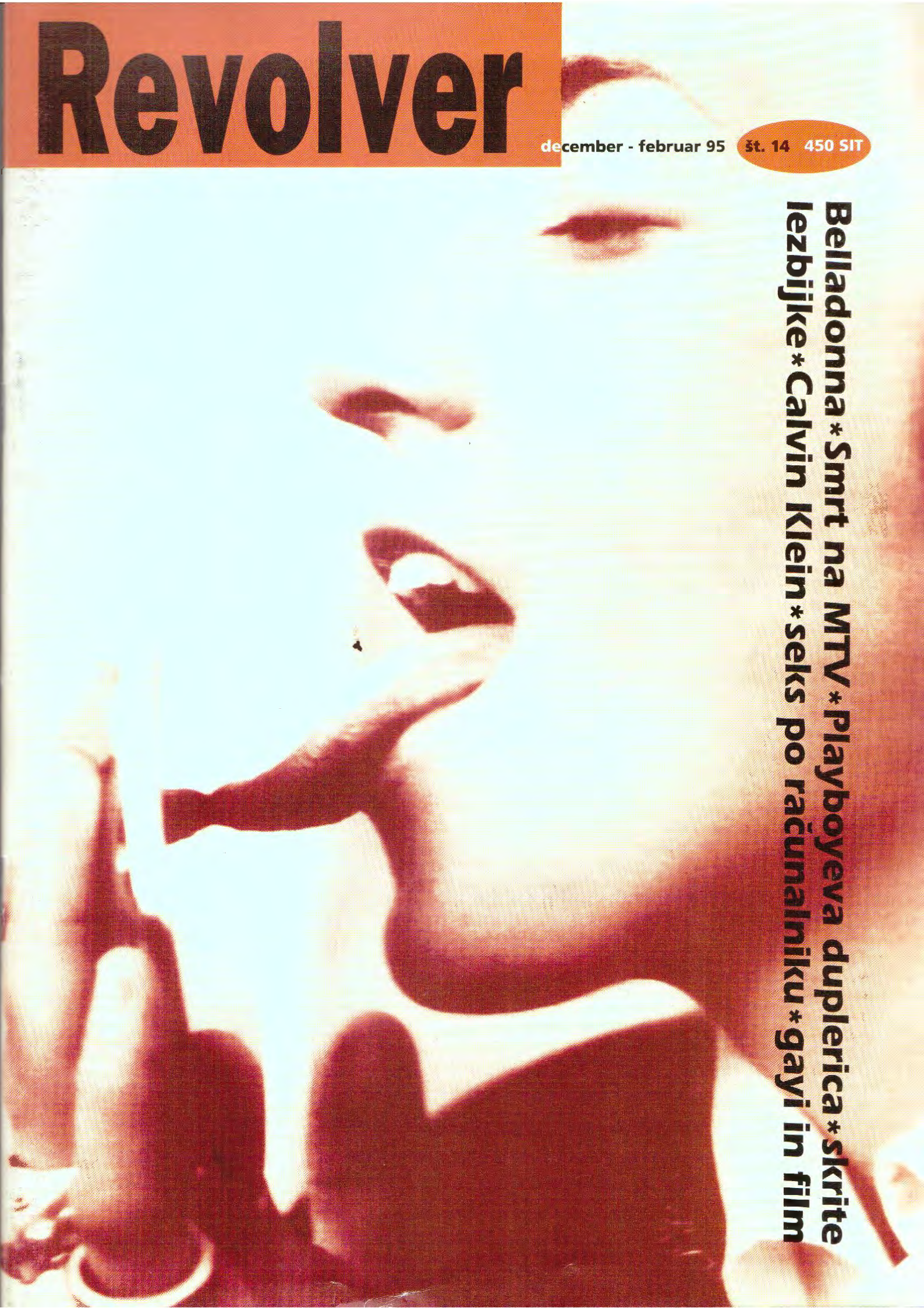

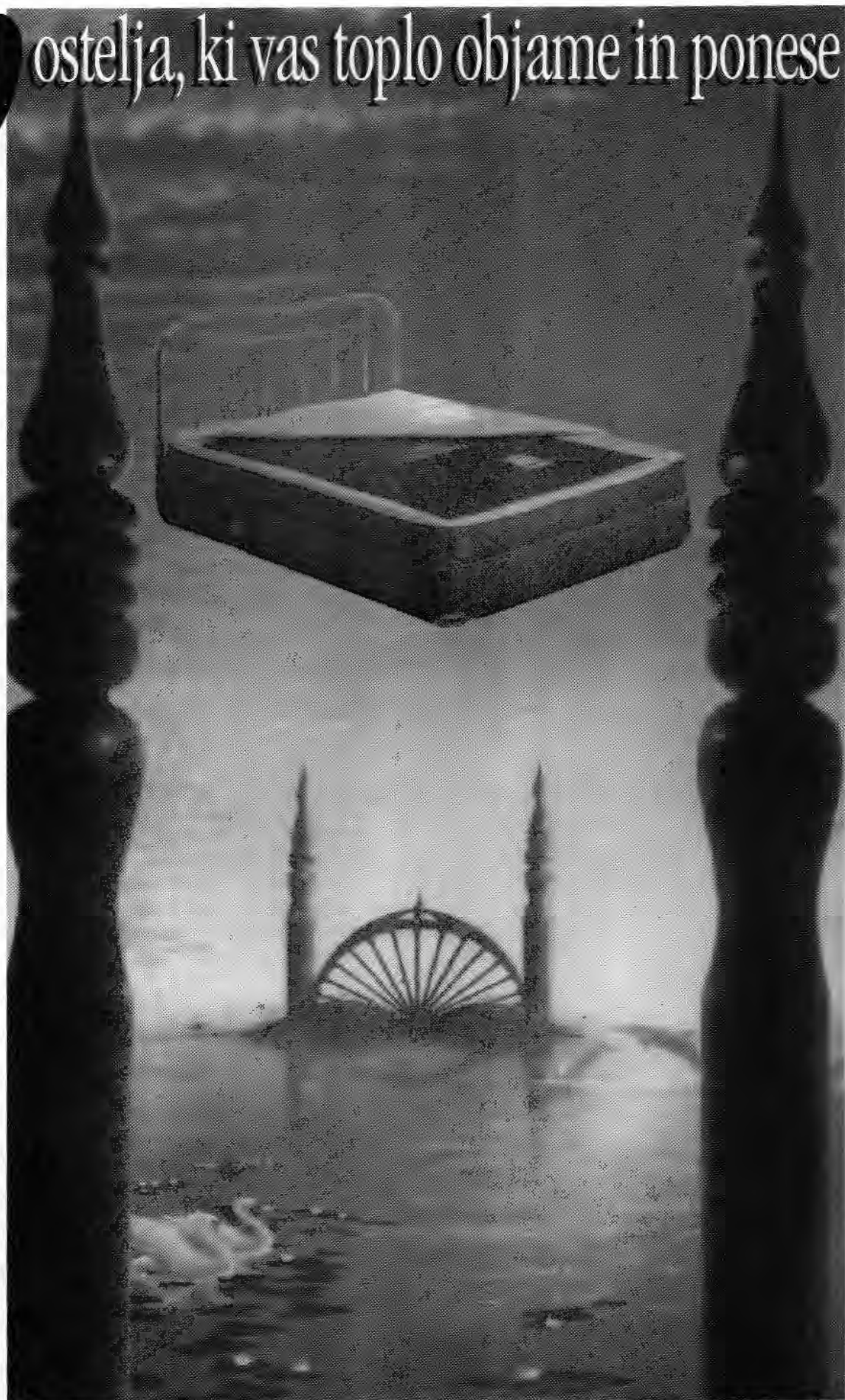
Revolver

december - februar 95 št. 14 450 SIT

**Belladonna * Smrt na MTV * Playboyeva duplerica * skrite
lezbijke * Calvin Klein * seks po računalniku * gayi in film**

Postelja, ki vas toplo objame in ponese

vodna
postelja

GAL

Ogled in naročila: Razstavno prodajni salon GAL, Ljubljanska c. 88
61230 Domžale (vhod SKB banka, 1 nad.), tel.: 061 713 361 ali 737 889

Možen nakup na kredit, brez pologa. Odplačevanje na tri leta.

konec sezone

konec sezone

Mestne oblasti so ob eksplozijah kuge brez prestanka prirejale množične javne zabave; veljalo je namreč trdno prepričanje, da se bodo tako povrnili življenjski sokovi, optimizem, red, blagor in predvsem zdravje. Pobitost, melanholija in strah podvržejo človeka boleznim, mračni stoicizem slabi telo, vabi strupe in odpira dušo zlu. Bolj kot so nesreče desetkale meščane, bolj vrtoglave, razvratne in blazne so postajale veseloigre.

Navidezno zastarelo vraževerje ludističnih razpoloženj iz srednjeveških mestnih karnten pripoveduje o nekih oddaljenih časih. Moderna je doba penicilina, anestetikov in profanih norosti, etnocidov, genocidov, suicidov, shizofrenij, klavstrofobij, ksenofobij, homofobij, egofobij, samosvojih držav, izdanih tovarištev, pozabljenih prijateljstev in obrekovanih ljubezni. Današnje strategije preživetja - ledena brezbriznost, zamrznjena srca in adijo-pamet - bodo iz naših dni v muzej zgodovine postavile naslednji lapidarij groze. Povsem retardirano desetletje, tale "devetdeseta".

Da stvari sploh niso v redu, mi je šinilo v glavo tedaj, ko se je v tradicionalno anarhističnem gnezdu, študentskem domu, začelo z otožnimi očmi prepevati "ponarodele". To je bilo tik po prvih demokratičnih volitvah v Sloveniji. Po drugih demokratičnih volitvah je postal pogovor o vsem, kar se ni dotikalo študentskih bonov za prehrano, moralni problem. Ker topla goveja juhi- ca. Potem se je nekajkrat zaporedoma dogodilo, da je bila revija *Revolver* po zapletenih asociativnih poteh in kapacitetah domačijskega kolektivnega spomina pripisana "Janši". Blagoslovljena pozaba. Spomin živi tod eno samo generacijo. Pa še ta se krči. Danes tu naokrog - ampak to je že širše obeležje - cvetijo prepričanja, da ima vsak bebec pravico javno blebetati o svoji vi- ziji državne in državljanske čistosti in nesnage, pa še o tem, kje je prostor alternativne kul- ture, mnenja, da mora vsaka razvita parlamentarna demokracija imeti svoj nacistični kot, da mora znanost iti v vsako slovensko vas, ko je še na univerzi ni, zapoved, da je punker bolj brutalen kot država s 130.000 brezposelnimi, da pa je vsako stremljenje pravšnje, če je le dovolj abstraktno in tako najbolj vitalne generacije lovijo po nebu neke svoje in tuje karme, se miže razporejajo po šestindvajsetih registriranih verskih skupnostih in tožijo nad usodo laičnih in brezdomnih drugje po svetu. Vse zahteve po izbiri in svobodi so lepo telebansko izpolnjene. Seks in rock'n'roll sta po štiridesetih letih v opoziciji.

Gay gibanje je zasnovano kot organizirana skupina pritiska, ki skuša vplivati na državne insti- tucije, na njihove strategije in akcije ali na samo javno mnenje. Gay gibanje v Sloveniji je po razsvetljenski liniji podedovalo iluzijo o modrem človeštvu in že polno desetletje izvaja pritisk na "dolino šentflorjansko" skozi čisto kulturo. Ampak z dovzetnostjo za kulturo je tudi tako kot s cerkvenimi odpustki v 15. stoletju: celo leto mečkaš in nateguješ možganske perle, zije vseh vrst, potem greš enkrat "na Ramovše" in že si povsem nebeški. Spet bo treba kaj nabiti na kakšno sveta vrata. Javno-mnenjska pravstvena straža je odlično zaslutila domet kul- ture: v okrožje domoljubnih, bratomornih, "obče-civilizacijskih" in nasploh dovolj steri- ziranih kolektivnih hrepenenj bo težko pripustila kakšno zvilo gay zgodbo, ki bi radovednim serviso- krepko porcijo individualnih strasti, seksualne nelojalnosti in, glej-ga-zlomka, morda celo civilne nepokorščine.

V tuji sodobnosti je gay seksualnost postala tako mikavna in dostopna, da je iz radikalne socialne deviacije prešla v imperativ osebne avtonomije. Znamenje kozmopolitskega kulturniškega establishmenta. Ravno prav za naslednje generacije. "Homoseksualnost" ni več skriti vir pooma antičnih junakov niti zamolčana erotika pesniške aristokracije prejšnjega stoletja ali getoizirana drugačnost, temveč ena od razpoložljivih seksualnih praks sproščenega slehernika. **Jonasa** bi zaradi njegovih imbecilnih spakovanj o pedrih po treh sekundah brcnili z MTV-ja. V Sloveniji živimo pretekle travme nekih generacij iz časov davno pred vsemi novimi, našimi stan- dardi svobode. Narodna sprava ni moj problem, postaja pa nasilje čezme, ko je njena simbolna vzvišenost še po štirih letih prednostna naloga vseh državnih in ljubiteljskih institucij. Harmonija kolektiva, to je že v redu, če bi k tovrstnim naporom države primaknili tudi kakšno sodobnejša veselja ali zagate, lepo prosim. Tako pa imamo zopet idejo neke razcepljene skupnos- ti, neke manifestacije totemskih praks in skupinske označevalce kot edine etične kriterije izmenjave. Enemu od takšnih vrednoslnih kompleksov lahko rečemo naci(onal)izem. Drugemu he- teroseksualni ekskluzivizem. Dežela, kjer uspevajo tisti, ki jim za znak progresivnosti, indi- vidualnega šarma in uporništvu zadostuje velik, velik motor, se je na področju kulture znašla na nivoju ameriških baby-boomerjev iz zgodnjih '50. let. Dvajset let pred Stonewallom. Dvajset let pred popularizacijo civilnih pravic. Dvajset let pred Woodstockom. Dvajset let pred rojstvom sodobne mladine. Dvajset let pred inteligentnim individualizmom. Slovenija 1994. Hvala za najlepše dreve, ki me torej čez par desetletij še čakajo.

"Milan Mladenović je umro, ili bi to pre trebalo shvatiti kao totalno odustajanje." Zgodbe enega samega človeka, individualnih načinov prisotnosti, intenzivnih, kratkotrajnih domovanj, odprte senzibilnosti, zgodbe mest in prostorov, ki smo jih nekdanj skupaj imeli radi, prihajali vanje ob vsakršni uri, v njih ljubili in se vračali spet in spet, želja, ki jih sam(a) ne moreš obvladovati, drugje pa ne utrditi, zgodbe prestolnic, ki sedaj vedno bolj postajajo pokrajine nekih tujih, grobih praks, tod izgubljajo domovinsko pravico. Civilizacija ta deponija kolektivnih insignij, ni nič kaj strpna in sčasoma dobiš utrujen obraz od toleran- nih nasmeškov ob stiku z vsem, kar iz nje prileze na pot. *"Where rock goes, democracy fol- lows,"* piše **Camille Paglia**, medtem pa v beli Ljubljani streljajo na K4 in z drogiranimi psi- ovohavajo "Metelkovo". Neka dobra sezona se zaključuje. *"Hey Jude"*.

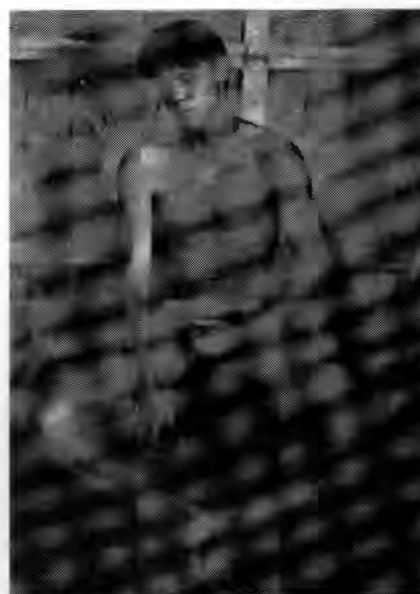
Vendar pa gay usode segajo dlje od nedeljskega roza diska ali prostorov na "Metelkovi". Povezane so predvsem z vero v univerzalnost pokroviteljskih strategij, ki jih nudi država: po dveh tisočletjih "zahodne civilizacije", po dvesto letih racionaliziranega humanizma, po prvi pelletki slovenskega državljanskega združenstva, po pravkar minuli volilni evforiji, se počutim bolj izpostavljena in manj zaščitena kot tisti kovinski stolp na nadmorski višini 2863m. Ampak ena od nenavadnih značilnosti večine tukajšnjih državljanov je, da se nikdar niso naučili abecede civilnega obnašanja. Če še delavci točno ne vedo, kaj bi s sindikati, kako naj "homoseksualci", ki so do potankosti izostrili vse kamuflačne taktike lastne samozavesti, zapopadejo, kakšne sladkosti bivanja jim lahko prineseje trdne barikade gay organiziranosti. Menim, da tičijo zajci prav v lem grmu in vsakršno drugačno pritoževanje je brez pomena.

Nataša Velikanja

Tudi mi dotra
nemaj praviti pakosti
Tudi ono što ne vola bit
samo jos danas
danas smo sami je i ti
Ekatarina Velika
["Ponos" z MC
"Neki nas posmatra"]

- 3** disko, Metelkova, knjige
- 8** dom in svet
- 15** intervju: Douglas Conrad
- 16** Belladonna
- 18** MTV - Pedro Zamora
- 20** Rebekka Armstrong
- 23** foto: Daniel Novakovič
- 28** lezbični kamp
- 32** lezbijke v klozetu
- 34** gayi in film
- 38** kastrati
- 40** gayi v računalniku
- 42** Calvin Klein
- 45** Beograd, Munchen
- naslovnica:** k.d.lang

Roza klub je organizacija, ki skuša pokrivati široko področje homoseksualnosti - tako moške kot ženske. V juniju 1990 so jo ustanovili člani Škucove sekcije Magnus in članice Škucove sekcije LL. Naš naslov je: Roza klub, Kersnikova 4, Ljubljana (IV.nad., soba 404), tel. 061.1324.089 (ob torkih in četrtek med 12. in 13. uro), fax 061.329.185. Žiro račun za plačilo posameznih publikacij, članarine (1000 SIT za 94/95) ali prostovoljnih prispevkov je: 50100-678-44343.

Roza disko, K4, Kersnikova 4, vsako nedeljo od 22. do 4. ure

Revolver, revija s homoerotičnim nabojem, je revija Roza kluba

Metelkova - v bivši vojašnici na Metelkovi (hiša Lovci): klubsko vzdušje, nastopi, razstave, pogovori... Magnus klub/Monokel: srede in petki po 19.00

Kontakt - navodila in obrazec v Revolverju

Projekti: Homoseksualnost, kaj je to?: Varnejši seks; Brošura: Gay in lezbične organizacije v Sloveniji

Magnus - gay sekcija pri ŠKUCu: mesečni časopis Keke(c), izleti...

LL - lezbična sekcija pri ŠKUCu: informator Pandora (v jan. izšla nova 5.številk), pogovori, srečanja, izleti, rekreacija; pozanimajte se za termine

SOS telefon za ženske in otroke - žrtve nasilja: 061.97.82, 061.441.993 - je prav tako odprt za težave, stiske lezbijk

AIDS FOND - za pomoč seropozitivnim (prispevke nakažite na ŽR ŠKUCa: 50101-678-52011, s pripisom Aids fond. Hvala.)

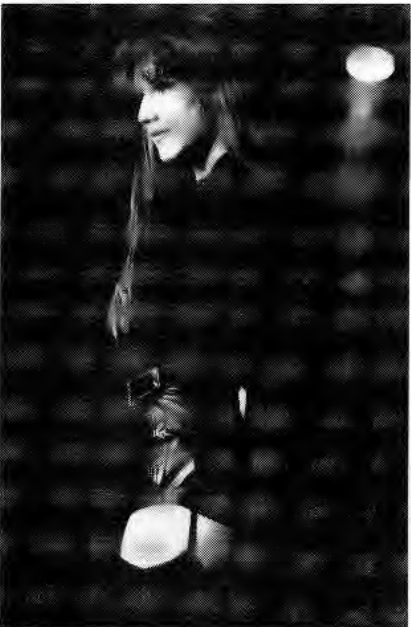
Projekt Plus - za pomoč okuženim, obolelim ter njihovim prijateljem...

REVOLVER, revija za kulturna in politična vprašanja (revija s homoerotičnim nabojem). ISSN 1318-2668. Izhaja četrtletno. Cena posamezne številke je 450 SIT. Ustanovitelj in založnik: Roza klub, Kersnikova 4, Ljubljana. Odgovorni urednik: Brane Mozetič. Naslov uredništva: Revolver, Kersnikova 4, 61000 Ljubljana, tel.+386.61.1324.089, fax: 329.185, Tehnično urejanje in postavitve: Boštjan Liseč. Tisk: Grafična delavnica ČUK, Postojna. © Revolver, 1995. Vse pravice pridržane. Ponatis celote ali posameznih delov revije je dovoljen samo s pismenim privoljenjem založnika. Pridržujemo si pravico do objave pisem, fotografij ali člankov, prispelih na uredništvo. Mnenja avtorjev v reviji so njihova osebna in ne izražajo vselej stališč uredništva. Objava piscev, fotografov, modelov, reklamerjev ali drugih oseb in organizacij ne izpričuje njihove seksualne usmerjenosti. Prispevki v reviji niso honorirani. Po mnenju Ministrstva za informiranje sodi revija med proizvode, za katere se plačuje 5% davek od prometa proizvodov.

To številko je uredila Suzana Tratnik. Številka je izšla s pomočjo OSF - Slovenia in Ministrstva za kulturo RS.

Mirč kot Josipa, foto: Jasna Klančičar

Salomé, foto: Jasna Klančičar

Elena, foto: Frenk Fidler

Bili smo v Roza disku - in preživeli

Senzacionalni naslovi v slovenskem časopisju so vplivali tudi na naš dobi stari Hollywood.

Hudičevo trezen tip je resnično streljal, a so njegovi strelji še nekako najbolj zadeli nedeljski Roza večer v klubu K4.

Število obiskovalcev se je v povprečju razpolovilo in samo z nostalgijo ter upanjem lahko gledamo na 30. oktober, ko je našo diskoteko po dolgem času obiskalo 450 ljudi.

Na predvečer novepečenega državnega praznika se je z enourim koncertom v diskoteki predstavila ženska (lezbična) skupina **Belladonna** iz Francije. Koncerta so bile vesele predvsem ženske, ki so prišle po dolgem času na svoj račun. Kasneje je bilo poskrbljeno za vse občinstvo, ki se je noro zabavalo do zgodnjih jutranjih ur in padalo v trans-tehno oziroma rave, za katerega je resnično profesionalno poskrbel **MC Brane** skupaj s svojimi DJji.

Malo manj - ali pa zelo slabo - so razgrela naše občinstvo tematski žuri.

Prvi takšen je bil t.i. študentski party s **Salomé** in znižano vstopnino, zanimivo je izzvenela zamisel grškega žura s tradicionalno grško glasbo in programom **Salomé** in **Elene** ter nenazadnje latino party z baloni, konfeti in latinsko-ameriško glasbo. Morda je bil slednji prevelik eksperiment za naše občinstvo, a nedelja za nedeljo dokazuje, da je izredno težko zadovoljiti širok krog občinstva, ki ga sestavlja več generacij.

DJ Nataša, ki v Roza disku skrbi za glasbeno podobo, se resnično trudi ustreči čim večjemu krogu ljudi in zadovoljiti čim večim okusom. Žal je problem tudi nabava sveže glasbe, če v blagajni ni veliko denarja. Nataša obljublja, da bo svoj glasbeni izbor popestrila tudi z gostujočimi DJji in njihovo glasbo.

Eksperimentirali smo tudi s filmskim programom v disku. Izkušnje in želje obiskovalcev so pokazale, da melodrame, komedije in stari hollywoodski filmi nasploh niso zanimivi za Roza disko ter da si večina želi gledati novejša komedije, parodije, filme s homoerotičnim nabojem in seveda porniče. No, tudi v takšni ponudbi lahko diši po dobrem starem Hollywoodu.

Klub K4 pa prav nič ne diši stanovalcem Kersnikove ulice, ki so na enem od svojih izrednih sestankov od mestnih oblasti zahtevali, da klub, v katerem domuje tudi **Roza disko**, nepredušno zapro in vse skupaj pometejo iz mestnega središča. Pa ne samo sosedi K4, tudi desno usmerjena študentska vlada ima

veliko povedati, predvsem bode v oči nedeljska roza barva. Močno pa sta jih vznemirila tudi plakata za osveščanje in boj proti aidsu, ki sta visela v eni od vitrin diskoteke. Bojda sta bila neestetska in preveč radikalna. Žal tega še niso upali povedati glasno, saj bi morda izgubili kakšen glas na študentskih volitvah, pa še očitati bi jim lahko, da preveč zro v plakate z nagimi fanti v družbi s kondomom. Morda bomo drugič spregovorili o mladostnih travmah...

Klub K4 ima torej še vedno odprte ventile, Roza disko pa svoja vrata vsako nedeljo od 22. ure naprej. Spremljajte programske lističe, da ne boste zamudili varietejev, striptizov, plesa v peni in seveda roza strela direktno v srce.

A.J.

Belladonna, foto: Frenk Fidler

Mirč kot Klaus Nomi,
foto: Jasna Klančičar

Peppé iz Utrechta (NL)
foto: Frenk Fidler

**metelkova
LOVCI**

oh sredah in petkih
19⁰⁰ - 23⁰⁰

zanjo **MONOKEL**
zanj **MAGNUS KLUB**

Obisk skupine ACT UP iz Utrechta (NL) - akcije po Ljubljani, sep. 94, foto: Frenk Fidler

Knjiga na knjigo

Lambda (založba ŠKUC) se je letos zapisala kar trikrat. Prvič na pesniški prvenec **Nataše Velikonja**, "Abonma". Kvalificiran sem le, da za recenzentom **Alešem Debeljakom** ponovim, da je to knjiga "tanke občutljivosti in spontane neposrednosti, pritajenih bolečin in duhovite socialne iznajdljivosti...". Rad bi bil Natašin prijatelj. Vem, da nikoli ne bom. Rad bi bil deležen njene dobrote, preprostosti in nežnosti, ki se ji zrcalijo z obraza, izza katerega ne zmorem, ne znam. In občutljivosti, a tudi igrive nagaživosti: 'tri sem imela rada tri sem sanjala. dve še nista vedeli. prva ni vedela zanju. in tudi besede ne bi nič.' Noben moški ne more podpisati takšne poezije. Ker iz sebe sega nekam, kamor ne spada. Nataša je zato preveč poštena, do sebe in do "nas": 'dolgo nama je bil všeč tisti ženski par. mislili sva si, ko bi druga drugo jezili, bi se šli k njima zatožit. postavili bi se na neko pokrajino, si sposajali besede in boljše vedeli o stvareh, jim delali prostor in v njem srkali čaj'. To je lirika z veliko začetnico. Nataša, se zdi, liriko živi.

Devetindevetdeset poglavij in potem stoto. Najkrajše, kajti umiranje je dolgo, smrt kratka: 'Name se zapira moja knjiga, neskončna, zrcalna slika. V dreku sem. Do kam hočeš, da se potopim? Obesi se, Bill! Moje mišice so splahnele. Znova imam otroške roke in noge'. Tako se torej konča roman, ki ga je **Herve Guibert** napisal "Prijatelju, ki mi ni rešil življenja". Delo je avtobiografsko, v njem pa skozi poglavja, nekakšne dnevniške zapiske, niza svoje občutke od začetka boleznih dalje. O aidsu je pisal brez zadržkov in zavor. Bolezen je sprejel, svet in življenje doumel. Če niso besede preveč bogokletne, bi si usodil zapisati: aids ni nujno samo tragedija. V začetku leta '92 mi je v takratnem Joy klubu **Brane Mozetič**, sicer urednik pričujoče zbirke, povedal, da je Guibert umrl. Ne vem, zakaj sem obstal tako zgrožen, končno sem to lahko pričakoval. In izgubljen, ne da bi do takrat prebral eno samo njegovo knjigo. Poznan mi je bil le kot fotograf in scenarist filma "Ranjeni moški". No ja, tudi kot **Foucaultov** prijatelj. Zdaj ga berem prvič. Ker ga berem tudi zadnjič, ga prebiram. In ga bom še dolgo.

Odločno nepopustljivi lezbični feminizem je zbudil pozornost z romanom "Granatno jabolko", ki na svojem področju prav gotovo predstavlja mejnik. V njem je s humorjem, tenkočutnostjo, a tudi sveto jezo, opisana pot ponosnega in pogumnega dekleta, ki odraste v lezbijko. Z njim je pisateljica **Rita Mae Brown** postala poznana tudi širši bralski publiki, kar ji je kot filmski scenaristki pomagalo odpreti vrata v Hollywood. Resda za ceno zanosa, poleta in navdušenja, kar vse žarči iz njene literature, predvsem pa te neverjetne knjige, ki je zdaj v branje ponujena tudi vam.

Zbirka "Lirika" (MK) je znova obogatila

našega duha. Predvsem z dvema pesnikoma. **Publij Vergilij Maro**, sloveč kot največji rimski pesnik, se je v času večnega mladeniča Julija Cezarja rodil na podeželju. Zato pri njem najdemo toliko bukolične, idilične poezije, ki pa je vedno obogatena z realizmom, neposrednostjo, humorjem, a tudi z ironično distanco. V idealizirani Arkadiji, ki predstavlja vrt pesnikovega hrepenenja po srečni in večni mladosti, živijo navadni italiski pastirji z zvenečimi grškimi imeni, da se tako mešajo med mitološke osebe, celo med bogove. V drugi eklogi, monologu hlapca Koridona, ki brezuspešno zapeljuje gospodarjevega ljubljence, lepega Aleksisa, hlapec ostane neusliščan. Pa kaj, ko je cilj dosežen, ga je treba preseči. In zato se bo vedno znova iznaševal kak novi Aleksis. In se našel... **Wystan Hugh Auden** je predstavnik drugega časa in drugih besed; modernistične in intelektualne, konkretne poezije. Ker pa mora biti vsaka poezija v prvi vrsti odkrita in poštena do same sebe, lahko tudi z njim potrdim prejšnje prepričanje: 'Prijatelja, ki sta se tu sešla in objela, sta odšla, vsak k svoji pomoti'. In če pristavim še strešico na ž: tudi prazno križišče iz njegove pesmi "Razpoteje" se vedno znova napolni. Še nekaj besed o pesnikovem življenju v telegrafskem stilu: Auden se je rodil leta 1907 v Yorku, Anglija. Po študiju na Oxfordu je s pomočjo **Stephena Spenderja** izdal prvo poezijo. Z drugim prijateljem, **Christopherjem Isherwoodom**, piše svoja prva dramska dela. Skupaj z njim se leta 1939 preseli v ZDA, kjer spozna mladega **Chesterja Kalimana**. Čeprav se je njuno seksualno razmerje po nekaj letih povsem ohladilo, pa sta si kljub temu zgradila trdno življensko vez, ki je bazirala na vzajemnem zaupanju in naklonjenosti. Leta 1973 se ustavi na svojem posestvu v Kirchstettenu v Avstriji, kjer presenečen ugotovi, da so cesto pred njegovo hišo preimenovali v Audenstrasse. 28. septembra odpotuje na Dunaj, kjer uprizori pesniški recital. Namesto na večerjo oddide v svojo hotelsko sobo. Naslednje jutro ga Chester Kallman najde mrtvega.

Dve knjigi naj bosta izvzeti tudi iz nove garniture "XX. stoletja" (CZ). Roman "Voss" je verem bralski iziv, umetniški užitek, ki ga lahko doživite pri tem, je zato toliko večji. Voss je raziskovalec, ki se odpravi v notranjost avstralskega kontinenta, med domorodce aborigine. Nad svojo moško odpravo, ki jo sestavljajo osebnoštno šibkejši sodelavci, uveljavlja faustovsko naravo. Med njim in Lavro, edino žensko, ki pa ostane doma, vlada na videz eterična ljubezen, ki pa je le pobeg pred telesnostjo in hkrati priprava nanjo po vrnitvi. Toda vrnitve ni... **Patrick White**, najbolj znani avstralski pisatelj in Nobelovec se je rodil v Londonu, vendar avstralskim staršem, in je v Angliji preživel tudi vso svojo izobraževalno dobo. Med drugo svetovno vojno je pri RAF-u spoznal svojega ljubimca **Manolyja Lascarisa** in se z njim leta

1948 vrnil k svojim koreninam. S pomočjo njegove ljubezni je potem dolga leta ustvarjal dela, ki so mu prinesla svetovno reputacijo. V starosti 78-tih let je leta 1990 umrl v Sydneyu.

Roman "Poljub ženske pajka" je zares razvpat. Vsi ga poznajo, če ne drugače, kot gledališko priredbo, musical ali uspešen film. Njegov avtor, pisatelj **Manuel Puig**, se je rodil nekje sredi argentinske pamppe. Bogu za hrbtom, kot je sam dejal. Matič, doktorica kemijskih znanosti, se ni nikdar živela v deželo, kjer se je njen mož ukvarjal z vzrejo goved. Zatočišče je našla v sanjah hollywoodskih filmov. V beg pred stvarnostjo se je zatekala skupaj s svojim sinom. Zato je njegovemu prvemu romanu naslov "Izdajstvo Rite Hayworth", kjer sam nastopa v vlogi inteligentnega, skrajno občutljivega, nežnega, vase zaprtega in po lepoti hrepenječega dečka Tota, ki je naravnost idealna podlaga za Molinovo homoseksualnost iz pričujočega romana. Puigova dela niso parodije na kič, kot bi morda kdo pomislil. Z njim kot fenomenom se je zavestno ukvarjal. Nižje ali manjvredne literarne zvrsti je vedno zavzeto branil in dejal, da se jim godi tako kot ženskam v mačistični družbi: vsi uživajo v njih, a jih nihče ne spoštuje. Romanu lahko očitete trivialnost, a prebrali ga boste na dušek. Kot lahko na dušek izpijete čašo dobrega vina. Če to ni visoka umetnost... Puig je umrl v starosti 57-tih let, 22. julija 1990, v svojem zadnjem eksilu (deloma tudi zaradi homoseksualnosti), v Mehiki.

Naj opozorim še na navadno knjigo "Blazno resno o seksu" (MK), ki jo je napisala nenavadna **Desa Muck**. Zares škoda, pomislim, da ni bilo v času mojega odrasčanja niti sledu o podobnem delu. (Samo) izobraževati sem se moral ob bukalah, ki bi mi lahko, če se ne bi

Modra svetloba,
antologija

Michel Foucault:
Zgodovina
seksualnosti,
Skrb zase

Ino Knabino:
Ganimed in drugi,
roman

Ciril Bergles:
Ifrikiya,
pesmi

Nataša Velikonja:
Abonma,
pesmi

Hervé Guibert:
Prijatelju,
ki mi ni rešil življenja,
roman

Rita Mae Brown:
Granatno jabolko,
roman

Založba ŠKUC
Zbirka Lambda

pazil, spolno življenje celo priskutile. Seveda vam ni potrebno reči, da je knjiga namenjena otrokom, ki odraščajo v (kakšne že vse?) heteroseksualce, pa vendar v njej nastopi tudi homoseksualec Simon, ki postane pisateljičin prijatelj že v otroštvu: 'In to je ostal do danes. Je eden najpogumnejših, kar jih poznam, saj svojega nagnjenja nikoli ni skrival pred svetom, čeprav mu zaradi tega v življenju ni bilo lahko.' Seveda se tudi ni potrebno vprašati, kdaj bo izšla podobna knjiga za otroke, ki odraščajo v (kakšne že vse?) homoseksualce, pa vendar se lahko do takrat tolažijo prav z Desino knjigo, ki jim zagotavlja, da je homoseksualnost le eden od mnogih obrazov ljubezni.

Tujih novih knjig načeloma ne predstavljam. "Matrosen sind der Liebe Schwingen" (Insel Verlag, Frankfurt am Main) je izjema, ker v njej avtor **Joachim Campe** antologijsko predstavi pesnike od antike do danes. Od Pindarja preko Lorda Byrona do Allena Ginsberga. In Braneta Mozetiča. Postanite tudi vi lastnik prve tuje antologije gay poezije z domačim avtorjem. Vložite vanjo svoj kapital. In v vse ostale. In v vse ostalo...

(gusti g.)

Galerija ŠKUC - Sonja Polanc, foto: Frenk Fidler

Razstava: Tu smo

Pri projektih je ena najpomembnejših stvari, če ne najbolj pomembna, dober, usklajen tim, na katerega se lahko zaneseš in s katerim se da delati. Razstava "Tu smo" ga je k sreči imela, in ob tej priložnosti bi se rad zahvalil vsem sodelujočim, še zlasti pa Suzani Tratnik, Jerku Gluščeviću in Anderju Brumen Čopu. Razstava ob deseti obletnici se je morala zgoditi, drugače bi okrogla obletnica ostala nezaznamovana, če ne štejemo incidenta na Gradu, Dnevov lezbičnega in gay filma pa Slovenske popevke maja v Roza disku, vendar smo tega že kar navajeni in bi o tem težko rekli, da je bilo kakšno posebno praznovanje.

Razstava naj bi predstavila delo preteklih let. Kako se je to posrečilo, težko sodim, saj sva s Suzano ob pripravah naletela na velikanski arhiv, na številne produkte, razna poročila o dogajanjih ipd. in se je bilo težko odločiti, kaj in kako razstaviti. Tako je velikost stvari ostalo še naprej v arhivu, čeprav bi si zaslužile, da so videne. Moram poudariti, da razstava, čeprav izhaja iz naše scene, ni bila v prvi vrsti namenjena njej, saj te izdelke, dokumente, fotografije itn. poznata že praktično vsaka lezbijka in gay s scene. Namen dogodka je bil opozoriti javnost na naše delo, zlasti tisti del javnosti, ki o nas ve malo ali nič. Seveda pa pri takem "sporočanju" zmeraj pride do napak, za katere je kriv zlasti slab marketing in netrženje naših izdelkov. Ko govorim o tem, ne mislim toliko na komercialno, na zaslužek, ampak preprosto na promoviranje homoseksualne populacije, zlasti pa tega, kar dela. Dokler se ne bomo zavedeli, kako pomembno je to, se bomo še naprej zapirali v nekakšen geto.

Šele ko se znajdeš pred arhivom, ti postane jasno, kako velika je produkcija slovenskega lezbičnega in gay gibanja, pa tako krivično spregledana in malo cenjena. Zakaj javnost naše delo slabo zaznava, sem si že razjasnil. Zakaj pa ga ne podpira publika, ki jo ta produkcija v bistvu promovira, pa je nekoliko bolj zapletena in kompleksna zgodba, v kateri nastopajo predsodki, netoleranca in nenazadnje malomeščanska vzvišenost, ki je žal značilna za mnoge od nas, saj je zakoreninjena globoko v slovensko kulturo. O tem bi se dalo na dolgo in široko pisariti. A čemu? Se bo kaj spremenilo?

Tomaž Škorjanc

Dnevi filma 94

(4. 12. - 11. 12. Kinoteka)

TRI ZALJUBLJENA SRCA

(THREE OF HEARTS), YUREK BOGOJEWITZ, ZDA 1992, VLOGE: WILLIAM BALDWIN, KELLY LYNCH, SHERILYN FENN

Film se še vedno rola po slovenskih kinematografih in gotovo bolj sodi tja, v srčiko straight občinstva, kot pa na lezbičen in gay festival. Morda je zgodba res nekoliko posebna, zanimiva in "tolerantna do vsakovrstne oblike seksualnosti" - kot se ta filmček rad predstavlja - za lezbijke oziroma gaye pa je bolj osladen dolgčas. Se pa da preživeti, če gay vzdihuje za **Williamom Baldwinom** ali lezbijka za mračno lepoticco Sherilyn iz *Twin Peaksa*. **Kelly Lynch** igra ta pravo lezbijko, ki jo seveda neodločena oziroma biseksualna ljubica zapusti. Baldwin naj bi ji zlomil srce, kot se pač za najetega ljubimca spodobi, in jo tako prepričal, da so moški navadne svinje, s katerimi je bolje imeti čim manj opravka. Toda profesorica angleščine, ki jo igra Sherilyn, je poštena in na koncu oba tudi pošteno nategne. Tako neutolažljivi lezbijki in fantu na poziv (ki je v teku film že opustil ta nedostojni posel) ne preostane nič drugega, ko da si izmenoma jočeta v naročju in še naprej razvijata razumevanja polno prijateljstvo.

SUPER 8 1/2

BRUCE LABRUCF, KANADA, 100 MIN, ČB, VLOGE: BRUCE LABRUCF, MIKEY MIKE, KLAUS VON BRUCKER

LaBruce, ki ga poznamo po filmu *No Skin Off My Ass*, tudi tokrat ni razočaral. Glavno vlogo je spet rezerviral zase in v duhoviti, mestoma cinični in warholovski

maniri pripoveduje o svoji poti do porno zvezdnika. Brezkompromisno govori tudi o podrobnostih v tem poslu, ki so opremljene s ternu primernimi prizori. Nemalo pozornosti namenil tudi lezbijkam, saj je protagonistka odkrila avantgardna filmska ustvarjalca. Slednja se navduši tudi nad lezbičnim parom, ki predstavlja zabaven prototip lezbičnih stereotipov in odštekanosti. Sta namreč sestri, gre torej za incestno razmerje, ki se nenehno zabavata in pred kamero veselo razlagata, kako sovražita moške, še posebej bele straight moške s čopi. Ena izmed njunih veselih prigod se odigra na avtocesti, kjer "neusmiljeno" napadeta in posilita nemočnega belega straight tipa s čopom, ki je povrh vsega še na ber-

glah. Film, ki bi se mu pozorni gledalci in poznavalci lahko dodobra nasmejali, če ne bi bilo nekaj razvlečenih prizorov.

LUNATIC THEATRE

HISAYASU SATO, JAPONSKA 1989, 60 MIN

Nenavaden prikaz homoerotične zveze z daljnega vzhoda. Zgodba o ljubezni, zanamovani s fetišizmom, ki niha med sadizmom in nežnostjo. Gotovo nam bo ostal v spominu zaradi pretanjeno krutih erotičnih prizorov, čeprav je v prikazovanju odnosa med mučiteljem in žrtvijo (ki se lahko tudi zamenjata) ostajal premalo poveden.

GOREČA UŠESA

(ROTE OHREN FETZEN DURCH DIE ASCHEN), ANGELA HANS SCHEIRL, URSULA PURER, DIETMAR SCHIPEK, AVSTRILA 1991, 83 MIN, VLOGE: SUSANNA HEILMAYR, URSULA PURER, ANGELA HANS SCHEIRL

Film, ki se je v evropskih gay krogih reklamiral kot izjemen dosežek lezbične kinematografije, je, milo rečeno, razočaral. Že tako ohlapno in raztrgano fabulo, nabito s težko berljivo fantastično in stehnzirano simboliko, povsem skazijo borni efekti nizkoporačunske produkcije. Že gotovo dolgo ni bilo moč videti filma s tako malo dialoga, ki pa bi bil nadvse potreben, če bi gledalec sploh hotel dojeti vsaj malo več, kot mu je privoščila režija. Da utrganost, trendovske obleke, brezciljni protagonisti in mesto katastrofe niso dovolj za dober/znosen (lezbični) film, pa že tako vemo. Za konec samo še anekdota: na nekem avstrijskem gaylez festivalu se je organizatorjem po pomoti zapisalo "Arsche" (zadnjica) namesto Asche (pepel). In menda se gledalke in gledalci niso nič vznemirjali, čeprav so, po zaslugi tiskarskega škrata, goreča ušesa friela skozi Rit.

IN ORKESTER JE IGRAL DALJE

(AND THE BAND PLAYED ON), ROGER SPOTTISWOODE, ZDA 1993, VLOGE: MATTHEW MODINE, ALAN ALDA, RICHARD GERE

Še en film, ki sicer ni povsem razočaral, smo pa od njega vsekakor pričakovali preveč. Razvpiti je-ali-ni-gay **Richard Gere** se v filmu pojavi kot koreograf z aidsom, vendar le nekajkrat po nekaj minut. Drugače pa je film primeren za šolske ogledce (brez cinizma), medicine in za vse, ki jih je morda malo bolj zares zanimalo, kdo je odkril virus HIV - Francozi ali Američani - in kakšno pot so prehodili znanstveniki in za njimi capljajoče javno mnenje, preden so spoznali, da ne gre za gay, temveč za vsakogaršnjo bolezen.

JAGODE IN ČOKOLADA

(FRESSA Y CHOCOLATE), TOMAS GUTIERREZ ALEE IN JUAN CARLOS TABIE, KUBA-MEHIKA-ŠPANIJA, 1993, 110 MIN, VLOGE: JORGE PERUGORRIA, VLADIMIR CRUZ, MIRTA IBARRA O preganjanih in v ZDA bežečih (nemalokrat kot del ekonomske migracije) kubanskih homoseksualcev je bilo že od nekdaj veliko slišati. Tudi o sinkretičnih verskih obredih, denimo santerii, ki se jih udeležujejo. Jagode in čokolada so kljub neprijaznim komunističnim kubanskim razmeram vendar in simpatičen film,

ki mu spogledovanja s komercialnostjo nikakor ne gre zameriti - tudi take filme namreč "potrebujemo". Tako kubanske tete preživijo, čeprav preveč krilijo z rokami, se pretirano zanimajo za umetnost, berejo prepovedane knjige, ogovarjajo mladce na cesti in na črno pijejo kapitalistični whisky. Če postane prevroče, pač emigrirajo, ker je revolucija neizprosna mati. Jagode pa so tudi film o globokem prijateljstvu med gayem in homoseksualcem, kar je gotovo redkost.

POSLOVILNI POGLEDI

(PARTING GLANCES), BILL SHERWOOD (+1990), ZDA 1986, 90 MIN, VLOGE: RICHARD GANOUNG, JOHN BOLGER, STEVE BUSCEMI

Vzhajajoči rockovski zvezdnik Nick umira za aidsom. Michael je njegov nekdanji ljubimec, ki skozi zgodbo odkrije, da je Nicka bolj ljubil od svojega sedanjega partnerja. Film velja za enega najtoplejših filmov o aidsu, v kar pa se gledalci niso mogli prepričati, saj kopija ni prispela pravočasno, zato so si morali ogledati rezervno v nemški sinhronizaciji.

GORJE

(GRIEF), RICHARD GLATZER, ZDA 1993, 86 MIN, VLOGE: ALEXIS ARQUETTE, CRAIG CHESTER, LUCA GUTTERIDGE

To pa je film iz kapitalističnega sveta, ki si prav tako zasluži oznako simpatičen.

V pisani produkcijski pisarni TV milnice *The Love Judge* (video inserti so morda najduhovitejši del filma) se znajdejo gayi, črnci, debela šefinja, uspešne in nekoliko upomiške ženske. Osrednji lik je bodoči producent Mark, katerega ljubimec je umrl za aidsom, sam pa živi pod Damoklejevim mečem, ker se ne želi testirati. S prijateljem Jeremyjem, prav tako gayem, se nevarno spreta zaradi simpatičnega sodelavca Billa, ki še ne ve, ali je ali ni, zato pač poskuša, bolj ali manj, z obema. Zgodba se konča tako, kot je treba, volk sit in koza cela, in celotna ekipa odide na poslednje skupno kosilo.

OLIVER, OLIVER

AGNEZSKA HOLLAND, FRANCIA 1992, 110 MIN

Film, ki je zamenjal neprispeli zadnji **Jamanov** film *Blue*, ki pa po svoji kvaliteti prav gotovo ne zaostaja za znanim režiserjem. Nenavadna zgodba o fantu, ki se najprej prodaja po Parizu, potem pa se preprosti vaški družini izdaja za njihovega izginelega sina, je popestrena s pojavo posiljevalca in morilca majhnih dečkov.

VIRGIN MACHINE

(DIE JUNGFRAUMASCHINE), MONIKA TREUT, NEMČIJA-ZDA 1988, 85 MIN, ČB

Prvi film kultne nemške lezbične režiserke, ki se je brezkompromisno lotila lezbijk, gayev, transeksualcev, **Camille Paglia**, sadomazohizma. Deviški mašini sicer primanjkuje Monikinega običajnega ostrega humorja, nam pa vseeno tudi v tem njenem prvem filmu postreže z drznimi prizori lezbičnega drag showa, ki popestri nekoliko dolgočasno lezbično romanco in dolgovezno "iskanje sebe oz. odkrivanje seksualnosti", s katerim je obremenjena glavna junakinja.

In še dva nesojena filma.

LJUBEZEN V TROJE

Film, za katerega *Columbia* ni želela, da se predvaja v okviru festivala, si morda lahko še ogledate v redni distribuciji. Tako kot pri *Treh zaljubljenih srcih* imamo opraviti s trojico, ki pa je prikazana dosti bolj zabavno in gledljivo.

KRAVJI BLUES

Ko smo si ta film **Gusa van Santa** končno lahko ogledali v redni distribuciji, smo se lahko prepričali, da njegova zmedenost in dolgočasnost gotovo z ničemer ne bi obogatila lanskih dnevoev filma.

Portret mavrice

Vsi opažamo zastavo v mavričnih barvah. Vidimo jo v angleških, ameriških (in še katerih) lezbičnih in gay časopisih, videli smo jo na razstavi *Tu smo* v Galeriji ŠKUC (od tam je tudi izginila - upamo, da je storilec vedel, kaj je odnesel!), v mavričnih barvah se je pojavljal napis *Revolver* na naslovnici novejših številk revije, imeli smo jo na Metelkovi in menda jo je nekdo videl viseti z nekega ljubljanskega (!) balkona. Če bi bil to nek balkon v San Franciscu ali New Yorku ali Londonu, bi posvečeni nemudoma "pogrun-tali", da tam domuje kakšna roza organizacija ali pa roza par.

Mavrično zastavo nekako povezujemo z gay gibanjem, vseč so nam prstani ali majice ali brisače "svobode", prav tako v mavričnih barvah. Potem pa se po tihem le vprašamo, zakaj je mavrica "barva" gay skupnosti in kaj (če sploh) pomenijo posamezni barvni odtenki?

Ime: mavrična zastava, gay zastava ali zastava svobode. Oblikovanje: Leta 1978 jo je zasnoval **Gilbert Baker**, umetnik iz San Francisca. Mavrično zastavo je ustvaril kot simbol ponosa lezbične in gay skupnosti. Navdihnila pa ga je že obstoječa "zastava ras" v petih barvah.

Biografija: Po prvotni zasnovi naj bi mavrična zastava imela osem barvnih črt, žal pa je zaradi nujnosti prilaganja tiskarskim barvam izgubila dve: rožnato (za spolnost) in indigo modro (za harmonijo). Mavrica svobode ima tako sedaj šest barv: rdečo (za življenje), oranžno (za zdravljenje), rumeno (za sonce), zeleno (za naravo), modro (za umetnost) in vijolično (za duha).

Rojstni kraj: Mavrica je vsekakor najbolj doma v Ameriki, je arhetipski koncept San Francisca; tako hipijev kot gayev. SF je namreč zatočišče hipijev ter meka za lezbijke in gaye. Gay Američani se poživljajo na državno ameriško zastavo, saj imajo sedaj svoje "gay zvezde in črte"...

Kaj pa mi? Če po kakšnem naključju pridete do mavrične zastave, si jo le obesite na balkon, saj to JE gay zastava. Na plaži se mirno zleknite na mavrično brisačo - morda boste priklicali posvečene v skrivnost, za vse neposvečene pa ste lahko "samo" ekologi, zeleni, borci za enakost ras ali pa se zanimate za duhovna gibanja. Mavrica nudi torej širok spekter možnosti, povsem v skladu s svojo barvno lestvico govori o enakosti, ne glede na raso, spol, spolno usmerjenost, versko ali duhovno prepričanje, pozitiven ali negativen izid testa. In mnogi so prepričani v moč barvnega simbola, ki naj bi bil prijetnejši od rožnatega trikotnika, s katerim so nacisti označevali homoseksualce v koncentracijskih taboriščih.

Starši aktivisti

V preteklih treh letih se je tudi v Nemčiji, in ne le v ZDA, močno zvišalo število članov v organizaciji za starše homoseksualnih otrok. Na *Vsenemško srečanje staršev*, ki je potekalo od 23. do 27. septembra 1994 v Dusseldorfu, je prišlo skoraj sto mater in očetov iz raznih nemških krajev. Tema srečanja pa je bila Odnos dveh velikih cerkev

do homoseksualnosti. Na fotografiji mati, udeleženka srečanja, s sinom in prijateljem.

Richardove stvari

Prenekateri gay (pa tudi lezbijka) bi staval glavo, da je igralec **Richard Gere** gay. Kar naprej se šušlja o tem, da je menda že javno "priznal" svoje nagnjenje. No, je pa res, da se je pojavil na letošnji londonski gala gay prireditvi *The Equality Show*, ob tako zvenceh imenih, kot so Elton John, Sting, Melissa Etheridge, Alison Moyet, Vivienne Westwood, Ben Elton in Sandi Toksvig. Med drugim je občinstvu povedal, da je navdušen nad toplim sprejemom, da gre za veličastno prireditev z veliko energije... da je dober prijatelj angleškega (gay) igralca Iana McKellena še iz časov, ko sta skupaj igrala v *Bentu*, drami Martina Shermana o gayih v koncentracijskih taboriščih. Gere pa je obelodanil tudi svojo intimnejšo plat: "Vsi gotovo že leta poslušate govornice o meni. Sedaj je pravi trenutek za resnico... Ime mi je Richard Gere in sem lezbijka."

Spol na fotografiji

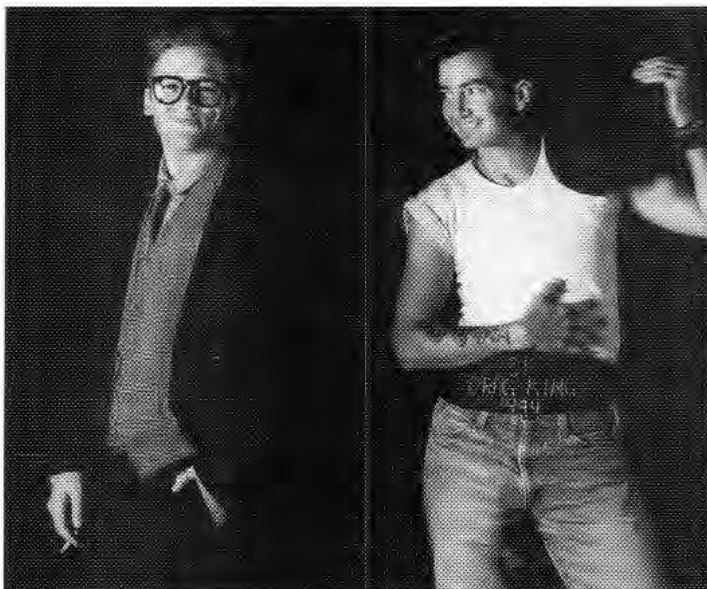
Letos je potekala že druga podelitev nagrade Johna Kobala za najboljšo fotografijo - portret, ki jo sponzorirajo *Independent on Sunday* ter družbi *Finnemore* in *Field*. Za več kot tisoč udeleženk in

udeležencev, ki so se potegovali za laskavo nagrado, je bila letošnja poglevitna tema spolna identiteta oziroma spolnost. Prvo nagrado si delita **Polly Borland** z nazivom portreta *Adrianna, Transvestite, Brazil* in pa dvojni avtoportret **Suky Best** z naslovom *Jaz kot heteroseksualni odnos*. Razsteva najboljših fotografij do nas sicer ne bo prišla, lahko pa si ogledate zmagovalko Suky - kot žensko in kot moškega v zvezi.

BJ in Mike

sta zmagovalki prvega lezbičnega transvestitskega tekmovanja *Drag King Contest*, ki je potekalo lani v San Franciscu. Prvo mesto si je prislužila frajer(ka) BJ, ki ni navdušila samo lezbijk, ampak tudi prenekaterega gaja. Intelektualna Mike bi lahko dobila tudi prvo mesto, kot trdijo njene privrženke, če bi se na tekmovanju spomnila recitirati Baudelaira.

Sirenne

Gre za najnovejši mainstream film, ki se spogleduje s t.i. lezbičnim šik modnim trendom. Zgodba je pa naslednja: vikarja in njegovo ženo (**Hugh Grant** in **Tara Fitzgerald**) angleška cerkev pošlje v Avstralijo raziskat dela avstralskega slikarja, čigar neriligiозна dela je navdihovala zbirka dolgolasih "jezerskih deklet" (igrajo **Portia de Rossi**, **Elle MacPherson** in **Kate Fischer**). Drugače pa estetski in ne preveč lezbični prizori...

Partnerstvo v Evropi

Morda pa obstaja resna možnost, da bo naslednje tisočletje tudi v znamenju lezbičnih/gay parov, družin oziroma starševstva. Po vsej Evropi se namreč sprejemajo predlogi ali že kar zakoni o registriranem partnerstvu. Led so prebili Danci in Švedi, lani so se jim pridružili tudi Norvežani in in Finci. Kmalu bo podoben zakon sprejet tudi na Nizozemskem: lani je bil izdelan predlog za zakon o registriranih partnerstvih, ki pa ima še eno posebnost - ne zajema le istospolnih parov, temveč tudi heteroseksualne pare različnega spola, ki se ne morejo poročiti (brat in sestra, mati in sin, oče in hči, stari starši in vnuki...)! Tudi španska vlada bo letos spomladi sprejemala zakonski predlog za hetero in homoseksualne neporočene pare. Pri tem bodo registrirana partnerstva imela prednost pri ločitvah, saj bo zadostovalo že izjava o prekinitvi partnerstva. Švicarska organizacija za gay pravice je v svoji peticiji zbrala 84000 podpisov v prid homoseksualnemu partnerstvu in jih tudi že predala švicarskim zakonodajnim oblastem, ki pa še niso določile oblik možnih sprememb zakona o partnerstvu. Češka gay/lezbična organizacija SOHO je prav tako predstavila osnutek o registriranih homoseksualnih partnerstvih članom parlamenta. Letos se bo na novo sprejemal češki družinski zakon iz leta 1964 in člani SOHO verjamejo, da obstaja veliko možnosti za sprejem njihovega predloga. O podobnih zakonskih spremembah razmišljajo celo v Ukrajini, vendar je vprašanje, če se bodo homoseksualni pari sploh želeli registrirati v državah, kjer ni tradicije gay gibanja ali kjer je bila homoseksualnost še pred kratkim zatirana. V takem primeru je vsekakor bolj smiselno najprej razmišljati o zakonski prepovedi diskriminacije homoseksualcev.

ocvirki

Veliko ljudi v Angliji še vedno težko verjame, da lezbijke karkoli počnejo razen, da mogoče štrikajo skupaj.

Maggie Smith

Raje grem ven s straight tipi in ne seksam kot pa da grem ven z gay tipi in seksam. Včasih, od časa do časa točkujem.

Gus Van Sant

Mislím, da imamo vsi v sebi androgenost, imamo obe strani. Vse je samo stvar, da to realiziraš in imaš rad obe vlogi.

Grace Jones

Dober teden zame je bil, če sem utrujal svojo sestro, če sem na potoki imel fist-fucking z ženinom in da sem se še spraznil z nevesto.

Malcolm McDowell,

v diskusiji o letu, ko je snemal *Kaligulo*

V Ameriki so zelo, zelo konzervativni. Ampak v Evropi, v Evropi so mi objavili stvari v nedeljskih časopisih, ko je Miki Miška fukal E. T.-ja.

Keith Haring

Sem, sem, sem. Sem spala z žensko in jo imela rada. Bilo je lepo.

Neneh Cherry

Nimaš ljubimca ali žene, zato jih nadomestiš s špageti in čokoladnimi tortami.

Divine

Mislím, da promiskuiteto povzročajo ljudje, ki ne morejo najti nikogar, s katerim bi dejansko ostali dlje kot dan ali dva.

Bette Midler

Ljudje imajo take čudne in naivne ideje o tem, kako je na Finskem. Nek bogataš iz New Yorka je priletel v Helsinke po tistem, ko je videl nekaj mojnih risb, zato ker je pričakoval, da bo videl dobre lipe, ki to počnejo vsepovsod po mestu. Bojim se, da je bil grenko razočaran. Ni ostal niti 24 ur. V bistvu je skočil na naslednje letalo za New York.

Tom of Finland

Dober seks zame je, da ga spravim pokonci.

Allen Ginsberg, 64 let

Skrivnost in zgodbe ob času za spanje

Po zadnjem singlu "I'll remember", ki je bil nominiran za najboljši spot v filmski glasbi na lanski MTV Awards (nagrado je odnesel Springsteen), zabeležen v filmu "S častmi", je **Madonna** zopet na pohodu. Po zadnjem studijskem albumu "Erotica", od katerega je že dve leti, se je vmila z novim izdelkom "Bedtime Stories (Zgodbe ob času, ko je treba v posteljo)", ki je izšel 26. oktobra. Obdobje je odprla s singlom "Secret", ki je že nekaj časa kar reden gost na radijskih in še kakšnih valovih. V videu, ki je črno-bel in sneman v črnski četrti New Yorka, Harlemu, se Madonna sprehaja po zakotnih ulicah črnškega geta s peroksidnimi kodri in visoko preklano obleko stila štiridesetih let, obdana z zanimivimi travestiti in skrivnostnimi tipi, ki so vsi v iskanju erotičnih pustolovščin. Madonnina skrivnost: človek se mora naučiti ljubiti samega sebe, da bi lahko ljubil druge. Sporočilo ni novo, saj ga lahko zasledimo že v pesmih kot so "Something to remember" (z albuma "I'm Breathless"),

"Express Yourself" (album "Like a Prayer") ali "In this Life" s predzadnjega albuma, vendar vsakokrat v drugem kontekstu. Tokrat je to spoznala od svojega ljubimca. Ob koncu videa pristane v jazz-clubu, kjer poje na odru v spremstvu črnškega benda. V pavzah med snemanjem se je Madonna posvetila črn-

skim otrokom, ki so sodelovali v videu in se zbirali na prizorišču; povabila jih je k sebi in jih oskrbela s čajem in keksi.

Madonna je, po ocenah kritikov, končno dostojno odigrala glavno vlogo v filmu "Snake Eyes" (Kačje oči) režiserja **Abela Ferrare**. Kačje oči so film o snemanju filma. Madonna igra glavno, spogledljivo in ne preveč uspešno igralko, ki se zaplete tako s svojim filmskim partnerjem (**James Russo**) kot z režiserjem (**Harvey Keitel**). Kljub njenim šestintridesetim letom se Madonnina zgodba nadaljuje.

Jadran

Tom ostaja gay

Britanski glasbenik **Tom Robinson** je naredil coming out "že" leta 1973. Leta 1976 je napisal nepozaben komad *Glad to be Gay* in tako zaznamoval sedemdeseta z refrenom "Zapoj, če si srečen, ker si gay..." Skratka, Tom je tiste vrste fant, ki ne pristaja na kompromise, tudi za ceno slave ne... Pa vendar ga v teh dneh v Angliji vlačijo po zobeh takorekoč vsi. Ker sedaj živi z žensko, ki je nedavno še "celo" rodila, ga je gay skupnost, z londonskim *Gay Timesom* na čelu, uvrstila na seznam homofobičnih izdajalcev, katerim se ne sme odpustčati. Senzacionalistični tabloidi in njihovi paparaziji pa ga seveda skušajo ujeti v intimnejših družinskih trenutkih, da bi tako "dokazali" uspeh desetletne terapije, ki naj bi Toma končno spremenila v heteroseksualca. In kaj pravi jezni

Tom? "Nikoli mi ni bilo mar za druge. Nisem iskal partnerke zato, da bi imel otroke ali ugodil staršem. Sedaj živim z žensko preprosto in samo zato, ker jo pač ljubim. Če vam je prav... Še enkrat bom ponovil, kar sem že stokrat povedal: Rad imam moške - vedno sem jih imel in vedno jih bom. Še vedno se raje identificiram kot gay, ne kot biseksualec (spet - če vam je prav), saj naši nasprotniki ne vidijo razlike."

Maja letos je Tom izdal nov album *Love Over Rage* (Ljubezen nad sovraštvom), na katerem je kar nekaj pesmi posvečenih gay tematiki, v dveh pa se spominja prijateljev in ljubimcev, ki so umrli zaradi aidsa.

Človek bi še pomislil, da so gayi najbolj veseli takrat, ko postanejo heteroseksualci...

“Prihodnost je vprašaj”

Gregg Araki, rojen leta 1960 v Los Angelesu in aktivni član tamkajšnje skupine japonskih emigrantov, je tudi gverilec v neodvisni ameriški filmski produkciji. Oktobra 1994 je na avstrijskem Viennalu predstavil filma “*The Living End*” (videli ste ga na Dnevih filma 93) in “*Totally Fucked Up*” ter ob tej priložnosti dal intervju za avstrijski časopis *WirtschaftsWoche*...

Koliko so vaši filmi odraz vašega načina življenja ali določene generacije v Los Angelesu, ki jo je hollywoodska tovarna sanj izločila?

Mislite kaj takega, kot je generacija X? Ne, ne želim predstavljati nobene generacije ali biti njen umetniški izraz. Seveda pripadam skupini ljudi z določenimi občutki, ki je povsem odtujena, ločena od mainstream kulture in sistema.

Že prej ste delali filme o gay, lezbičnih in biseksualnih skupinah mladih. Takrat jih nihče v Hollywoodu ni hotel videti. Zakaj?

Moji filmi se navezujejo na svet, v katerem živim. V tem, da sem gay in da živim v umetniški subkulturi, se zelo razlikujem od ostalih režiserjev. Tudi v primerjavi z drugimi neodvisni filmi so proračuni, s katerimi sem razpolagal, nadvse skromni. Prva dva filma sem posnel s 5000 dolarji, zadnja dva pa s 25000. Trenutno snemam svoj najdražji film z naslovom “*The Doom Generation*”.

Spet gre za pripoved o najstnikih, ki med sabo razvijajo človeške vezi, povsem drugačne od tistih, ki sicer veljajo za normalne.

Gre torej za podobno zgodbo kot v “Totally Fucked Up” (Totalno pritegnjeni)?

Ko sem delal film, je bilo zelo pomembno, da sem se gibal v svetu teh najstnikov. Zato je toliko živih video odlomkov. Vse sem hotel videti skozi njihove oči in ne kot nekdo, ki opazuje ob strani.

Film se konča s samomorom fanta iz skupine. Zdi se, kot da ni ne upanja ne rešitve.

Ja, vsi moji filmi imajo odprt konec. To je del mene in moje generacije: občutek, da je prihodnost en sam velik vprašaj. In kina nočem izrabljati kot škatlo za milo, ki naj bi gledalca osrečilo s sporočilom. Zadovoljen sem ob misli, da moji filmi ljudi provocirajo in jim dajejo misliti. V “*The Living End*” gre nekako za pojem odgovornosti. Kajti z aidsom okuženi ubijalec iz filma ni nič v primerjavi s pomanjkanjem odgovornosti, s katero je ameriška vlada obravnavala problem aidsa še v poznih osemdesetih. In tudi danes ni veliko bolje.

The Indigo girls

Dekleti sta pravkar končali snemanje hollywoodskega filma *Boys on the Side*, v katerem **Whoopi Goldberg** igra lezbično glasbenico. Čeprav se z glasbo ukvarjata že več let, sta postali mednarodno znani šele s priredbo pesmi *I Don't Want To Talk About It*, ki sta jo prispevali za film *Philadelphia*.

Emily Sailer in **Amy Ray** pa sta posneli tudi nov album *Swamp Ophelia*, ki je eklektična mešanica glasbenih stilov od rocka, funka do post punka in pomensko močnih besedil. V pesmi *Dead Man's Hill* govorita o otroških spominih na krutost, *This Train* se loteva holokavsta in podobno. The Indigo Girls pa sta naredili še eno veliko spremembo: o lezbičnem nagnjenju govorita bolj neposredno. V intervjujih se sicer tej temi še vedno raje izogneta, ker “čakata” čas, ko bo spolno nagnjenje posameznika tako postranska zadeva, da ne bo več potrebno govoriti o tem.

Seks s fotoaparatom ni tako zabaven kot brez njega.

Robert Mapplethorpe

Sprejemamo homoseksualnost kot podkulturo... Nekaj kar je v temi in ni javno. Tako da ko začneš videvati homoseksualno ljubezen kot ljubezen med navadnim folkom - je to toliko bolj grozeče.

Mario Thomas

Monogamijo, naj bo heteroseksualna ali homoseksualna, jemljem kot nekaj nadvse barbarskega, nena-ravnega in perversnega.

John Rechy

Kaligula ni bil homoseksualec, draga. On bi še zajca pofukal! Igralec **John Hurt** o namigu, da je bil **Kaligula** homoseksualec

Seveda da. Ko bi le imela čas. Tako kot je, pa imam toliko dela, da komaj utegnem imeti en dober fuk na teden.

Shirley MaLaine, ko je odgovorila na vprašanje, ali bi seksualna z tenisko

Ko sem prvič slišala dva ženski govoriti o zgoraj in spodaj, sem si rekla: “Ali se ti dve pogovarjata o pižamah?”

komedijantka **Karen Williams**

Pofukajte papeža - če ga že miso drugi.

modni kreator **Jean Paul Gaultier**

To jutro sem bil res utrujen, ker nisem spal celo noč, ampak pravkar sem malo dremal in se masturbiral in se počutim veliko bolje. Kevno?

igralce **Brad Davis** pred intervjujem

Hotel sem narediti film, ki bi bil politično provokativen in bi istočasno povzročil množično erekcijo. **Hanif Kureshi** o filmu *Moja čudovita pralnica*

Vsak straight tip bi moral vsaj enkrat imeti jezik drugega moškega v svojih ustih.

Madonna

Jaz sem druga oseba, druga oseba ujeta v telo z velikim kurcem.

Jeff Striker

Skrb za reprodukcijo

Pa je homoseksualna populacija tega podalpskega prostora končno dočakala dan G. To je tisti datum, ko se je pred desetletjem iz nezavedne spontanosti le redko organizirana povezanost med njimi. Se posebej spoštovanja vredno je, da je **MAGNUS** nastal prav v času, ko se je nerazgledan svet zaradi vdora AIDS-a šele dobro zavedel "rožnate nevarnosti", ki je po njihovem zasejala seme zla med dobre in izvisele monoteistične navadnice. Morebiti pa so se gayi zasitili še vedno pejorativno uporabljenega izraza pedfil, pa so namesto teder klubov in sumljivih kopalisc posegli nazaj v preteklost, ko se je o tovrstni spolni praksi le špekuliralo, in okronali nemškega seksologa Magnusa, ki je celo v času tretjega rajha toleriral odnose med pripadniki istega spola. Če je imel on, znanstvenik, toliko jajc, da je rekel bobu boh in priznal homoseksualcem, da niso ne duševno ne telesno bolni, ne da bi se oziral na Boga dopadljive vzorce obnašanja, potem je bil 1984. pravi čas, da so vsaj toliko jajc pokazali tudi slovenski protagonisti roza upora proti ignoranci oblasti, ki jih je zacudo legalizirala že 1974. Sicer pa po neuradnih podatkih sploh ne gre za kakršnokoli manjšino, saj naj bi na našem prostoru prebivalo, žuralo, eksistiralo ali pa vegetiralo vsej 50.000 gayev. V tej besedi so zajete tudi homoseksualne ženske, da ne bo pomote, in čeprav so duhovno drugačne od takozvanih pedrov, je končno že čas, da izraz poenotimo in ustoličimo besedo gay za celotno istospolno usmerjeno populacijo. Ta ogromna številka pa ne pomeni, da se bomo Slovenci zaradi tega kaj manj reproducirali ali bili bolj problematični v kakršnemkoli nacionalnem smislu. Zaradi nepojmljivo tradicionalnih, že kar zadržih družbenih vzorcev obnašanja, je večina še vedno v celoti ali pa vsaj delno skrita med takozvane normalne heteroseksualce, istospolna praksa pa je še vedno omejena na dlčo, temne količke v parkih in na strkališčih ali na

zasmirjenih ter veliko predrage hotelske in moteleške sobe. Saj v bistvu ni narobe, če si človek da duška vsaj nekajkrat na leto, ne upošteva varen seks in ne hne v težave od nepotrebnem. Pa vendar so osveščeni gayi že prepričani, da je prav slovenski družbeni vzorec kav za slanje, v katerem so še vedno odrinjeni, zmarginalizirani, ali, kot bi pred časom rekel šof slovenskega zdravniškega društva, mirna vej na drevesu življenja. Prav zato že desetletje, kolikor traja organizirano gibanje za pravice gayev, traja tudi boj za priznavanje spoine drugačnosti pred zakonom, za tako imenovana registrirana partnerstva oziroma istospolno konzuzništvo, če sem bolj domač. Taka stvar ni prav nič novega na razvitem severu in zahodu stare celine, ki bi se ji tako rada pridružila tudi Slovenija. Po osamosvojitvi so se nekateri ventili tolerance, ki je že bila izbojevana, sicer zapri - kot bi si obljubi nastaknila nove plašnice na oči - vendar so pogovori o tej Bogu nič kaj vsečni tenir spet stekli. A protagonisti gay gibanja so hoteli predaleč. V očeh zakona so hoteli postati enakopraven del konvencije, ki bi jim omogočala tudi medsebojne poroke in posvojitve. Saj ne gre za nekaj popolnoma nemogočega, pa vendar so na tehničnem razumu razlogi proti močnejši od razlogov za. Prvic, ali ni čar konzuzništva prav v tem, da si duhovno dozorel človek sam določi meje svojega partnerstva, kot tudi odgovornosti, privilegije in vse, kar sodi v kontekst registriranega partnerstva? S papirjem, ki ga poreka prinaša s sabo, pa postaja odgovornost navadna konvencija, kakor da bi se človeka, ki sta iz emocionalnih in esencialnih razlogov partnerja, ne mogla trezno in pragmatično dogovoriti o času in prostoru, ki sta za njuno partnerstvo bistvena, vsekakor pa bistvenejša od konvencij. In drugič, boj za pravico do posvajanja otrok bi bila radikalna napaka organiziranega gay gibanja. Pa ne zato, ker bi posvojeni otroci rasli v kakem posebej izkivljenem

okolju, ali postali zaradi dveh očetov oziroma mam tudi sami drugačni. Ne. Prepričan sem, da bi dva gaja lahko otroka odlično vzgajala in da bi ga v nasprotju z utečenim razmišljanjem tudi vzgojila v kreativnega, duhovno bogatega, razmišljujočega in družbeno konstruktivnega človeka. Finta je drugje: za otrokov razvoj je najpomembnejša triada OČE - MATI - OTROK, slednja pa je v primeru slovenskega starševstva dostikrat nepopolna, saj očetje prevečkrat mislijo, da jih mulanja vsaj do konca srednje šole sploh ne potrebuje, in vsa komunikacijo prepuščajo materam. Sosledjo dogodkov je zdaj že znano: Freud bi mu rekel Ojdipov kompleks, kar v večini primerov niti ni netočno. Tretjič, posvojeni otroci gayev skoraj zagotovo ne bi postali homoseksualci, izvzemši primere najzgodnejših travmatičnih izkušenj teh istih otrok. Če bi torej do posvojitve prišlo, bi se lahko celo zgodilo, da bi število gayev iz generacije v generacijo upadalo. To pa bi bilo slabo za oblast, ki že dolgo ve, da so samci (med njimi seveda tudi gayi) najboljši davkoplačevalci, pa tudi za gay gibanje, ki bi zaradi premočne želje po konvencionalnosti ne imelo več tiste baze, zaradi katere je sploh začelo delovati. Nauk: skrb za reprodukcijo ni le stvar heteroseksualne populacije, ki se gayev iz še vedno začudujočih razlogov boji. Je tudi stvar gayev samih, ki ob desetletnici svojega organiziranega boja vseeno kažejo, da so prehodili določeno razvojno pot. Zrelost pa naj je dokazujejo z revijami, filmskimi festivali, razstavami, peticijami, bojem za priznanje registriranih partnerstev, tudi s klubskimi dogajanjem, ki drži gay sceno pokonci, obenem pa najbolj učinkovito poskrbi za njihovo nujno reprodukcijo.

Tomaz Simon

Priscilla

The Adventures of Priscilla, Queen of the Desert (Prigode Priscille, kraljice puščave) je naslov najnovejšega filma o transvestitih, scenarista in režiserja **Stephana Ellota**. Dva transvestita in transeksualec potujejo čez avstralsko puščavo v središče države, kjer jih čaka nastop. Film, ki homoseksualce in ostale queere osvobaja pripisanega urbanega okolja in jih vrže v avtobus sredi samotne puščave. Kot v vsakem dobrem road movieju, se tudi v Priscilli glavni junaki oz. junakinje odpravijo na avanturistično psihološko potovanje. Samotna pot jih pripravi do odkritega izražanja misli in občutkov, ki jih sicer "mesto varuje", kot pravi ena izmed junakinj.

Shodata **Gay Albania**, prva lezbična in gay organizacija, ki je bila ustanovljena marca 1994, je že naletela na resne težave z oblastjo. V noči s 14. na 15. oktober lani je policija pripravila in surovo pretepla tri ustanovitelje organizacije, od katerih je želela dobiti seznam ostalih članov.

Letos spomladi bo v Haagu na Nizozemskem potekalo evropsko tekmovanje za **miss travestita**. Organizatorji obljublajo velik medijski dogodek, ki naj bi ga spremljale tudi mnoge evropske TV mreže. Tekmovanja se bo udeležila tudi naša predstavnik Salomé. Mi ji seveda držimo pesti in upamo, da se bo prebila tudi na svetovno tekmovanje za miss travestita!

Leto 1994 je pomenilo deset let organiziranega gay in lezbičnega gibanja pri nas in petnajst let gay aktivizma organizacije **HOSI** v sosednji Avstriji.

Ne samo v ZDA, temveč tudi v Angliji lezbične matere vse bolj uspešno uveljavljajo **pravico do starševstva**. Pred kratkim je neka angleška lezbičnica, ki ji je bil partner skušal odvzeti otroke, po sodnikovih besedah dokazala, da ona in njena prijateljica otrokom lahko nudita bolj normalno življenje kot oče.

Pa še nekaj strupenih izjav neumorne **Camille Paglia**, ki jih je natresla v intervjuju za ameriško gay revijo *The Advocate*: "Ko moški postane gay, se njegov IQ desetkrat poveča. Ko ženska postane lezbičnica, ji IQ desetkrat pade."

Seveda zopet pribije, da v svetu ni velikih lezbičnih umetniških del, skratka ničesar. In modro, povsem v slogu starokopitnih seksologov, ugotavlja, da so lezbičnice ženske, ki nikoli niso opravile "transferja" k moškim.

Pevka in nekoč tudi (ne preveč uspešna) igralka **Marianne Faithfull** je izdala avtobiografijo. Seveda je precejšen del namenjen njeni divji zvezi z **Mickom Jaggerom**. Tako denimo piše: "Mick je pogosto prihajal k meni in me našel v postelji z žensko." Vendar Marianne meni, da ga ni "zares" varala, ker je spala le z drugimi ženskami in ne z moškimi, in to v obdobjih, ko se je počutila "zelo seksualno". To pa ni lepo, Marianne!

ILGA

Od 27.12. do 31.12.1994 je v Helsinkih na Finskem potekala 16. evropska regionalna konferenca ILGA (Mednarodno združenje lezbijk in gayev).

Udeleženci in udeleženke konference so obravnavali naslednje teme: ženske v ILGA, ILGA in Evropska skupnost ter Evropski svet, registrirana partnerstva, gay in lezbično starševstvo, E-mail in Queer Internet, mladinske skupine, AIDS v medijih, lezbični pari, baltske države, balkanske države, razidem, lezbičnice v Vzhodni Evropi, transeksualni fenomen, podobnosti, razlike in sodelovanje med lezbigay in trans skupnostjo, akcije, Europride.

ILGA, edina mednarodna nevladna organizacija, je že dalj časa v finančni stiski, doživela pa je tudi politični polom - kljub izključitvi dveh pedofilij naklonjenih organizacij je izgubila konzultativni status pri ECOSOC v okviru OZN. Če bi si ga (dolgoročno!) spet želela pridobiti, bo za začetek morala oddati natančen popis vseh svojih članic (organizacij) in seznam njihovih aktivnosti.

Med konferenco je bilo poskrbijeno tudi za zabavo: nastopila je pevkica **Katja Lampela** (finska kd lang), 30. decembra je bila organizirana Glamour Party za lezbijke, 31. decembra pa silvestrovanje v stari tovarni kablov, na katerem se je zbralo čez 3000 ljudi, v glavnem lezbijk in gayev.

Žal pa so se Helsinki pridružili črnemu seznamu mest, katerih župani ne želijo sprejeti članov ILGA konference v svoji rezidenci. Organizatorji so zato pripravili polurno demonstracijo pred mestno hišo.

Naslednja Evropska ILGA konferenca bo potekala konec decembra v Rigi, Latvija, Vzhodnoevropska pa maja v Kijevu, Ukrajina. Letošnji Europride pa se ima zgoditi v Kopenhagenu na Danskem. Istočasno z ILGA konferenco je v Hel-

sinkih potekalo tudi srečanje transeksualcev *Transgender Pride Conference*. Tudi transvestiti in transeksualci so aktivni člani SETE, finske gay/lez organizacije.

KAM V HELSINKIH?

Bari:

H20, Eerikinkatu 14
QUIQUIRIQUI, Lonnrotinkatu 32
CAFE ESCALE, Kansakoulukatu 3
NALLE PUB, Kaarlenkatu 3-5
TOM'S CLUB, Kalevankatu 44 (S/M klub, odprt ob sobotah, obvezno usnje in jeans)

Restavracije:

OLOTILA, Pursimiehenkatu 18, od 15. ure naprej
NIGHTINGALE, Annankatu 10

Diskoteke:

DON'T TELL MAMA, Annankatu 32, od 23. do 4. ure
NEW FACES, Lonnrotinkatu 29, (odprto ob sobotah, pretežno lezbična populacija)
TRIANGLE, discotheque BOTTA, Museokatu 10 (odprto ob ponedeljkih)
HOMOSAPIENS (v Nightingale), Annankatu 10, petek in sobota od 21. do 2. ure; striptease, dark room, videoroom, transvestitski showi.

Savna:

YRJONKATU, Yrjonkatu 23, ponedeljek, sredo in petek samo za ženske, ostali dnevi samo za moške, ob nedeljah zaprto.

Knjigarna, organizacije:

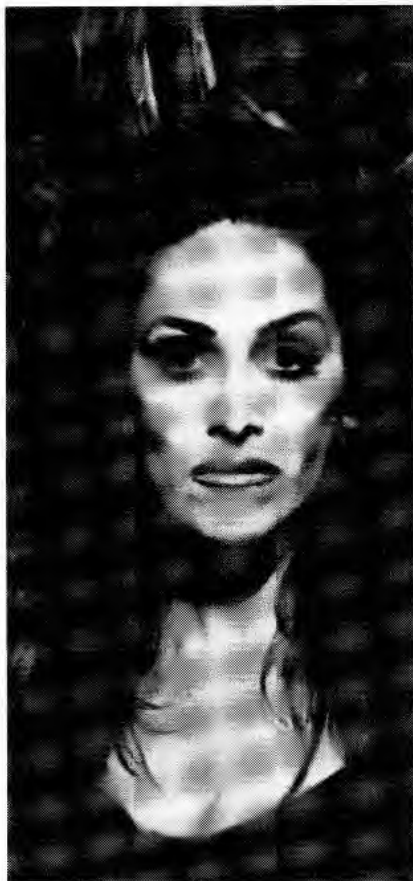
BAFFIN BOOKS, Eerinkatu 33
AIDS Support Centre, Linnankatu 2B
SETA (lezbigay org.), Oikikatu 3, telefon +358 0 1358 302
TRANS Support Centre (org. transeksualcev), Mannerheimintie 108 A 6, telefon +358 0 4111 135.

S.T.

Športno življenje

Diamanda Gallas, ki so jo v najnovejših angleških recenzijah poimenovali "križanka med vampirjem in dervišem", je izdala nov album z naslovom *The Sporting Life* (založba Mute). Diamanda ostaja na okopih brezkompromisnega aids aktivizma in s tetovažo "Vsi smo HIV+" na roki še vedno sporoča, da je politično vedno osebno. Kljub temu je *The Sporting Life* bolj sprejemljiv album, morda tudi zato, ker z njo sodeluje (redka čast!) **John Paul Jones**, glasbenik, ki je avtor večnega hita *Stairway To Heaven* legendarnih **Led Zeppelinov**. Diamanda, ki je nekoč izjavila, da so njene misli preveč grozljive, da bi jih povedala na glas, v komadu *Skotosene* (Ubij me) ostaja zvesta svojemu večglasnemu neverbalnemu petju in grški tradiciji, ki ne pozna žalosti, ampak maščevanje... Naslovna pesem albuma govori o skupini prostitutk, ki za zabavo ubije moškega. Tudi reprize znanih pesmi je pričarala v svojem značilnem grozečem stilu. **Percy Sledge** bo v Diamandini interpretaciji njegove pesmi *Dark End of the Street* (Temni konec ulice) gotovo odkril njemu neznanе temačne plati.

Športno življenje vsebuje, za razliko od prejšnjih pogrebniških albumov, podtöne sarkazma in črnega humorja. Vendar tudi ta album ni primeren za kronične depresivce.

Marketing brez predsodkov

Oglaševanje, ki je del marketinških aktivnosti, je industrija, ki ustvarja milijone dolarjev z namenom, da potrošnika informira, prepričuje in mu prodaja izdelke in storitve. Vendar je to le ena plat industrije.

Motivacijske raziskave na področju marketinga in oglaševanja segajo v drugo polovico 30. let v Ameriki, napredek pa so dosegle v 50. letih. Pionirji motivacijskih raziskav so namreč s pomočjo različnih metod ugotavljali, da kupci še zdaleč ne posegajo po izdelkih zaradi racionalnih razlogov, temveč je njihovo obnašanje odvisno od spleta faktorjev, ki jim zagotavljajo čustveno gotovost, moč, socialni status, seksualni apel ipd. Tovrstne raziskave, namenjene strokovnjakom marketinga, so tako pokazale, da potrošnik pogosto poseže po tistem (neracionalno) izbranem izdelku, ki mu prinaša najbolj pozitivno, pogosto nezavedno zrcalno samo-podobo. To je podoba, o kateri posameznik misli, da jo določeno okolje vidi oziroma percipira.

POPOLNOMA IZKORIŠČENI IN POZABLJENI?

Nakup določene blagovne znamke je torej demonstracija pripadnosti enakeму, čeprav pogosto netransparentnemu okolju, oziroma razredu. Posameznik tako socializira s tisto družbo ali mikro okoljem, kjer lahko izbran izdelek vidno demonstrira.

Tudi pripadnost gay skupnosti se nenehno demonstrira z obleko, ki jo nosimo, pijačo, ki jo pijemo, glasbo, ki jo poslušamo... in kupujemo iste blagovne znamke: *Levi's*, *Doc Martens*...itd. S statističnega vidika je gay trg - "roza trg" precejšen, saj predstavlja cca 10 odstotkov populacije. Če temu prištejemo še tradicionalno razumevanje gayev kot populacije z dobrim, izbranim okusom, kot skupine, ki se ne poroča in nima otrok, potem kaj hitro pridemo do preprostega zaključka, da imamo gayi nadpovprečno kupno moč.

Večinoma gayi pripadamo tudi moderne-mu segmentu življenjskega sloga z naslednjimi značilnostmi: zabava, razvedrilo, "živeti danes je pametneje kot varčevati za jutri", ne maramo pa zgodovine, stripov, verskih tem, igranja na inštrumente ipd. Za tržne strokovnjake pa pomeni tisti ključni tržni segment kupcev, ki bo prvi posegel po novih proizvodih ter jih dejansko ponesel na ulice, ceste, v realno življenje. Bilo je torej le še vprašanje časa, kdaj bo marketing stroka spoznala ta 10-odstotni trg in ga pričela osvajati.

Moč "roza trga" torej obstaja. Oglaševalske agencije pa so tradicionalno počasne in previdne. Šele v 80. letih je

prišlo do prvih uspešnih reklam s skritim prepričevalom - pripadnosti določenemu okolju, namenjenih gay ciljni skupini. Spomnimo se samo **Nick Kamena** in njegovega pristopa k reševanju problema umazanih *Levi's* kavbojk v pralnici. Pravo ofenzivo oglaševalskih kampanj, namenjenih gay ciljni populaciji, pa so prinesla 90. leta, zahvaljujoč "kalvinizmu" in njegovim spodnjicam, različnim parfumom, *Absolut* "drugačni" vodki, *Smirnoff* vodki ter njegovim angelom v *Doks* Čevljih, *Ikeai*, *Toyoti*, *Britvic* pomarančni sok itd.

"DRUŽBENA ODGOVORNOST"

Ena najodmevnejših tržnih potez lanskega leta je bilo gotovo sponzoriranje *Gay (olimpijskih) iger* v New Yorku, ko so korporacije odštevale od 50 do 500000 ameriških dolarjev. Vrsta podjetij je izjavila, da vzrok za tako promocijo ni bila "trda" prodaja izdelka, marveč vzpostavljanje pozitivnega odnosa do "največje ameriške manjšine", saj je gayev v Ameriki več kot Židov in mnogih drugih rasnih skupin. Diskriminacija gay segmenta lahko, s tržnega vidika, povzroči vrsto negativnih učinkov, kot na primer bojkot cigaret znamke *Marlboro* v letu 1992. Sponzoriranje *Gay iger* je torej omogočilo idealno osnovo za vzpostavljanje in vzdrževanje zvestobe s proizvajalci - blagovnimi znamkami (*ATT* telekomunikacije, gigantska pivovarna *Miller*). Še pomembneje pa je, da nas tudi vidno priznavajo. Ne glede na to, kolikšna je dejanska kupna moč gay skupnosti, je pomembno, da v času, ko prihaja do velikih sprememb kulturnih vrednot, korporacije spoznavajo nujnost upoštevanja trendov in ustvarjanja, ne ignoriranja novega trga. To je mnogim oglaševalcem in vodjem marketinga že povsem jasno. Končni izid je pa tudi preprosto dosežen, saj kupujemo to, kar nas povezuje, pa tudi mnogo straight kupcev poseže po naših najbolj priljubljenih blagovnih znamkah. Prijeten nakup.

Tomaž R.

rdeči in rožnati

Douglas Conrad iz San Franciscu - gay aktivist, novinar, kulturni delavec, bivši ameriški dopisnik berlinskega lezbičnega in gay Eldoradia, zaposlen kot koordinator pri organizaciji *Membership Services*, ki nudi usluge in pomoč neodvisnim filmskim in video ustvarjalcem. Ukvarja se tudi s fotografiranjem - nekaj zanimivih dokumentarnih fotografij je prispeval za *Revolver* in koledar. Lotil pa se je tudi lastnega neodvisnega projekta *Shades of Red and Pink* (Sence rdečega in rožnatega), dokumentarnega filma o gay življenju v deželah nekdanje Vzhodne Evrope. Po snemanju v Pragi, Varšavi, Budimpešti, Bukarešti, v bivšem Vzhodnem Berlinu in Moskvi sta z asistentko, snemalko **Tracy Thompson** prišla tudi v Ljubljano.

Kaj te je prineslo v Slovenijo?

Hotel sem srečati lezbijke in gaye in sicer iz dveh razlogov. Že dve leti delam na projektu z delovnim naslovom *Shades of Red and Pink*. Zato sem hotel spoznati tukajšnje ljudi in jih intervjuvati, torej posneti življenjske zgodbe, ki bodo tudi sicer arhivirane. Prav tako me je zanimalo, če so tudi drugi zainteresirani za ustno zgodovino (oral history).

Trenutno potuješ ter obiskuješ lezbične in gay skupine v Vzhodni Evropi. Zakaj si, kot Američan, izbral prav ta del sveta?

Za izbiro Vzhodne Evrope je več razlogov. Predvsem me je že od nekdaj zanimala ta regija. Vzhodna Evropa je bila namreč tisti del sveta, o katerem Američani nismo nič vedeli. Spominjam pa se tudi obdobja, ko sem šele začel svoj coming out in se še nisem pogovarjal o tem z drugimi. Ena izmed najgrozljivejših žaljkov za homoseksualce je bila "commie-pinko fag" (komi-roza peder). Spraševal sem se, kaj naj bi to bilo. Ko sem se deklariral kot gay, sem začel razmišljati o tem, da homoseksualci obstajajo tudi v komunističnih deželah. Leta 1987 sem sodeloval pri organizaciji Gay in lezbičnega pohoda v Washington. To je bil pohod za pravice in eden izmed sloganov je bil "We are everywhere" (Mi smo povsod). Še bolj so me začeli zanimati ljudje in kraji, ki jih nisem poznal. Leta 1988 sem bil eden izmed organizatorjev za *Gay Freedom Day Parade* (Pohod ob dnevu gay osvoboditve). Prireditev smo odprli tako, da so ljudje iz različnih dežel pozdravljali zbrano množico v svojem jeziku. Takrat sem spoznal veliko homoseksualcev iz Vzhodne Evrope. Istega leta sem obiskal Vzhodno Nemčijo, kasneje pa še Češkoslovaško in Madžarsko. Začel sem intervjuvati ljudi in spoznal, da zelo malo vedo o gay življenju in o tem, kako je denimo nanj vplivala vzgoja. Vzhodnoevropejci pa so mi bili všeč in svoja spoznanja o Vzhodni Evropi sem želel prenesti v Ameriko. Upal sem, da bo to pospešilo in izboljšalo stike med dvema različnima svetovoma.

Kakšni so tvoji načrti za naprej? Kdaj boš končal projekt in kako boš predstavil dokumentarec?

Dokumentarec govori o zgodnjem razvoju gay gibanja v socializmu in takratnih stališč do tega pojava. Ravno kar raziskujem arhive. Bil sem že v dokumentarnem filmskem arhivu v Moskvi in nekateri zgodovinarji mi bodo pomagali osvetliti preteklost socialističnih dežel. V filmu bom uporabil tudi intervjuje, ki naj bi ilustrirali, kako so ljudje živeli v teh deželah oziroma razlike in podobnosti med njimi.

Predvidevam, da bom projekt končal v dveh letih. Sem namreč še redno zaposlen, z dokumentarcem se ukvarjam v prostem času. Upam, da bom naslednje leto lahko ves čas posvetil samo filmu in začel s produkcijo: uredil arhivske zapise in posnel scenarij.

Kako se dokumentarec financira?

Do sedaj sem dobil podporo nekaterih gay in lezbičnih organizacij. Newyorški *Paul Robeson Fund*, ki je del fundacije *Funding Exchange*, financira lezbične in gay filmske projekte in nekaj denarja so dali tudi meni. Podprla me je tudi manjša lezbična fundacija *Astrea, Horizon's*

foundation iz San Franciscu in manjši privatni trust, ki je bil zapuščina nekega gaya, namenjena kulturnim projektom. Pri zbiranju sredstev pa mi je pomagala tudi **Christina Schenk** iz bivšega Vzhodnega Berlina, lezbijka in poslanka v nemškem parlamentu. Financiranje mojega filma tako ni zavezano kakšnemu studiju ali televiziji, temveč gre za širše gay fundacije. Poskusil pa bom tudi pri organizacijah, ki se ukvarjajo s človekovimi pravicami. Distribucija filma je torej neodvisna. Pogovarjal sem se že s *Frame Line*, ki je producent Mednarodnega gay in lezbičnega filmskega festivala v San Franciscu, nameravam se dogovarjati s TV mrežami in z evropskimi producenti. Glede slednjega se pojavi težava, saj se nekateri intervjuvanci ne smejo pojaviti na filmu v lastni deželi, tako da bom moral za prikazovanje filma v nekaterih vzhodnoevropskih deželah kakšne intervjuje tudi izrezati.

V Ljubljani se boš mudil le štiri dni. Pa vendar me zanima, kakšni so tvoji prvi vtisi o tukajšnjem ozračju in seveda gay sceni?

Ozračje v Ljubljani mi je zelo všeč. Stvari, ki jih delate v vaši gay skupnosti, name vedno naredijo močan vtis. Občudujem vašo sposobnost, da se javno predstavljate v Sloveniji. Še posebej sem navdušen nad *Revolverjem*, saj se vidi, da ženske in moški zares delajo skupaj. Revija omogoča enakovredno predstavitev lezbijk in gayev, ima res dobro ravnotežje, ki ga vidiš le malokje. Mislim, da so ljudje, s katerimi sem se pogovarjal, zelo predani lezbičnemu in gay gibanju ter zelo ustvarjalni. Občutek imam, da se tukaj veliko dogaja in da se vidnost homoseksualcev v vaši deželi nenehno veča. Naletel sem na zelo bogato lezbično in gay sceno ter zelo pristopne in odprte ljudi. Mislim, da je vse skupaj cool.

Snemalka **Tracy Thompson** pa dodaja, da je njen prvi in najpomembnejši vtis o slovenski gay sceni ta, da se vsi zelo dosti in kar naprej smejijo...

Conrad se čez kako leto, po pregledu posnetega materiala, namera va vrniti v Vzhodno Evropo. Seveda bo obiskal tudi Ljubljano, pa še Zagreb in Beograd. Vsi, ki vas njegov projekt kakorkoli zanima ali pa bi želeli sodelovati, lahko pišete na naslov: *Shades of Red and Pink*, Douglas Conrad, 584 Castro Street 123, San Francisco, CA, 94114, USA.

Suzana Tratnik

**nimamo več
dosti časa**

Belladonna

MICHELE CONDRIU IN AGNES ROYON-LEMEE. IZVIRNI IN ANGAŽIRANI GLASBENI USTVARJALKI IZ MARSEILLES STA LANI NASTOPILO TUDI V ROZA DISKU IN PO NASTOPI SPREGOVORILI O SVOJI USTVARJALNOSTI, CD PLOŠČI BELLADONNA 9 CH, FEMINIZMU, LEZBIŠTVU, APOKALIPSI, AIDSU, OADAIZMU.

“Lahko predstavita sebe in vajino delo?”

“Najprej je to ljubezenska zgodba. Srečali sva se pred sedmimi leti in začeli skupaj pisati glasbo pred štirimi ali petimi leti. Najprej sva prirejali **Tom Waitsa, Janis Joplin** ipd., potem sva začeli pisati lastne komade. Gre za dve plati pri najinem delu. Prva je kabaretna stran, ki ste jo videli na koncertu, bolj francoski tradicionalni realistični šanson. Drugi glavni tok je bil najprej vrsta punka, ki se sedaj preusmerja v techno. Oba toka je težko mešati, vendar je končni rezultat nekak kabaret-techno. Belladonna je seveda ženska skupina, feministično-lezbično usmerjena in nekatere pesmi so odkrito lezbične. V glavnem nastopava po Evropi, vendar ne toliko v Franciji, ki še vedno zaostaja za sodobnimi glasbenimi tokovi. Na severu in zahodu je nekoliko bolje, na jugu Francije pa še vedno najbolj poslušajo rock'n'roll. Nastopili sva v Berlinu, na Japonskem in v Tirani - tako sva tudi prvič potovali skozi Ljubljano.”

“V Tirani? Lahko povesta kaj več o tem?”

“Vsako leto tiranska TV povabi specialnega gosta iz Južne Evrope. Hoteli so nekoga iz Marseillea in seveda sva sprejeli povabilo ženske, ki naju je videla nastopati. Zanimala naju je ta Albanija, saj je šlo za drugačno kulturo, drugačno senzitivnost. In bilo je zelo lepo. Pred TV kamerami sva nastopili v živo, v dvorani z osemsto gledalci. Najprej so bili zelo presenečeni, ker niso vajeni feministk in še posebej ne žensk, oblečenih kot sva midve. Potem pa so naju toplo sprejeli. Nastop je trajal le 10 minut, vendar je bilo vseeno šokantno doživetje. Najraje nastopava pred gay in lezbičnim občinstvom ter se udeležujeva lezbičnih festivalov.”

“Kakšni so bili vzroki za vse te spremembe v glasbeni usmeritvi?”

“Najina glasbena okusa sta različna, vendar sta nama obema všeč. Pred dvema letoma sva odkrili industrijsko glasbo, sicer pa gre za običajno evolucijo v glasbenem delu. Pomemben moment ustvarjalnosti Belladonne je tudi igranje na starodavne in najnovejše glasbene inštrumente, torej kombinacija tradicionalnega in modernega. Uporabljava zelo različne zvoke. Najprej je bilo vse skupaj bolj dadaistično kot realistično, ker je bilo absurdno, ni se jemalo resno - ne jemljeva se resno - in gre tudi za kombinacijo absurdnega, tragičnega, komičnega. Slednje je zelo pomembno za naju. Tako namreč razumeva življenje, nočeva ga jemati preresno, se pa istočasno lotiva stvari, ki so nama blizu. Prvi del showa govori o stvareh, ki so se naju dotaknile v lanskem letu: Sarajevo, aids, ljubezenske zgodbe, ljubezen in nevarnost. To so osebne stvari. In meja med norostjo in normalnostjo je kot rezilo britvice.”

“Kako je s komadom o Sarajevu? Sta ga napisali zato, ker poznata tragedijo tega mesta iz medijev, ali morda koga od tam? Koliko vama je Sarajevo blizu?”

“Ne poznam nikogar osebno, ker v Franciji ni veliko ljudi iz bivše Jugoslavije. Že tri leta pa sva zelo podrobno seznanjeni s tragedijo v Sarajevu, osebno sva zelo šokirani zaradi tamkajšnje situacije. Še posebno naju je prizadelo ravnanje z ženskami, posilstva in drugo nasilje. Tekst sem napisala pred kakšnim letom. Zanj sva uporabili drugačno glasbeno senzibilnost. Sarajevo je zame še posebej žalostno, ker gre za brutalne zločine nad poetiko, artizmom. To je res simbolika današnjega časa.”

“Lahko bi rekli, da je vajina poetika po eni strani zelo politično angažirana in obenem zelo osebna. Govori o politiki, seksizmu, rasizmu, homofobiji...”

“Da. Politična je tudi pesem v italijanščini *Aqua in bocca*, ki govori o fašizmu in seksizmu. Ljudem je zelo všeč, ker je v njej veliko jeze in istočasno ljubezni, govora o svobodi, o pravici do izbire lastnega življenja, kar seveda vključuje tudi homoseksualce, feministke in vse, ki preprosto živijo po svoje. Gre za zelo angažirano anarhistično gibanje. Veliko sva nastopali po Italiji, v anarhističnih squatih, v Torinu in drugje. Midve imava zelo neodvisno strukturo in skušava vztrajati na robu družbe, zvesti svojemu prepričanju. Anarhizem nama je najbližji, čeprav ne pripadava nobeni politični stranki ali organizaciji. Nočeva biti del nikakršne politične organiziranosti, vendar je najina senzibilnost usmerjena k osvobajanju ljudi. Ne bojiva se oznake političnosti v tem smislu, ker sva angažirani okoli določenih tem. Mislim, da je umetnost najboljši način govora o politiki, saj premaguje jezikovne pregrade. V Franciji se marsikdo boji politične oznake, ker ljudje ne znajo ločiti med idealno politiko in politiki.”

“Kakšno je torej javno mnenje o vajini glasbi in besedah?”

“Ponavadi imava zelo mešano občinstvo; starejše, mlajše, homoseksualce, heteroseksualce... Mislim, da se veliko ljudi lahko prepozna v najinih temah, ker so jim blizu, so čutne in obenem tudi krute. Nekaterim najina glasba ni blizu, vendar imajo radi koncerte, ker govoriva iz srca, zelo odkrito in iskreno.”

“Ali jih moti vajna edkritost glede spolne usmerjenosti?”

“Doživeli sva nekaj presenečenj. Morda ste na včerajšnjem koncertu v K4 opazili rahlo zmedenost občinstva po izvedbi erotične pesmi. Aplavz je bil nekoliko zadržan.”

“Najbrž je treba upoštevati, da v nedeljski Roza disklo prihaja tudi veliko straight ljudi.”

“Zelo sva se zabavali. Nekateri so nama navdušeno ploskali in neka-

teri so bili rahlo šokirani. Radi šokirava občinstvo. V bistvu pa se ne deklarirava zelo javno kot lezbijki, ker je to razvidno iz pesmi. Ne maram izjav v slogu: midve sva lezbijki, bla, bla, bla. To naju ne zanima. Na odru se dobro vidi, da sva par in vedno govoriva iskreno. V mnogih pesmih govoriva o ljubezni med ženskami."

"Med včerajšnjim nastopom sta omenjali tudi aids. Poznata koga, ki ima aids, sta tudi tukaj angažirani, morda povezani z gay ali ACT-Up gibanjem?"

"Napisala sem pesem, homagge prijatelju, glasbeniku, ki je umrl za aidsom. Včasih moraš izkričati te stvari, ker je res zelo boleče, je too much. Sodelovali sva z ACT-UP gibanjem v Marseillesu, ki je relativno novo. Nastopali sva 1. decembra, ki je mednarodni dan boja proti aidsu. Veliko sva nastopali tudi na festivalih, posvečenih boju proti aidsu. V Franciji je veliko aidsa, to je velik problem. Tudi v pesmi *Desert* govoriva o tem: '... ti si v žalosti mojih oči...' Tekst je zelo političen in tudi posvečen prijatelju, ki je umrl pred šestimi meseci. Seveda pozna veliko pozitivnih in ljudi z aidsom. Vendar pa nisva hoteli, da bi pesem *Elegy*, ki sem jo omenila na začetku, govorila samo o žalosti. Prvi del omenja tudi deklaracijo pravic pozitivnih in obolelih za aidsom: ne glede na spol, spolno usmerjenost, narodnost ali vero itd, imaš pravico do svobode ... in enakih možnosti, če si seropozitiven ali imaš aids."

"Poznata Diamando Gallas, ki je prav tako zelo aktivna na tem področju?"

"Da, Diamanda je odlična."

"Kakšno je vajino mnenje o drugih aspektih gay gibanja?"

"Problem vidiva v nekaterih ekstremističnih gibanjih, kot so recimo radikalne lezbijke. Tovrstna gibanja se kaj hitro približajo fašizmu, ekskluzivnosti in to je nevarno. Pred tako avdienco ne želiva nastopati. Včasih ima Agnes težave na srečanjih radikalnih lezbijk, ker mislijo, da je transeksualka. Prizadevava si za odprtost in neobremenjenost, zato naju taki pojavi odbijajo, tudi v gay skupnosti."

"Da, to je problem. Nekateri lezbijke denimo ne sprejmejo žensk, lezbijk, ki izgledajo zelo običajno, imajo dolge lase ipd. To je body fascism."

"Tudi Tina je imela podobne težave v berlinskih lezbičnih klubih, ker so nekatere mislile, da je preveč ženstvena, da bi lahko bila lezbijka. To je res grozljivo. Prideš v lezbično ali gay skupnost, ki je še bolj netolerantna in nepovezana. Tako se zgublja na moči. To je totalno neumno. In v gibanju ACT-UP v Marseillesu mi je všeč prav to, da niso seksisti, ženske in moški ter homoseksualci in heteroseksualci zelo dobro sodelujejo. No, seveda je aids problem vseh. Mislim, da si v teh časih ne bi smeli privoščiti toliko notranjih nasprotij niti posiljevanja z eno samo resnico. Zato mi je zelo všeč mavrična zastava kot simbol gay skupnosti."

"Kakšne projekte, glasbone ali še druge, pripravljata v prihodnosti?"

"Show, ki sva ga izvajali v Ljubljani je precej nov, v letu 1995 ga bova predstavili lezbični publiki v Švici, Berlinu in morda na Dunaju. Do konca leta 95 želiva izdati drugi CD. Mislim, da se bo glasbeni razvoj nadaljeval v smeri kabaret-techna. Vse bolj se navdušujeva

tudi nad fotografijami, diasi in slikami, ki sva jih predstavili tudi na koncertu v K4. Pripravljava pa tudi nekakšen apokaliptični show. Mislim, da bova v bodoče bolj nastopali za gay občinstvo po vsej Evropi. V letu 95 nameravava nastopiti na amsterdamskem gay in lezbičnem filmskem festivalu. Želeli bi nastopiti tudi na ameriških lezbičnih festivalih, če niso preveč radikalno usmerjeni, vendar mislim, da bi jim lahko bil všeč najin show."

"Omenili sta apokalipso. Kako torej vidita bodočnost sveta?"

"Mislim, da več nimamo dosti časa, če ne bomo vzpostavili tolerance vseh barv in prepričanij. Mogoče je to zelo osebno mnenje, vendar mislim, da imajo lahko gay ljudje velik delež pri tem. Velikokrat so v težavah, izločeni, zato se lahko naučijo odprtosti in tolerance. Živijo drugačen, odprt življenjski stil. Mislim, da je sedaj, ko je konec z družino, to zelo pomembno. Ne moreš pa vedno čakati, da se ljudje spremenijo, včasih je treba biti neposreden in grobo opozarjati na probleme - tudi zaradi tega mi je všeč delovanje skupine ACT-UP. Tudi to je anarhistično razmišljanje."

"Kako sta se počutili v Roza disku?"

"Najprej se mi je občinstvo zdelo nekoliko zadržano, sramežljivo, vendar sva vajeni, da ljudje potrebujejo nekoliko časa, da se navadijo na show. Potem je vzdušje postalo precej toplo, nekateri so uživali med nastopom. Čutila pa sem razliko - ko sem bila pred časom prvič tukaj, je bil to res gay diskoteka. Kakorkoli že, midve se nikoli ne prilagajava, ostajava provokativni, ne glede na vrsto občinstva. Agnes so sicer zelo motili ljudje, ki so med nastopom nenehno čvekali. Kljub različnim izkušnjam in reakcijam občinstva seveda vedno igrava do konca, da bi dali, kar pač morava dati. To ni vedno lahko, je pa zanimivo, je izziv."

Če se povsem k prejšnjemu vprašanju - ena izmed najinih sanj je igrati v Almodovarjevem filmu. Dvakrat sva nastopali v Madridu, vendar ga nama ni uspelo srečati. Prvič je snemal v Barceloni. Drugič pa je imel premiero v teatru in pustil nama je opravičilo, ker ni mogel priti na zmenek. Všeč mi je njegov slog; je provokativen in obenem nežen, krut in da-daističen..."

"Želita še kaj poudariti?"

"Najin naslednji korak bo tudi priredba *Božanske komedije*. Raj in pekel v simbolizmu devetdesetih. Seveda pa bova morali imeti v mislih kreacijo, primerno za manjše prostore."

"Poznata La Divina Commedia v Pandurjevi režiji?"

"Slišali sva o njej in zelo radi bi jo videli. - Rada bi še dodala, da nama je v Ljubljani všeč. Osebno mi je všeč kombinacija latinskega in vzhodnega duha v tem mestu, saj gre za kombinacijo, ki jo uporabljava v najinem ustvarjanju. Zelo podobno sva se počutili v Vzhodnem Berlinu in Italiji."

Nataša S. Vegan
foto: Frenk Fidler

Resnična smrt

(Pedro Zamora, 1972-1994)

Ko je predsednik **Clinton** telefoniral v njegovo sobo v bolnišnici v Miami, pred Pedrom ni bilo več veliko življenja. "Kličem, da ti povem, da mislim nate in da molim zate," so bile predsednikove besede. Toda **Pedro Zamora**, izčrpan od bolezni, povezane z aidsom, je komaj zmogel "hello", medtem ko mu je sestra držala slušalko. Pedra takorekoč ni bilo več - kajti težko si ga je predstavljati brez glasu. Preden je lanskega 11. novembra umrl, star dvaindvajset let, je prebudil celo generacijo.

Za večino gledalcev MTV-ja je bila aids bolezen brez obraza. Dokler niso v tretji sezoni oddaje *Real World* (v kateri zberejo nekaj mladih, jih naselijo v skupnem gospo-

dinstvu in potem nekaj mesecev tekajo za njimi s kamerami in mikrofoni), ki so jo snemali v San Franciscu, spoznali odkritega, lucidnega, simpatičnega gaya, ki je takoj povedal, da je HIV pozitiven. In s showom (v Ameriki so zadnjo epizodo gledali večer pred Pedrovo smrtjo) je napredovala tudi njegova bolezen. Bili so lepi, zdravi trenutki. Bile so nespečne, vročične noči in ugašanje moči. "Nikoli nisem poljubila koga z aidsom," pravi njegova sostanovalka Pam, ki je preložila študij medicine, da bi lahko pomagala prijatelju. "Tveganje glede okužbe me sploh ni skrbelo. Bolj sem tvegala glede čustev."

Toda v njegovemu boju proti bolezni in v njegovem življenju nasploh lepi

trenutki niso mogli pomeniti veliko. Leta 1980 sta njegov oče in mama s takrat osemletnim Pedrom in še z dvema od njunih sedmih otrok pobegnila s Kube. Družina je bila razbita in do ponovnega srečanja je prišlo šele tik pred Pedrovo smrtjo. Ko mu je bilo trinajst let, je mama umrla za rakom. Kmalu zatem je spoznal, da je gay, in začel se je potikati po barih. Toda seks brez zaščite se mu je maščeval: pri sedemnajstih so mu, ko je daroval kri, povedali, da je okužen z virusom HIV.

Najprej resnici ni mogel pogledati v oči. Potem je o okužbi povedal očetu, ki ga je podprl, in se prijavil na *Body Positive*, organizacijo v Miami, ki se bojuje proti

Pedro, ki se je v San Francisco preselil iz Miamija, je tu spoznal aktivista **Seana Sasserja**, ki je tudi HIV pozitiven. Zájubila sta se. Producenti so bili navdušeni, da so naposled le dobili svojo prvo "pravo romanco". Pet tednov po začetku snemanja je Sean Pedra zaprosil. Nekateri stanovalci, ki doslej niso imeli veliko izkušenj z gayi, so bili seveda vznemirjeni. "Ali se ne dogaja vse malo prehitro?" je zanimalo Cory. Judd pa: "Ne pričakuj, da bom tvoja družica. V obleki in visokih petah sem grozen." Nekega večera je Pedro govoril z Mohamedovo sestro Aisho: "Toliko stvari se pleče v moji glavi. Del mene pravi: pa kaj potem, če sva dva moška, to še ne pomeni, da se ne moreva ljubiti in biti predana drug drugemu, kar je pravzaprav bistvo zakona. Po drugi strani pa nočem oponašati heteroseksualnega zakona..." Sean je ostal z njim do konca.

Rachel Campos, Cory Murphy, Pedro Zamora, Mohamed Bilal, Pam Ling in Judd Winick - srečni v San Franciscu.

aidsu. Tu je začel svoj križarski pohod in kmalu je pritegnil pozornost medijev. Njegov prijatelj in takratni sestanovalec **Alex Escarano** pravi, da je Pedro, vedno odličen dijak, svoj boj proti aidsu jemal zelo resno in da je bil glede tega pravi mesija: "Zgrozil se je ob nevednosti in odporu. Če bi komu rekel, da ima raka, je vedno pravil, bi ga ta objel; če pa jim pove, da ima aids, se ustrašijo in zbežijo."

O svoji bolezni je govoril odkrito in z lastnimi izkušnjami dokazoval, kako pomemben je varen seks. V petih letih je več stokrat govoril mladim. Lanskega julija je nastopil pred odborom senata: "Če mi hočete kaj povedati kot gayu, predvsem kot nebelem gayu, mi morate dati informacije v jeziku, ki ga razumem in s katerim se lahko poistovetim."

"Brez dvoma je bil Pedro čudovit človek," pravi **Jon Murray**, eden od producentov, ki ga je Pedro s svojo zgodbo tako prepričal, da ga je med 25.000 prijavljenimi izbral za tretjo sezono oddaje *Real World*. Njegova sodelavka **Mary Ellis Bunim** dodaja, da mladi, ki se prijavijo, običajno želijo uspeli kot igralci ali vsaj postati slavni. Pedro je hotel več. Hotel je povedati svojo zgodbo.

"Fant ima dar za izražanje, ki prevzame vsakogar - pa naj bo Kubanec, gay ali HIV pozitiven," je povedal še en producent **George Verschoor**. "Jaz ga spoštujem, ker zna povedati o svojem boju (ali, če pustimo v originalu, "is able to articulate the human struggle"). Tega ne more zanikati nihče. Ne more gledati in poslušati Pedra, ne da bi rekel: Mogoče me odbija njegova spolna naravnost, ampak Pedro je neverjeten človek!"

Real World ni soap opera, je pa morda vplivala na scenarije trenutnih žajfnic: tako imajo aids tudi na Melrose Placeu. Če nadaljevanke spremljate, veste, da se je tam stanujoči gay Matt spečal s simpatičnim mornariškim častnikom Jeffreyem (čeprav se kar naprej samo objemata). In če gledate Melrose Place na TV1000 (na Sky One so še pri stari sezoni), veste, da je Jeffrey naredil coming out, a je pustil mornarico in se vrnil v LA. In da ima aids...

Vsak od njegovih šestih sestanovalec je njegovo bolezen najprej sprejel različno; toda počasi so Pedra vsi razumeli, ga vzljubili in občudovali. Morda je bila najbolj "previdna" Rachel, toda njuno prijateljstvo je zrastle v močno čustvo. Tudi drugi sestanovalci (če odštejemo Pucka, ki je poglavje zase), so se zelo navezali na Pedra. Ko se je njegovo stanje slabšalo, so z ustvajalci oddaje organizirali dobrodelne prireditve, da bi mu pomagali in da bi pomagali njegovim bratom in sestri, ki so skušali priti s Kube.

Toda tisto jutro, ko bi moral biti gost oddaje *This Morning* na CBS, se je Pedro zgrudil. Od tu naprej se ni dalo več velike storiti. Zaradi dveh možganskih bolezni, povezanih z aidsom, počasi ni mogel več videti in govoriti. Le njegov zdravnik je bil prepričan, da bo Pedro vztrajal, vsaj dokler njegova družina ne bo spet skupaj.

In res so njegovi trije bratje dobili víze, njegovi sestri **Marlji Eleni** pa je kubanska vlada dala dovoljenje za izhod iz države, nekaj dni pred Pedrovo smrtjo.

Ko je telefoniral predsednik, je

bila pri njem sestra Milly. To je bil njegov zadnji stik z oboževalci. Umril je manj kot mesec dni pozneje.

Doug Herzog, eden od producentov, pravi: "Imel je zelo aktivno in privrženo občinstvo." Menda je vsak teden dobil na tisoče pisem. Toda Pedro ni simbol. Je človek. Njegov sestanovalec Judd: "Ljudje ga postavljajo na piedestal in tako je tudi prav. Toda za nas je bil samo prijatelj. Bil je čudovita oseba, ki je pač zbolela."

"Zelo sem ponosna nanj," pravi sestra Milly. "Veliko je storil v svojem kratkem življenju. Od sebe je dal najboljše. Svoj čas, svojo ljubezen."

Real World (3 sezona) se je tudi na MTV Europe iztekla. Posebna oddaja v spomin Pedru Zamori je bila na sporedu na dan boja proti aidsu in po izteku serije v januarju. Sicer je nekaj scen iz bolnišnice in tik pred Pedrovo smrtjo, toda na srečo je *Tribute To Pedro Zamora* v primerjavi z nelzprosnim *Življenjem v Silverlaku* čisto spodobno estetski, a še vedno ravno prav zaslušajoč.

Puščavska roža

REBEKKA ARMSTRONG.

Tako je bila Rebekka, z umetniškim imenom Puščavska roža, predstavljena septembra 1986 na prestižni Playboyevi duplerici. Uresničile so se ji najstniške sanje, toda ni ji bilo usojeno postati še ena izmed nešteti pu-hloglavih lepotic.

Osem let kasneje Rebekke ne boste našli med Playboyevimimi modeli na kakšnem bazenu, ampak na prireditvi APLA, aids projekta mesta Los Angeles, oblečeno v majico, ohlapne kavbojke, škornje in z basebalsko kapo na glavo. Tudi pri 27-ih ni izgubila svojega šarma. Še vedno so ji všeč Italijani. Vendar pa jo sedaj privlačijo tudi ženske. Ima nekaj več kilogramov, ker je nehala jemati speed in podobne droge. Največja sprememba v njenem življenju pa je ta, da že nekaj let živi z aidsom.

Avgusta lani je kot prostovoljka sodelovala na seminarju "Ženske za pozitivno življenje" in na mnogih drugih. Čeprav je že leta 1989 vedela, da je HIV pozitivna, ni takoj postala aktivistka. Najprej je skušala uti svoji usodi z begom v alkohol in droge. Ker je zaradi bolezni imela težave pri delu in bankrotirala, je vendarle zbrala dovolj poguma, da si je ponovno uredila življenje: "Morda zveni čudno, toda kljub groznemu dejstvu o mojem stanju, je to najrečnejše obdobje v mojem življenju. Zaradi moje privlačnosti in kariere pri Playboyu mi ljudje prisluhnejo. Imam možnost poučevati druge o stvareh, s katerimi sama nisem bila seznanjena takrat, ko bi mi lahko rešile življenje. Srečna sem. Naša sem pravi smisel."

Najprej so ji sorodniki in prijatelji odsvetovali javno govoriti o aidsu, češ da bo imela samo še več težav in travm. Za ženske z aidsom namreč velja prepričanje, da so si ga zaslužile oziroma da so vlačuge. Rebekka pa ni hotela molčati. Ker sama misli, da se je okužila pri 16-ih, želi najstnike opozorjati, da jih mladost sama po sebi nikakor ne varuje pred okužbo. Pomoč drugim je način njene samopomoči.

Rebeka Lynn-Bekki se je rodila v provincialnem mestecu Ridgecrest v Kaliforniji. Z bratom Danom se spominjata neurejenih družinskih razmer - nenehnega popivanja in pretepanja staršev. Ko je mati zapustila družino, se ji je kasneje, pri 15-ih, pridružila tudi Bekki in pustila solo. Z Jeffom, svojim prvim fantom, se je preselila v prikolico. Zanosila je že pri 16-ih in tudi splavila. Po splavu je dobila transfuzijo. Šest let kasneje je skušala ugotoviti, ali je morda šlo za okuženo kri, vendar v bakersfieldski bolnišnici njenega obiska niso dokumentirali, sama pa je pred leti zaradi strahu pred okolico sežgala vse izvide v zvezi s splavom.

Bekki omenja še drugo možnost, kako bi lahko dobila aids. Nekoč je brez zaščite seksala z biseksualcem, nekim Armanijevim manekenom. Takrat ni imela pojma o okužbi z aidsom: mislila je, tako kot vačina, da je to pederska bolezen. Leta kasneje je skušala

najti manekena, vendar je izginil kot kafra, njegovi starši pa ji niso hoteli dati nobenih informacij.

Za njen 18. rojstni dan je igralec **Charles Napier** naredil poskusne fotografije - v puščavi - in Bekki je postala Playboyeva zvezdica, zabredla je v vrtoglavo življenje hlantanja po popolnosti, zabav, boleznega hujšanja, odvisnosti od speeda in amfetaminov...

Ko so ji leta 1989 z neke klinike sporočili, da je test pozitiven, je najprej pomislila, da je spet noseča. Zdravniku je po telefonu rekla: "Kako daleč je že? Tega se morava znebiti!" Zdravnik ji je presenečeno odvrnil: "Kaj pa govorite? Takoj morate k meni na pregled. Tega se ne moreva znebiti."

Tik pred diagnozo je imela prvo lezbično izkušnjo. Potem si je vse več časa želela preživeti z ženskami, z lezbijkami, ki so imele več razumevanja za njeno stanje. Kot nekdanja Playboyeva duplerica pa gotovo ni priljubljena med lezbičnimi separatistkami. Bekki pravi, da se med vso to silno lezbično teorijo in različnimi življenjskimi usmeritvami sploh ni znašla. Danes se opisuje kot biseksualka, z močnim nagnjenjem k ženskam. Živi v pretežno afriško-ameriški četrti zahodnega Los Angelesa, s "partnerjem" **Jakeom Millerjem**, ki ga je spoznala na zabavi za lezbijke in biseksualke. Tudi Miller, "nekdanja" lezbijka, ki se danes identificira kot moški, čeprav ne jemlje hormonov, ima izkušnje z zdravljenjem odvisnosti. Takoj, ko je spoznal Bekki, je začutil, da ji mora stati ob strani. Miller sodi v najnovejši ameriški trend lezbijk, ki se oblačijo in identificirajo kot moški, njihove (ženstvene) partnerke pa jih ponavadi kličejo "Dad". Tudi Bekki kliče svojega Jakea po domače, torej "oči". Pravi, da v odnosih ne mara posesivnosti. "Včasih že v zgodnjem obdobju neke zveze slutim težave. Vendar nič ne naredim, ker me nenehno skrbi, kdo me bo ljubil, če izgubim to osebo. Kdo bo šel z mano skozi vse to?"

Ironija Bekkine usode pa je v tem, da ji je okužba z virusom HIV omogočila, da spozna, kdo v resnici je. "Ko sem naredila coming out kot oseba z aidsom, so me nenadoma začeli obravnavati kot celovito osebnost in ne le kot kos mesa."

Tako Bekki kljub občasni izčrpanosti zaradi bolezni, povezanih z aidsom, nadaljuje s svojjo misijonarsko vlogo. Opozarja tudi na brezbriznost zdravnikov, ki vedo zelo malo o specifičnih boleznih, za katerimi boleljajo okužene ženske. Še manj pa je znano o varnejšem seksu za lezbijke. Zato se je Armstrongova udeležila tudi lanskega *Tedna lezbične vidnosti* v West Hollywoodu, Kalifornija. Skupaj z neko žensko sta na odru javno demonstrirali varen seks za lezbijke. Uporabili sta dental dam, rokavice iz lateksa, kondom,...

Očitno je dejstvo, da je svoje sporočilo ponesla na ulice. Armstrongovi dalo življenj-

18 LET. NARAVNA

BLONOINKA. RADA IMA

PLES, DVIGANJE UTEŽI,

ROMANTIČNE VEČERE IN

ITALIJANE. NE MARA

NEISKRENOSTI, SUROVOSTI,

PRETVARJANJA, DROG.

NAČRTI: DA BI BILA

IZJEMNO SREČNA Z

LJUBLJENIM MOŠKIM IN

IMELA USPEŠNO KARIERO.

ski smisel. Sostanovalec Miller se povsem strinja: "Nekoč sem ji rekel, da morda obstaja "razlog" za to, da je dobila aids. Morda je to njena življenjska pot. Sranje je, ker ga ima, vendar bo iz tega potegnila najboljše."

Bekki je svoj aids-coming out odigrala tudi formalno v dramski igri umetnice **Diviane Ingravallo**: "Sem Rebekka Armstrong in imam aids. Proti bolezni sem se borila s seksom, drogami, zanikanjem in rocknrollom." Morda je prvič v življenju uporabila svojo lepoto, privlačnost in ranljivost, da bi ustvarila svojo najglobljo, najiskrenejšo umetnost - in občinstvo ganila do solz.

"Neprijetno je, ko pravim, da je aids pripomogel k temu, da se bolj cenim," je rekla po predstavi. "Spoznala sem, da lahko grem med ljudi in nekaj veljam. Prej mi je bilo vseeno, četudi bi umrla. Zdaj pa še ne morem umreti."

življenje,

Je res **potrebno**

zdravje,

zamenjat folk?

scena...

V lanskem letu smo pri *Revolverju* oziroma *Roza klubu* izvedli anonimno anketo med lezbičbo in gay populacijo, kakršne izvajajo na leto ali dve tudi marsikje v tujini. Za prvo tovrstno anketo je bil odziv naše populacije zadovoljiv. Zbrali smo 60 izpolnjenih anket, med njimi, žal, le 12 od žensk. Vse ženske so na ankete odgovarjale na *Metelkovi* ali v *Roza disku*, nobena je ni poslala po pošti. Od 48-ih moških jih je 31 vzelo ankete v disku, na *Metelkovi* oziroma so člani *Roza kluba*, 12 jih je poslalo ankete iz *Revolverja* in 5 je bilo starih naslovnikov oziroma so dobili ankete preko *Salomonovega oglasnika*.

življenje

Starostni razpon anketiranih žensk sega od 18. do 38. leta (povprečje 27,5), moških pa od 19. do 62. leta (povprečje 30,2). Pri ženskah prevladuje visoka izobrazba (več kot polovica anketiranih), pri moških pa srednja šola (28), sledi pa visoka (11). Polovica žensk je zaposlenih, polovica pa nezaposlenih oziroma se šolajo. Zaposlenih je 26 anketiranih moških, 12 se šola, 4 so nezaposleni in 6 pod drugo (upokojenci, svobodni poklici ipd.).

4 ženske živijo s partnerko, 4 same, 3 s starši in 1 s prijatelji/cami. Večina moških živi pri starših ali sorodnikih (19), tem sledijo samski (10). 10 jih živi s partnerjem, 3 z ženo in 3 s prijatelji.

Več kot polovica tako žensk (7) kot moških (33) odgovarja, da njihov prijateljski krog sestavljajo homo in heteroseksualci. Drugo mesto imajo istospolno usmerjeni (pri ženskah 4, pri moških 8). 5 moških ima prijatelje pretežno med heteroseksualci.

Na vprašanje, kdo ve za homoseksualnost ima pri ženskah prvo mesto večina hetero prijateljev, drugo mati in tretje koleg/ce v službi/šoli. Pri četrtini moški ve za njihovo homoseksualnost mati, sledijo pa kolegi/ce. Najmanj "točk" so dobili očetje (pri ženskah samo eden in pri moških 11).

spolnost

Povprečna starost za prvo lezbično izkušnjo je 19,8

let, za prvo heteroseksualno izkušnjo pa 17,2 leti. Povprečna starost za prvo homoseksualno izkušnjo je pri moških 16,1 let, za hetero izkušnjo pa 17 let. Potrjujejo se dognanja iz mnogih drugih raziskav, da ima večina žensk najprej heteroseksualne spolne izkušnje. Vse anketirane so imele spolne izkušnje tudi z moškim, medtem ko 22 anketiranih nima spolne izkušnje z žensko. 10 žensk se opredeljuje za lezbijke in 2 za biseksualki. 42 anketiranih moških se izreka za homoseksualce, 4 za biseksualce, eden se ne želi opredeljevati in eden ne odgovarja.

Iz odgovora na vprašanje o spolnih partnerjih v zadnjih 12 mesecih je razvidno, da je 6 žensk imelo do 5 partnerk, ena do 10, 4 eno in ena v tem obdobju ni imela partnerke/ja. Tri so imele spolne partnerje tudi med moškimi. Pri moških je v zadnjih 12 mesecih 16 moških imelo do 5 partnerjev, 15 enega partnerja, 9 do 10 partnerjev, 3 do 20 in 2 do 50 partnerjev. 2 anketirana v tem obdobju nista imela spolnih partnerjev, eden pa ni odgovoril. Trije moški so imeli tudi partnerke.

V življenju nasploh je 8 žensk imelo do 10 partnerk in 4 do 50. Pri moških je na prvem mestu razred do 50 istospolnih partnerjev (22 anketiranih), sledijo razredi do 10 (16 anketiranih), nad 100 (6) in do 100 (1). Eden na vprašanje ne odgovarja, eden ne ve več, koliko partnerjev je imel, in eden ni imel istospolnega partnerja.

V stalni lezbični zvezi živi 9 žensk in 22 moških. Pri polovici žensk je najdaljša istospolna zveza trajala več kot 5 let, večina moških (11) pa je imela "najdaljšo" zvezo do 2 mesecev, tej sledijo zveze do 1 leta (8 anketiranih) in do 3 let (8 anketiranih). 7 moških ni imelo istospolne zveze.

Iz odgovorov na vprašanje o seksualni aktivnosti v zvezi je razvidno, da večina žensk vselej (1), veliko (5) oziroma redko (1) prakticira vzajemno masturbacijo. V oralnem seksu prevladujejo aktivnejše, dve nikoli ne zavzmeta pasivne vloge. Kar se tiče vaginalnega seksa vse prakticirajo tudi aktivno vlogo (3 sicer redko). Pri pasivnem vaginalnem seksu so odgovori nepopolni. Večina ima tudi pasivno vlogo (vselej oz. veliko), ena redko in ena nikoli. 2 anketirani (redko) prakticirata tudi S/M seks.

Delež vzajemne masturbacije se rahlo zviša pri seksualnih aktivnostih z naključno partnerko. Prevlada pa večja zadržanost pri oralnem seksu: dve nikoli ne ližeta in 4 se nikoli ne pustijo ližati. Tudi pri vaginalnem seksu se večina bolj nagiba k aktivni vlogi in 4 z naključno partnerko nikoli ne zavzamejo pasivne vloge. Ena redko in ena veliko prakticira sado/mazo seks.

Pri seksualnih aktivnostih v zvezi 41 moških vselej (21), veliko (18) oziroma redko (2) prakticira vzajemno masturbacijo. 2 nimata partnerja, 4 na vprašanje ne odgovarjajo. Delež vzajemne masturbacije je nekoliko manjši z naključnim partnerjem (4 je nikoli ne prakticirajo). Podobno je pri felfanju, saj večina manj prakticira aktivno ali pasivno obliko z naključnim partnerjem,

med 8 in 10 anketiranih pa se tej spolni praksi izven zveze odpove. V zvezi je 34 anketiranih analno aktivnih (8 nikoli), z naključnim partnerjem pa 17, pri čemer večina odgovorov sodi v razred "redko". 22 anketiranih pa ni nikoli analno aktivnih z naključnim partnerjem. 7 moških nikoli nima pasivne vloge pri analni seksualni praksi v zvezi, 25 pa ni nikoli pasivno z naključnim partnerjem. Na vprašanje o seksualnih aktivnostih z naključnim partnerjem trije niso odgovarjali oziroma nimajo naključnih partnerjev. Tudi ostali odgovori niso bili vedno popolni. Kar se tiče S/M seksa samo eden anketiranec odgovarja, da ga redko prakticira v zvezi.

Na vprašanje, koliko poprečno seksate, polovica žensk odgovarja, da večkrat na teden. Tudi pri moških je odgovor večkrat na teden na prvem mestu (16), sledi pa priložnostni seks (15).

Spolne pripomočke so uporabljale 3 anketirane, 9 pa nikoli.

Pojav aidsa je vplival na spolnost pri ženskah tako, da jih 10 ima oziroma išče stalno zvezo, le ena omenja varnejši seks. 25 moških ima oziroma išče stalno zvezo, 19 jih omenja tudi varnejši seks, 11 pa previdnejšo izbiro partnerja (po izgledu) (1), 4 so se odpovedali štrik placom, 3 ne odgovarjajo in eden je pripisal: "Odkar sem spolno aktiven, vem za aids, torej njegov pojav nima vpliva, ker mi je samoumeven."

9 žensk v zadnjih 12 mesecih ni imelo moškega partnerja, 3 pa so redko oz. nikoli uporabljale kondom z moškim partnerjem.

Moški z naključnim partnerjem po večini ne prakticirajo praznenja v usta. Približno 10 jih ni nikoli uporabilo kondoma, ko so pri aktivnem ali pasivnem analnem seksu s stalnim partnerjem. Po odgovorih sodeč večina bolj uporablja kondome pri seksualnih aktivnostih z naključnim partnerjem (4 ga niso nikoli uporabili, ko so bili aktivni v analnem odnosu in 5 ga nikoli ni uporabili, ko so bili pasivni).

14 anketiranih s kondomom vedno uporablja tudi lubrikant, 13 včasih, 10 nikoli, 11 anketiranih ne pozna lubrikanta oziroma ne odgovarja na vprašanje. V zadnjem letu je vsaj enkrat fukalo brez kondoma 31 moških, od tega 24 v zvezi in 7 z naključnim partnerjem.

zdravje

Nobena od anketiranih ni imela spolno prenosljive

bolezni, med moškimi jih je 5 (gonoreja, sifilis, hepatitis B, sramne uši).

Nobena anketirana se ni odločila za aids test: 6 misli, da seksa varno, in 4 menijo, da to nima smisla. 25 moških se je vsaj enkrat testiralo, torej nekoliko več kot polovica. Večina tistih, ki se niso testirali, misli, da seksa varno (12), 7 pa jih omenja strah oziroma bojazen, da bi jih pozitivni rezultat preveč potrli.

10 žensk in 27 moških pozna koga, ki je okužen (bolan).

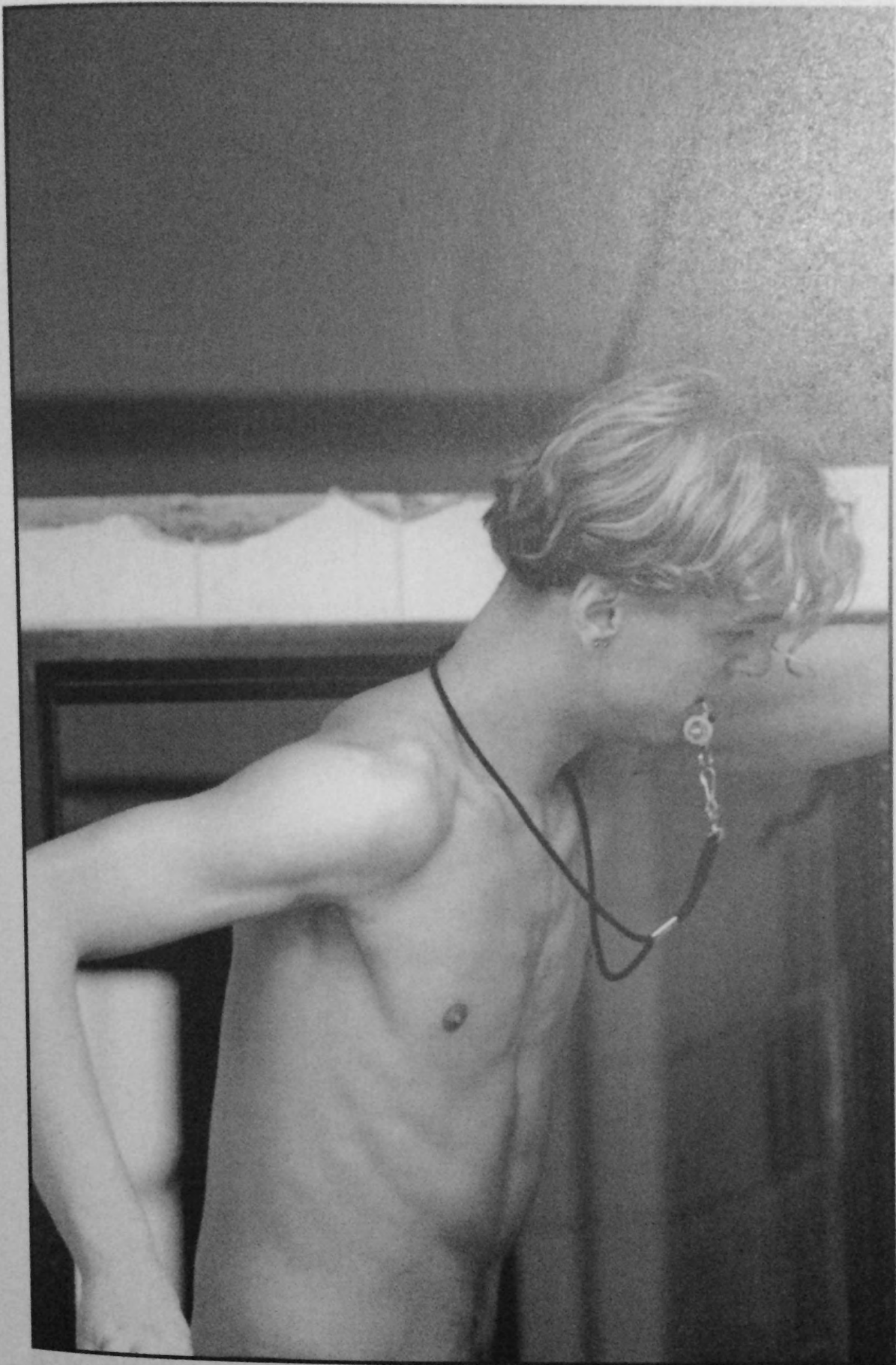
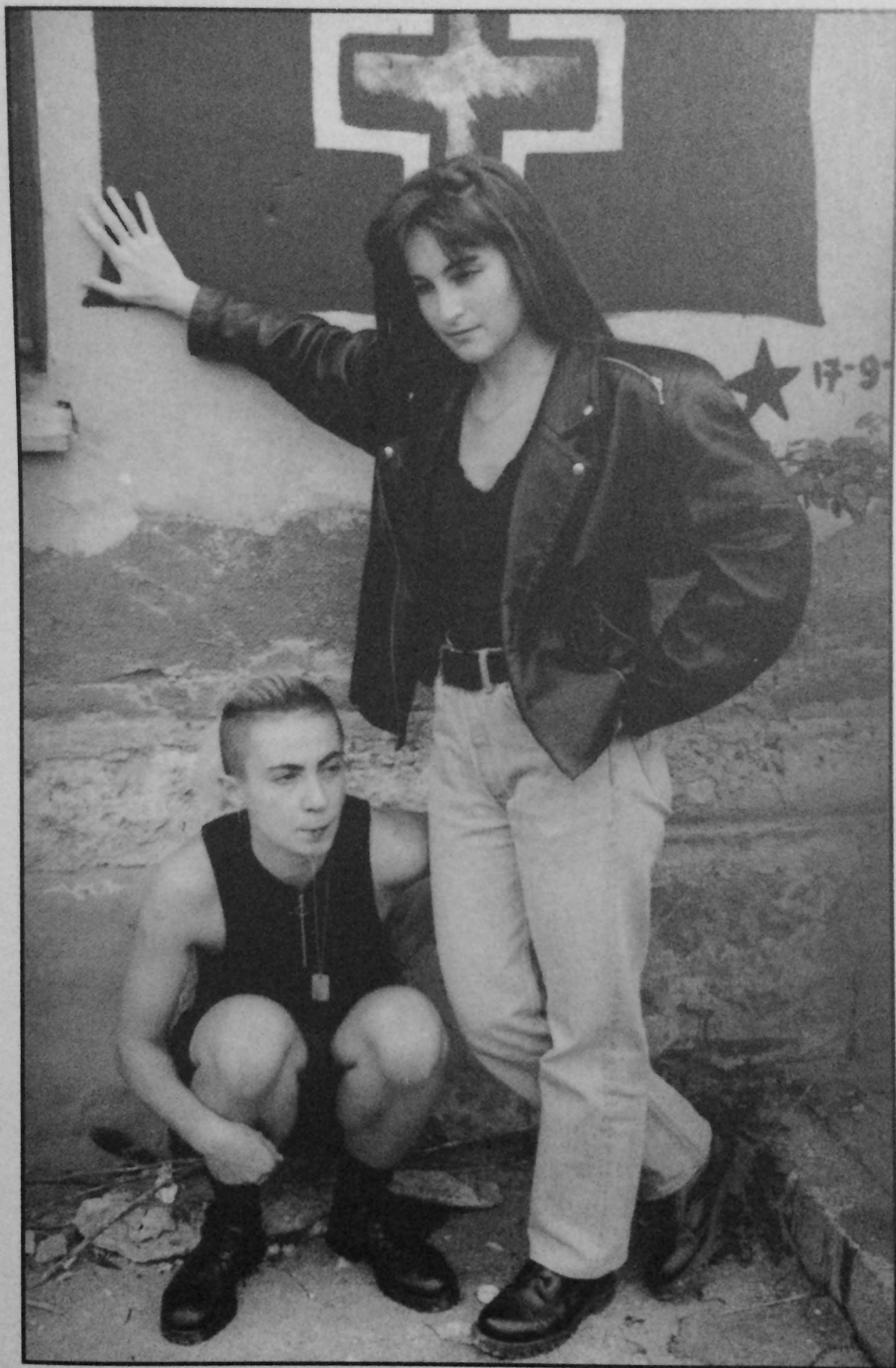

foto **daniel novakovič**

Pri trditvah v zvezi z okuženimi večina žensk in moških meni, da je morda bolje, če okuženi zaradi lastne varnosti o svojem stanju molči. Večina anketiranih se ne strinja s trditvijo, da okuženi naj ne bi delali v javnih službah. Vsi anketirani, razen enega moškega, bi prijateljevali z okuženim. Vse ženske, razen ene, bi z okuženo osebo tudi živele. Med moškimi 4 ne bi živeli z okuženim in 3 na to vprašanje ne dajejo odgovora. Dve ženski in kar 25 moških odgovarja, da z okuženim ne bi seksali.

6 žensk in 25 moških meni, da ve dovolj o aidsu. Na vprašanje, o čem bi želeli več informacij, 4 ženske ne odgovarjajo, 5 bi jih želelo več informacij o zdravljenju, 4 pa o znakih okuženosti. Največ moških (22) bi želelo več informacij o znakih okuženosti, sledijo načini prenosa (18 odgovorov), riziko v vsakdanjem življenju (16 odgovorov), kako spoznati okuženega ali bolnega (15), zdravljenje (5), informacije o varnejšem seksu (10), o seropozitivnosti (9) in informacije o testiranju (8). Eden anketirani na vprašanje ni odgovarjal.

Na vprašanje, kaj bi morale gay organizacije storiti v zvezi z aidsom so možni odgovori pri ženskah dali naslednje rezultate: deljenje kondomov in lubrikantov (8), pritisk na vlado, da stori več (8), skrb za okužene (7), več informiranja o preventivi (6). Ena anketiranka omenja, da je treba druge obvarovati pred okuženimi in ena ne odgovarja. Pri moških sta po 30 točk dobila odgovora, da bi gay organizacije morale izvajati pritisk na vlado in več informirati o preventivi. 26 anketiranih meni, da je potrebno deliti kondome in lubrikante, 24 se jih strinja z odgovorom o skrbi za okužene in kar 10 jih meni, da bi med aktivnosti gay organizacij sodi tudi varovanje drugih pred okuženimi. Dva anketirana ne odgovarjata, pod rubriko "drugo" pa so še tile odgovori: informacij je dovolj, od posameznika je odvisno, koliko jih bo upošteval; gay organizacije naj se povežejo z ne-gay anti-aids fronto in se bolje organizirajo pri javni predstavitvi delovanja.

scena

Vse anketirane ženske, razen ene, hodijo redno v Roza disko, 10 včasih ali redno na Metelkovo (dve nikoli) in dve omenjata Mestno galerijo in Porta Campo v Piranu.

7 anketiranih moških nikoli ne zaide v Roza disko, kar 20 pa nikoli na Metelkovo. 17 moških veliko ali redno zahaja v park, 14 veliko hodi na postajo, 27 veliko ali redno na gay plaže ter 16 veliko ali redno v savno. Anketiranci omenjajo še Mestno galerijo, Porta campo, Savo, morje, druge lokale in diskoteke, Trubar, graško diskoteko Bang, tujino, naravo, oglase in lastno iznajdljivost. Eden ne hodi nikamor.

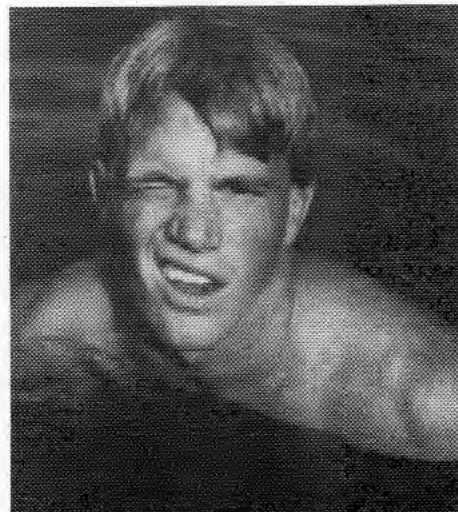
V Roza disko se večini žensk zdi zabavno oziroma prijetno (6 odgovorov), 4 se občasno dolgočasijo in moti jih, da so vselej isti ljudje. Ena v disko ne hodi, pod "drugo" pa

dve navajata, da ne veda, kako je v disko, ker sta pijani, ena pa pripominja, da je folk preveč zadrž. Pri moških anketiranih je odgovor "prijetno" dobil 19 točk, "zabavno" pa 14 točk. 15 anketiranih moti, da so obiskovalci vselej isti ljudje, 12 bi si jih želelo več programa, 7 se jih kdaj pa kdaj dolgočasi, 4 menijo, da se nič ne dogaja in 4 pogrešajo porniče. 8 moških Roza diska ne pozna oziroma na vprašanje ni odgovorilo. Pod "drugo" so našli naslednje pripombe: drugače urejeno vstopnino - možnost ostalim, 3 si želijo bolj raznoliko glasbo, 2 se pritožujeta nad obnašanjem redarjev in eden želi, da se izbere drug dan, in ne nedelja. (Naj na tem mestu še enkrat poudarimo, da nedelje nismo "izbrali" mi, pri Roza disko, ampak nam je bila "dodeljena" od ŠOU-a!)

Samo tri ženske se na Metelkovi počutijo "prijetno", ostale pogrešajo družabnost, dogajanje, nove obraze, 2 ne hodita na Metelkovo. 18 moških ne pozna prostorov Roza kluba na Metelkovi. Med obiskovalci jih 14 pogreša družabnost, kar 10 anketiranih moti tudi okolica. 9 se jih dolgočasi, 7 si želi novih obrazov in le 7 anketiranih se na Metelkovi počuti prijetno.

Pri odgovorih o branju periodičnega čtiva je razveseljivo dejstvo, da vsi anketirani moški in ženske - razen enega moškega - skorajda redno berejo Revolver. Moški nekoliko redkeje berejo Kekca (12 nikoli) in 10 jih redno ali včasih bere Pandoro. 9 žensk redno ali včasih bere Kekca in 10 Pandoro. Pri ženskah so ostale, "straight" publikacije po branosti razvrščene takole: Delo, Stop, Salomonov oglasnik, Antena (Lady, Slovenske novice, Kaj), Jana. Na zadnjem mestu je Slovenec - le tri ga včasih berejo.

Pri moških je pri ostalih časopisih in revijah na prvem mestu Salomonov oglasnik - bere ga kar 36 anketiranih, od tega 8 redno. Delo prebira 33 anketiranih, od tega 15 redno. 32 jih bere Mladino (13 redno). Četrto mesto med "straight" periodiko si delita Dnevnik in rumeni tisk (Antena, Kaj, Slovenske novice, Lady), vendar ima prvi več rednih bralcev. Preostale publikacije so po branosti razvrščene takole:

življenje,

Je res **potrebno**

zdravje,

zamenjat folk?

scena...

Stop, Jana, Republika, Slovenec.

6 žensk na vprašanje, kaj je potrebno gay sceni odgovarja, da je potrebno vse naštet. Vsi možni odgovori so skorajda enakovredno zastopani.

12 moških meni, da je gay sceni potrebno vse naštet. Posamezni možni odgovori pa so pri vseh anketiranih po številu točk razvrščeni takole: Na prvem mestu sta Roza disko in Revolver, vsak po 40 "glasov", na drugem mestu so dnevi gay filma (37), na tretjem Kekec in pomoč po telefonu (po 34 točk), na četrtem videoteka, knjižnica in aids akcije (po 32 točk), na petem izlet v naravo in pogovorna srečanja (vsak po 31), na šestem Metelkova (29), na sedmem razstave in izdajanje knjig (po 28 točk), na osmem tabori (27), na devetem Pandora (18) in zadnje mesto je pripadlo izletom na tuje štrik place (17 točk). Pod "drugo" zasledimo naslednje predloge: potrebno je zamenjat folk; potrebujemo slovenskega gay idola; disko samo za moške; razširitev aktivnosti brez nepotrebnega ekskluzivizma; telefon za navezovanje stikov; povezave s straight mediji; privatni lokali, restavracije; gay bar in pa folk z veliko volje.

5 anketirank meni, da bi morala država storiti vse naštet, možni odgovori so tudi v tem primeru približno enakovredno zastopani.

Anketirani moški so dali največ točk odgovoru, da bi se država morala boriti proti diskriminaciji homoseksualcev - eden omenja zakonitev izrecne prepovedi diskriminacije. Ostale možnosti, ki bi lahko bile v domeni države, pa so po številu točk razvrščene po naslednjem vrstnem redu: finančna podpora gay organizacijam in aktivnostim; sprejetje zakona o istospolnem partnerstvu (poroke); boj proti aidsu; dedovanje po partnerju istega spola in na zadnjem mestu je posvojitev otrok. 14 anketiranih meni, da bi država morala storiti vse naštet, eden na vprašanje ne odgovarja.

B.V.

Lezbični kamp!

OD DIANE DO KD

Kakšni so pravzaprav erotični imidži lezbijk? Ali še bolje: kateri imidži so za lezbijke erotični, v katerih prepoznajo nekaj "svojega"? Lezbično-feministični ideal revolucionarnih sedemdesetih (kratki lasje, preproščina ipd.) deluje vse bolj zastarelo in nepri-
vlačno. V nekem hec-
nem smislu je takrat
šlo bolj za "politični"
ideal, nekakšen ko-
deks, ki je prevladoval
v takratnem kampu ali
taboru, kot pa za
dejansko erotiko.

No, ko smo že pri
kampu, gayi prav goto-
vo dobro vedo, kaj je
to. Neuničljivi transves-
titi so stalnica, čeprav
se je v ženskih krogih
(in se še) preoblačenje
moških v ženske zavra-
čalo kot breme več-
nega mizoginega zav-
danja ženskih genitalij.
Ja, res je, da trans-
vestiti v "njihovi" žens-
kosti pretiravajo. Ker
pač morajo poudariti
tisto, kar velja za
najbolj "ženstveno".
Sedaj pa preoblačenje
v nasprotni spol zavze-
ma vse bolj pomembno
mesto v novi lezbični
estetiki. Dihotomija
petdesetih, igranje vlog
butch - femme se
vrača. Lezbične umet-
nice in filmarke, ohr-
abene s prodorom lez-
bične vidnosti v svetu
in samozaupanjem, so
dobesedno zdrvele v
področje, kamor femi-
nizem ni upal/hotel
stopiti. K temu je pripo-
mogel tudi val zanimanja mainstream
medijev za lezbijke (saj že poznate tisto
o "lezbični šik modi"). Torej imamo lez-
bijke vse več "naših" filmov, "naših"
zvezd, "naših" zgodb...

Pa se sprašujem, če je **kd lang** res alfa
in omega lezbičnega kampa? Mislim, da
ne. Ker manjka tisto sredstvo oziroma
možnost samo-invencije in iskanje/pre-
poznavanje jezika undergrounda, ki je
fikal (zlasti predstonewallsko homosek-
suaino) subkulturo kljub družbenemu za-
tiranju in nevidnosti v javnosti. Prav lez-
bijke so marginalna skupina, ki se je
med marginalci najbolj kalila v družbeni
nevidnosti in ji prepoznavanje nevidnega
jezika nikakor ne bi smelo biti tuje. Saj ji
tudi ni. Zato razbiranje naših pomenov v

popularni kulturi ostaja. V tej je še
vedno zelo malo sprejemljivo, popufarne
predstavitve lezbištva, pa še to v glav-
nem v nerazburjivi obliki "družbenih pro-
blemov".

formacije dominantnega jezika in kul-
ture. Pa zaradi tega vse črnske kulture
še niso kamp.

Raziskava na britanski *Chanef 4* - "Out"
programu je pokazala, da je **Sigourney
Weaver** najbolj priljubljena (mainst-
ream!) zvezda pri lez-
bijkah. Gre seveda za
sloviti film *Aliens*.
Izjemno priljubljen film
med lezbijkami je tudi
Thelma in Louise (ki si
ga slovensko gledalst-
vo očitno ne zasluži...),
ženski buddy film. V
teh filmih ni prav nič
lezbičnega, največkrat
niti feminističnega, ju-
nakinje pa so nam
všec samo-inventivno...
S feminističnim oče-
som je mogoče v sko-
rajda vsakem main-
stream imidžu videti
moško-identificirano in
protižensko pisavo.
Toda če jo beremo po
"naše", lahko nekaj
užitka iztishemo tudi iz
neokusne **Doris Day** v
vlogi legendarne revol-
verašice *Calamity Jane*.
Lezbijke torej prisegajo
na *Aliens*, *Thelma in
Louise* (ki izstopa iz
običajne mainstream
produkcije!), *Termina-
tor II*, saj potreba po
ponovni polastitvi (moš-
ke) kulturne produkcije
ostaja. Spomnimo se
še nekaj preteklih, lez-
bijkam na kožo pisanih
imidžev: *Greta Garbo*
(sicer tudi sama lezbij-
ka, kar morda v tem
kontekstu niti ni po-
membno...) v vlogi kra-
ljice *Kristine* (tudi lezbijke!), pisateljica
Radclyffe Hall.

Kaj torej pomeni za lezbijke preoblačenje
v moške? Nikakor nima istih pomenov
kot gay travestija, saj "moško" in "žen-
sko" nista družbeno enakovredni katego-
riji. (Beia) moškost nosi pozitivne kon-
tacije racionalnosti in kontrolirane želje.
Ženskost še vedno nosi negativne kon-
tacije histerije, šibkosti in seksualizira-
nosti. Tako se feminiziran moški kaže
negativno, kot poželjivo devianten in
nežno nevaren - ali pa preprosto zunaj
kontrole ("vreščeča teta"). Maskulizirana
ženska ni "invertirana" na isti način.
Ženska, ki "krade" moško avtoriteto, se
bo pojavila kot spolno sprevržena ("zlob-
na" lezbijka); hiperseksualizirana in zno-

KDO SO TOREJ "NAŠE"?

Gotovo outsiderske junakinje. "Iztirje-
nost" outsiderjev, ki jo gay oko obrne
proti mainstream kulturi, lahko razbere
homoerotizem in večini neopazen humor
tudi med najbolj nedolžnim družbenim
gledanjem. Komunikativni namigi in
štosi so baza take subkulture, ki hete-
roseksualne podmene obrača na glavo
in zmoti heteropolarnost. V tem osnov-
nem smislu je kamp večini lezbijk blizu.
Mnoge marginalne grupacije uporabljajo
reciklirane podobe iz dominantnega jezi-
ka in kulture. Kar pa še ne pomeni, da
vse te skupine (subverzivno) podobe
enako berejo. Denimo črnski pisci opisu-
jejo podoben proces subverzije in trans-

ljice *Kristine* (tudi lezbijke!), pisateljica
Radclyffe Hall.

Kaj torej pomeni za lezbijke preoblačenje
v moške? Nikakor nima istih pomenov
kot gay travestija, saj "moško" in "žen-
sko" nista družbeno enakovredni katego-
riji. (Beia) moškost nosi pozitivne kon-
tacije racionalnosti in kontrolirane želje.
Ženskost še vedno nosi negativne kon-
tacije histerije, šibkosti in seksualizira-
nosti. Tako se feminiziran moški kaže
negativno, kot poželjivo devianten in
nežno nevaren - ali pa preprosto zunaj
kontrole ("vreščeča teta"). Maskulizirana
ženska ni "invertirana" na isti način.
Ženska, ki "krade" moško avtoriteto, se
bo pojavila kot spolno sprevržena ("zlob-
na" lezbijka); hiperseksualizirana in zno-

rena od potreb (čarovnica/vampirka): zatirana, čemerna in avtoritarna (tip izobraženke) ali preprosto dominantna (butch, možaca). Podobno kot podobe feminiziranih moških, so tudi ravnokar našteje podobe maskuliniziranih žensk vse po vrsti negativne.

Ker pa je maskulinitet pozitiven ideal, se ženske aspiracije po njem v nekem sprevrženem smislu lahko tolerirajo. Razbijaške deklice so nekako sprejemljive vsaj do sporazumne starosti! In tako smeje junakinje, bojevnice, preoblačenke iz romantičnih novel, Amazonke niso "lezbizirane". Ravno nasprotno. One očitno in nedvoumno branijo patriarhalni red stvari, pogosto ga požrtvovalno čuvajo pred spolno obsedeno in moralno izprljeno čarovnico. Tako se zdi, da je deklici dodeljenih nekaj moških privilegijev, dokler podpira/brani moški red pred ženskim "neredom". Torej, dopuščene so izjeme med ženskami, seveda izjeme, ki potrjujejo (branijo) pravilo...

Film *Rdečelasa Sonja* je dobra ilustracija povedanega. Lezbična čarovniška kraljica grozi, da bo uničila svet s pregrejem talismana ženske moči. Amazonka (**Brigitte Nielsen**, prosim!) jo premaga, uniči talisman in vzpostavi "normalnost". Podobno je v zgodbah *Supergirl* ali *Barbarella*.

Povsod, kjer naletite na amazonko, naletite tudi na to, kako bo porazila lezbistvo ali kake oblike "ženske" seksualnosti zunaj moške kontrole: *Sodem žensk*, *Johnny Guitar*, *Črna vdova*, *Ko jagenjčki obmolknijo*...

V *Rdečelasi Sonji* bi se gayi najbrž identificirali s hiperseksualizirano vamp čarovnico, ki potrjuje žensko moč, lezbijke pa z amazonko, ki zagovarja moško moč. (Navduševanje nad branilko patriarhata nekako spominja na "vajo iz samo-sovrastva" - kot bi rekli v feministični terminologiji.) Narobe svet? Niti najmanj... Gayi, ki sicer imajo dostop do moške moči, se vedno čutijo zatiranje svoje

spolnosti s strani moške avtoritete. Ravno čarovničina spolna ekscesnost pa je začasno zunaj (moške) kontrole. Ker se gayem zdi moška kontrola nadležna, se je hočejo (začasno) znebiti. Podobe domin so delnice v menjavi liberalne

LEZBIČNI KAMP...

je zato predvsem poln nasprotij. (Morda zaradi tega sploh ne more nastati.) Zdi se, da lezbijkam povzročajo težave imidži, ki so istočasno spolno vznemirljivi in heteroseksistični - kot da je zato

treba eno ali drugo plat zavreči. Ena stran trdi, da je poželjnejše itak iracionalno in torej sploh ne gre zahtevati, da se utemelji njegova morebitna ideološka spornost; druga plat medalje pa je, da je vsakršno predstavljanje želje (v mainstream, pop kulturi) heteroseksistično že po definiciji.

Večja reči se to, da je lezbični tabor ne le poln (nerešljivih) nasprotij marveč tudi med seboj povsem različnih in nekompatibilnih vzorov. Denimo, ali se navdušujete nad manekenkami (proslule **Linde Evangeliste**, **Claudie**, **Naomi**...)? Ja, dolgočone lepoticice so pri srcu tudi straightom in seveda gayem, zato je vprašanje, če vi (kot lezbijke) kako gala modno revijo na TV gledate s "subverzivnimi" očmi... Ali se vam zdi bolj kámpovska **Madonna** s svojimi stezniki, škandali in kao-pro-lezbičnimi ekscesij? Ali neškandalozna (lezbična) pevka **Stevie Nicks**?

Črnska revolucionarna lezbična pevka **Tracy Chapman**? V omari zdeča igralka **Jodie Foster**? Ali pa sodite med tiste, ki se iz ranega,

ranega otroštva (to je seveda odvisno od vaše starosti) spomnite nadaljevanke *Masčevalci*, v kateri je **Dianna Rigg** kraljevala v vlogi detektivke **Emme Peel**? Bojevitá gospa Rigg je v tesnem črnem "službenem" dresu in s pištolo v roki bila vzor marsikateri poredni deklici...

Suzana Tratnik
foto: Fred Dubois

satire avtoritarnosti. Lezbijke manj zanimajo tovrstna podoba ženskosti, ker je preblizu heteroseksualnim pričakovanjem o ženskah, vedno pripravljenih (seksualno) ugoditi. Razumljivo je, da je lezbijkam bliže prijetna iluzija možne telesne prisotnosti in aktivne kontrole, kar predstavlja maskulina podoba amazonke. Preoblačenje v drugi spot gayem daje možnost za spogledovanje s seksualizirano izgubo kontrole. Lezbijke v glavnem hočejo več moči in kontrole, ne manj. Zato so gayi verjetno bolj privrženi seksualni parodiji, medtem ko se lezbični užitki zdijo bolj "resni".

Slovenska gay mentaliteta

1. BESEDA, DVE, O MENTALITETI

Angleški *The Learner's Dictionary of Current English* opiše mentaliteto kot "general intellectual character" in tudi kot "degree of intellectual power". *English Language Dictionary* pa jo definira kot "the particular attitude or way of thinking that you have, especially when this is fixed or habitual". Grška beseda karakter, ki jo v svoji obliki prevzemajo tudi drugi jeziki, izraža predvsem tisto dokončnost nekega odtisa, ki so ga imeli pečati avtoritete. Neko usodno stalnost, ki dobi svojo najglobljo potrditev prav v pojmovanju karakterja znotraj grške drame in zlasti tragedije, kjer je prav karakter nosilec dramatične usodnosti. Druga zgomlja definicija, pa pravilno opozarja zlasti na tisti način razmišljanja, ki je fiksiran, ustaljen in je habitualen, torej stvar navade. Kadar govorimo o predsodkih, tudi o tistih o "pednih", "buzjih", "pokvarjenih", "iztirjenih" itd., se moramo zavedati, da izvirajo prav iz površinskih šablon fiksnega, habitualnega mišljenja in so zato težko odpravljivi, se težko korigirajo in medijsko obvladujejo. Pogosti jih družbeno lahko spreminjamo le s popolno in celovito komunikacijo in prikritjem z drugimi pojmi, ki pa nimajo pejorativnih vsebin in v tem smislu niso obremenjeni. Potrebna je torej popolna in celovita komunikacija ob podpori vseh družbenih medijev ali aktivno rečeno, vstop v vse družbene medije "z novo vsebino". Druga in drugačnega zdravila ni.

2. MEDIJ IN MENTALNE SLIKE

Čeprav neka določena ustaljena "mentaliteta" vedno predstavlja trdnjavo, sama po sebi vendarle ni neosvojljiva. Veriga vedno počni na najslabšem členu in tako tudi "fiksiran način mišljenja" (nekateri mu pravijo "tradicionalen") vedno poka ob novih informacijah in celovitosti nove komunikacije, ki je dovolj medijsko prodorna, pravišnja in pritegljiva, je skratka univerzalna in medijsko dovršena. V procesu spreminjanja ustaljenega torej nikoli ne nasakujemo zidu trdnjave, ampak

gradimo vrata. Ko je pretok v trdnjavi zadosten, trdnjava ni več trdnjava, ampak "polis", mesto, ki že od grških časov dalje pomeni temelj resnične demokracije, tiste, ustvarjene z novimi medčloveškimi odnosi, ki jih lingvistični kvantum, besede, le "ujezičijo", uvrste v jezik kot sistem komuniciranja. Celostno umevanje medijev in njihov vpliv na oblikovanje mentalitete torej odpravlja veliko zmot. Ena največjih je prav ta, ki zadeva jezik sam (jezik kot sistem) in izraze v njem. Nek določen izraz ni nikoli v nikakršnem razmerju z nečim izven sistema, jezika; "mentalna slika" (vsebinska izraza), ki je vezana nanj, je kot nekakšen koš komunikacijskih vozlov in fiksacij znotraj sistema. Izraz se bogati, oži, drugači le ob metaforičnem preskoku in prekriju z drugo sliko. V tem ujetju so torej dobesedno shranjeni vsi družbeni tabuji in predsodki, ki jih potem devamo v svoje slovarje in temelimo na družbene fenomene. V ilustracijo: izraz "komunist" v nekdanjih ameriških filmih. Slabšalni izraz "peder" vis a vis gay, ali homotropičen moški. Izraz "homoseksualec" v odnosu do "hereroseksualca" itd. itd. Ilustriram torej nekatere ubesedene predsodke, prezir, diskvalifikacije v sistemih komuniciranja, ki vežejo v svoji "podobi" tudi negativne fiksacije. Površnost in krivičnost takih mentalnih podob pa nikakor ni odvisna samo od površnih novinarjev, na katere se, ponavadi, zvrča ta greh, ampak je povsem družbena v istem smislu, da mentaliteto, kot ustaljeno, fiksirano mišljenje manjšega kroga družba afirmira, ojači, posploši, skratka z njo manipulira. Gornji izraz "komunist" v ameriškem filmu sedemdesetih let dejansko ni bil nič strankarskega, ruskega, leninističnega, ampak zgolj ameriški sinonim za "pokvarjenca", tistega, ki v družbi in svetu nikoli ne bo shodil. Šlo je torej za diskvalifikanten, izključujoč pojem, za verbalno diskvalifikacijo. Enako diskvalifikacijo običajno nosi zraz "peder" za tistega, ki to kar je lahko pokaže kar v pisoarjih. Če je znanstvenik, če kulturno deluje, njegova kultura ne more zrasti v kaj več, kot neko subkulturo. "Je pač tak...", pravijo. Taka

mentalna slika ima toliko življenja, kolikor ji ga daje družbeni pretok, je torej skoraj neuničljiva - vsaj do naslednje metafore in naslednje vsebine znotraj informacijskega kroga. Isti pretok pa se ravno v določenih stereotipih mišljenja sam vedno ohranja. Posebna oblika fiksiranja je seveda tista, ki izvira iz (kon)teksta. Ta prej ali slej dobi mesto tudi v vseh "pravopisih jezika", kjer se analitično določi in ustaljuje tudi njena slovarska vsebina. Na eno takih fiksacij v strokovni filozofski literaturi bi želel danes pokazati. Izraža prav konkreten odnos do homoseksualnosti. Ta odnos pa ni strokoven, ampak izvira iz "mentalitete" in osebnih predsodkov avtorja, ki je bil biesteč klasik, prevajalec, človek kulture in duha. Izbral sem ga čisto slučajno, vendar z namero, da pokažem paradoks med znanostjo neke osebe in osebnimi predsodki, ki potem v tekstih, ki jih piše, postanejo ne le stereotip mišljenja posameznika, ampak v družbeni redundanci vplivajo na mentaliteto naroda, populacij. Stereotipi razmišljanja posameznika se tako paradoksalno vgnezdijo tudi tja, kjer bi jih ne pričakovali. V našem primeru celo v grški gay svet bleščeče filozofije. V komentarjih tako ti fiksirani predsodki tudi sami dobe "znanstven značaj" in potem, preko moči teksta in medijev, "kroje mišljenje" mase. Postali so torej fiksiran predsodek z znanstvenim paravanom.

3. MED ZNANSTVENO STROKOVNOSTJO IN PREDSDOKOM

Prav nič ne smemo biti razočarani, če tudi v strokovni literaturi, klasičnih grških filozofskih prevodih nekega našega najiminentnejšega prevajalca najdemo tak opis homoerotike in gay problematike, ki ne kaže niti najosnovnejšega razumevanja in tolerance. Narobe, izraža docela odkrit gnus nad vsem, kar je uranistično, pedersko, homotropno ali homoerotično. Se vam zdi čudno? Filozof naj bi bil v dobesednem pomenu tisti, ki ljubi modrost, prevajalec pa tisti, ki dobesedno umetniško prelijeva tekst ena ga jezika v drugi jezik. Vendar včasih, kot bomo videli,

slika iz strokovne literature

vse to ne zadostuje niti za običajno taktnost. Vse mentalne slike posameznika se vedno ostajajo, ne glede na to, da je eno in drugo. Njegovo "negativno sporočilo" bo kljub strokovnosti negativno in bo, poleg vsega ostalega, nosilo tudi ta medijski predznak. V medijskem prostoru se bo to sporočilo obnašalo kot absolutnost vsebine, kajti po **McLuhanovem** izrazu "mediji so sporočilo", v njem niti ne bo kakšne druge vsebine. Ravno tako fiksirana medijska poročila predstavljajo najglobljo družbeno malverzacijo. Da ne bi kazalo, da govorim v prazno, sem, zgolj v ilustracijo, namenoma izbral strokovni filozofski prevod klasičnega **Platonovega** dela *Simposion in Gorgias* v slovitem prevodu Antona Sovreta in njegovo delo *Zgodovina Grkov*. **Anton Sovre** je slovenski izjemni prevajalec klasike. Slovensko literaturo je obogatil z največjimi deli iz svetovne književnosti in filozofija. Njegov slog je samosvoji, prečiščen; zveni domala klasično. Vendar, strokovnost na enem področju ne prinaša čarobnih rezultatov tudi na drugem in zato moram zapisati, da je Sovre v svojem odnosu do "grškega uranizma" (kot imenuje gay life) popolnoma negativističen, pikar in do konca krivičen. Sovre kratko malo prezira to jasno značilnost največjih grških mislecev in genijev. Pederastija, uranizem, homoperotika, prijateljstvo po grško, paladofilija, erasti in njihovo obdudovanje, ugodniki, efebi - sami Sovretovi izrazi - se mu, kot izjavi in zapiše, GNUSIJO. Prav to besedo rabl: gnusijo. Tako stališče avtorja bi, samo na sebi, ne bilo nič posebnega, če ne bi bil postavljeno ob rame znanstvenosti njegovega prevoda, komentarja in samostojnih del. Še več, avtor to svoje stališče vedno publicira, razglasa, afirmira. Ga torej širi, priobčuje populaciji, ustvarja in podpira tisto slovensko mentaliteto, ki bi se je, kot narod, morali kvečjemu sramovati. Polna je prezira in gnusa in v tej odbojnosti, kar je najhujše, sposobna spregledati vse odlično, enkratno in izjemno, da o drugem, povprečnem, sploh ne govorim. V Sovretu, ki je izbran klasič, je sposobna spregledati tudi vse klasično. Fiksiranost mišljenja je

torej - tragična. Sovretovih tekstov pa ne berejo ravno branjeve, ki prodajajo solato na ljubljanskem trgu; njihova odzivnost je velika, zato taka fiksacija postane tudi vprašljiva. Sedaj pa končno k "uranizmu" (kakor avtor prevaja grški izraz za homoseksualnost v svojem najširšem pomenu besede) po Sovretovo. V svoji *Zgodovini Starih Grkov* pravi o stvari takole: "Skupno prebivanje z istim spolom je pri Spartiatih pospeševalo pederastijo. Reč je normalnemu človeku ogabna, pa naj jo poklicni in nepoklicni moralni tapetniki še tako oveselijo z etično pobarvanimi krpami. Grki so jo trpeli tudi v boljši družbi. Dorci postavljali celo v službo vzgojnim in vojaškim namenom ter imeli v nji sredstvo za npravno izobrazbo... Toda jemli kdo stvar kakor hoti, razmerje je imelo korenine brez izjeme v spolni popačenosti. Pederastija je ena redkih odurnosti, ki človeka z normalnim čustvanjem od Grkov odbijajo, posebno ko vidi, da niti moške kakor Sofokles in Sokrates niso bili brez tega nečednega nagnjenja". Vse svetovne avtoritete znotraj grške filozofije, ki jo prevaja in vse avtoritete rimske in nemške klasike, ki jih A. Sovre v celoti genialno pozna, niso bile torej v avtorju sposobne spremeniti tega apriornega stališča. Od kod ga je dobil, ne razlaga, vendar pa vseskozi trdovratno vztraja pri njem in ga, na akademski način, priobčuje vsem svojim, sicer objektivnim delom. In dalje: Celotam, kjer se svetovni genialni duhovi z njim razhajajo, jim to krepko poodita. Ko v uvodu v svoj prevod *Simposion* citira **Goetheja**, se mu zapiše: "Goethe pravi nekje, da je "pederastija stara kakor človeštvo" in zato lahko rečemo, da leži v naravi, četudi je zoper naravo". To goethejansko stališče pa se mu zdi preblago, zato bo (nič klasično) dodal: "No, Goethe je Nemeč, in pederastija se z večjo pravico imenuje nemška bolezen kakor rahitis angleška, saj je bila že pred prvo svetovno vojno po nemških mestih tako doma kakor endemija. Naravnost strahotna pa se je razpasla v dobi nacizma... Lahko rečemo, da je bila v nacistični stranki z njenim češčenjem poudarjenega rasiz-

ma razločno naznačena pot seksualne zablode". Grozno je sicer slišati našega kulturmika klasične izobrazbe in poznavalca grške omike, ko tako govori in piše, vendar prav tako misli. Sovre je natančno vedel in poznal vse, tudi to, koliko homoseksualcev je nasilne smrti končalo v nemških nacističnih logorjih, vendar to, kar zapiše zgoraj, zapiše bolj pretehtano, kot sleherno drugo besedo v svojih nezgledljivih prevodih grške, latinske, nemške, italijanske in francoske kulture. **5 Prešernom** bi sicer lahko ponovili: "Kako strašna slepota je človeka", vendar nam to čisto nič ne pomaga. Kaj je ob takih stereotipih mogoče reči? Dejansko samo to, da gay znanstvenike čaka še veliko dela na vseh področjih. Že če bi ločili to, kar je znanost od tega, kar ni, bi bilo precej storjenega. Vendar to ne more storiti vsak sam. Družba in družbeni predsodki se le družbeno prečiščujejo. Da bi karkoli premaknili v tem pomenu besede, je potrebna celostna informacija in komunikacija. Gre za medijsko afirmacijo celotne gay populacije. Svojo "sliko" lahko le tako spremenimo. Ne bi želel izveneti pokroviteljsko (ta piedestal mi je tuj in nepotreben), moram ob koncu "nekega utrinka predsodkov" zapisati, da je največji problem celotne gay populacije na Slovenskem dejansko medijski problem. Kriza naših glasil, publikacij, prepovedanih prireditev na Gradu itd., je torej medijska kriza. Svobode je namreč vedno le toliko, kolikor si jo vzameš in tvoj obraz prav takšen, kakršnega si ustvariš (nasproti ostalim). Nobena drugačna kritika nič ne koristi. In še: Hvala tistim, ki pišejo, tistim, ki berejo, tistim, ki govorijo, se pogovarjajo, se prehajajo po Ljubljani, Mariboru..., Murski Soboti in Kopru - povsod, v Sloveniji in Svetu... Hvala vam na radiu, na TV, povsod... Hvala fantje in dekleta.

Zakaj se slavne lezbijke izogibajo svojih lezbičnih oboževalk

Fenomen lezbičnega šika je iz lezbičnih zvezd naredil ljubljene medijev. Pevki **Melissa Etheridge** in **k.d. lang** se z **Martino Navratilovo** izmenjujeta na naslovnih in predstavljata zaščitni znak novega vala lezbijk.

Ali slavne lezbijke res sprejemajo lezbično skupnost ali pa coming out mrzlica blede prav tako hitro kot poletna zagorelost? So

Pratibha Parmar

lezbične zvezdnice res out, ali samo stojijo za varnimi vrati svojega klozeta in skušajo požeti prednosti out statusa v homo skupnosti in hkrati ohraniti hetero podobo v straight družbi?

V zadnjih dvajsetih letih sem naredila intervjuje s toliko znanimi lezbijkami, da se vseh niti ne spomnim. Nekatero so bile slavne samo nekaj časa, druge so blestele dlje, nekatere so bile out, druge so se okoli tega vprašanja vrtele več let. Nekaj pa se od sedemdesetih, ko sem intervjuvala **Rito Mea Brown**, **Alix Dobkin** in **Jean O'Leary**, le ni spremenilo; te ženske v resnici ne želijo, da bi javnost spoznala njihovo lezbično plat, še manj pa sprejemajo lezbično skupnost, vključno z lezbičnim tiskom.

Ob nedavnem intervjuju z **Indigo Girls** sem spet začela razmišljati o tem, kako odkrito lezbične so nekatere lezbične zvezde. Indigo Girls sta se javno deklarirali kot lezbijki v nekem drugem članku, ki ga je objavil *Out*. Začetno dogovarjanje s predstavnico PR pri *Epic Records* je potekalo uspešno, dokler ni zahtevala, naj ji pošljem kopijo revije, za katero pišem (*Lesbian News*). Temu je sledilo njeno sporočilo, da bosta Indigo Girls odgovarjali samo na vprašanja o glasbi in da ne mislita razpravljati o "lezbični stvari". Istočasno sem tudi izvedela, da sta odgovadali že dogovorjeni intervju za *The Advocate*. Presenečenje je prišlo kakšen mesec kasneje, ko je britanska *Diva* objavila nekajstranski pogovor z njima, v katerem razlagata svojo negotovost v zvezi z javnim coming outom in nepriljubljenost manegerjev, da bi prisluhnili njunim željam na tem področju.

Intervjuje z lezbičnimi novinarkami za lezbij-

ne časopise vztrajno zavrača tudi **Alice Walker**. Pohvalila je članek o svoji knjigi in filmu *Warrior Marks*, ki sem ga napisala za *Lesbian News* in je vseboval tudi intervju z režiserko **Pratibho Parmar**, ki je odkrita lezbijka. Istočasno pa je Walkerjeva urednici napisala dolgo in jezno pismo zaradi vprašanja v čvek kolumni istega časopisa o tem, kdaj bo končno javno oznanila svojo lezbij-

Melissa & k.d. lang

nost. V pismu je zatrnila, da se je že zdavnaj javno deklarirala za lezbijko in da to "vsi" vedo. Omenila je celo svojo coming out zabavo za družinske člane in prijatelje. Končala je z mislijo, da namigovanje brez osnove škodi ugledu časopisa.

Glede na njeno izjavo, da je out, sem skušala od nje dobiti intervju za knjigo o ameriških lezbijkah, ki jo ravnokar pišem. Njena asistentka mi je po desetih dneh sporočila, da "*Walkerjeva ceni moje delo in obžaluje, da nima časa*". Za uro in pol dolg intervju. Lezbični skupnosti očita, da ne spoštuje njene lezbičnosti, sama pa javno noče priznati obstoja taiste lezbične skupnosti.

Kaže, da lezbijke, ki so out, vedno bolj lezejo nazaj, vsaj kar se tiče medijev. Pred leti sem delala intervjuje z režiserkami za knjigo o ženskah in filmu. Med njimi je bila tudi **Donna Deitch**, katere *Desert Hearts* je postal lezbična klasika. Po petih minutah pogovora je zahtevala, naj izključim diktafon in zagrozila, da bo odšla. Vprašala sem jo, če je težko biti lezbična filmarka v Hollywoodu. Zavrnila me je, da neutemeljeno domnevam, da je lezbijka, in da je to značilno za lezbijke. Če nameravam peljati pogovor v to smer, je rekla, ne bo nič z njim. Svoj prvi igrani film *Desert Hearts* je označila kot zgodbo o prijateljstvu, ne pa lezbično love story. Bajga je naredila samo zato, ker si je vedno želela gledati tak film. Žalostno pri vsem skupaj je, da je deset let trdo delala na tem, da je zbrala dovolj denarja, in še nekaj let, da je našla distributerja. Uspeh z *Desert Hearts* ni prišel čez noč. Donna Deitch preživlja težke čase v Hollywoodu, kjer je malo režiserk, med njimi nobene deklarirane lezbijke. Pred meseci mi je nekdo namignil, da bi pristala na nov intervju, ki naj bi bil njen lezbični debut, pa ji je potem zmanjkalo časa.

Neka druga filmarka, **Lizzie Borden**, mi je pomagala osvetliti ozadje rvanja Donna Deitch. Po njenem mnenju lezbijke v Hollywoodu niso dobrodošle. "Zbujajo odpor." Razlog,

zakaj lezbične režiserke ne obelodanijo svoje lezbičnosti, vidi v tem, da po mnenju mnogih to nima smisla, ker itak ne bi mogle posneti lezbičnega filma. "Edini ženski, ki bi lahko posneli lezbični film v Hollywoodu, sta **Madonna** in **Jodie Foster**. Edini imata dovolj denarja."

Sprenevedanje pa ni le domena lezbičnih zvezd, ki svetijo na nebu straight občinstva.

outu zaduši strah velikih korporacij pred izgubljenim dobičkom. **Donna Deitch** je bila pripravljena razglasiti svojo lezbičnost, dokler ni Hollywood zatrl njene gorečnosti.

Komedijantka **Suzanne Westenhofer** pravi, da so ji svetovali, naj molči o svojih spolnih preferencah, če želi narediti kariero na televiziji. Nasvetov ni upoštevala, kljub temu pa se pojavlja v številnih komedijah in ima last-

nosti s straight ženskami, ne pa podobnosti z lezbijkami. Nikoli se jih ne povezuje z lezbično srenjo. Straight mediji odklanjajo idejo lezbične skupnosti. **Navratilova** in **Melissa Etheridge** nikoli ne govorita o svojih odnosih z ostalimi lezbijkami. Odgovarjata na vprašanja o tem, v čem se razlikujeta od straight žensk. V poskusu, da bi "normalizirali" lezbištvo, za edino razliko razglasita izbiro pos-

Martina Navratilova

Mnoge so začele kariero v lezbični skupnosti, ki so ji obrnile hrbet, kakor hitro so uspele tudi izven nje.

Skoraj dvajset let nazaj je pevkica **Cris Williamson** vztrajno zanikala namige na svojo lezbičnost, čeprav je prepevala izključno pred lezbičnim občinstvom. V nasprotju z njo folk pevkica **Holly Near** ni nikoli skrivala svoje usmerjenosti ali zavračala zvezd z lezbično srenjo. Odkrita lezbičnost je sestavni del njenega političnega prepričanja, ki vključuje tudi feminizem in borbo proti rasnemu in drugemu zatiranju. Straight privrženec ji priznanje ni odgnalo. "Do občinstva sem iskrena, sicer me ne bi moglo spoštovati."

Tracy Chapman in **Melissa Etheridge** sta manj iskreni. Njunji karieri sta se začeli v lezbičnih krogih veliko prej, preden sta pristali v mainstream glasbi, vendar sta le s težavo priznali svoj lezbični izvor. Coming out **Melisse Etheridge** so pospremile fanfare, čeprav so vsi že leta prej vedeli, da je lezbijka. Njene slike, ki so v zadnjem letu preplavile naslovnice homo revij in časopisov, so bolj opravičilo za leta sprenevedanja kot pa vzneseno razodetje. **Tracy Chapman** z izjemo prikritih namigov na razmerje z **Alice Walker**, zavrača komentarje o svoji spolni usmerjenosti. V številnih intervjujih **Melissa Etheridge** nenehno ponavlja, kako težko je lezbični umetnici narediti coming out. Strah, da bo homofobija prevladala nad zanimanjem občinstva, je vedno prisoten. Moje izkušnje z Epicom kažejo, da željo po coming

Jodie Foster

no oddajo na kabelski tv. Trdi, da ji odprta lezbičnost in uporaba lezbičnih materialov v oddajah ne škodita, čeprav nastopa predvsem za straight občinstvo. Coming out je po njenem mnenju smiseln, ker "ustavi govornice. Ljudje te pustijo na miru, ko poveš, da si lezbijka." Že strah pred govoricami pa drži nekatere umetnice trdno zaprte v klozetu. Govornice o **Whitney Houston**, **Jodie Foster**, **Elen DeGeneres**, **Lily Tomlin** in kolumnistki **Liz Smith** vedno znova sprožijo plaz zanikanj njihovih predstavnikov za tisk, čeprav so bile outirane že ničkolikokrat. PR Whitney Houston je samo leta 1989 38 krat javno zanikal namige o lezbičnosti znane pevke.

Kaj je tisto, kar ženske z izoblikovanimi političnimi prepričanji kot so **Walkerjeva**, **Martina Navratilova**, **Lily Tomlin** žene v to, da se izogibajo lezbičnemu vprašanju in lezbičnemu tisku? Homofobija in seksizem prežemata celotno družbo, seksizem prežema našo lastno homo skupnost. Zakaj bi bilo torej presenetljivo, če lezbijke ponotranjijo ta stališča? Straight mediji predstavljajo slavne lezbijke kot posameznice - in zatorej ločene od lezbičnega tkiva. V intervjujih za straight medije se vedno poudarjajo njihove podob-

k.d. lang & Cindy Crawford

teljnih partnerjev. Vloga ostalih lezbijk (z izjemo posteljne partnerice) in vloga lezbične skupnosti sta prezrti in razveljavljeni. Dejstvo je, da so lezbijke popolnoma drugačne od straight žensk in da ta različnost izhaja iz lezbične skupnosti, ki je v veliki meri ločena od moških. Slavne lezbijke poudarjajo svoje stike z moškimi, spet v poskusu, da bi normalizirale svoje lezbištvo v kontekstu straight medijev. Ponotranjen seksizem in homofobija jih oddaljujeta od ostalih lezbijk, zato v nekem smislu niti ni presenetljivo, da se izogibajo lezbičnim medijem, kjer ni primerjav med straight ženskami in lezbijkami in bi bila njihova lezbičnost za njihov okus preveč očitna.

Celo **k.d. lang** in **Martina Navratilova** sta dolga leta zavračali komentarje o svojem domnevem lezbištvu. Tudi zdaj, ko je veliko slavni lezbijk uradno out, jih je le malo dalo intervjuje lezbičnim časopisom, kljub podpori, ki jo dobivajo od njih. Biseksualne ženske kot so **Sarah Bernhard**, **Lizzie Borden**, **Me'Shell NdegeOcello** in celo **Roseanne** so bolj odkrite v zvezi s svojimi lezbičnimi izkušnjami in bolj pripravljene sodelovati z lezbičnim tiskom, kot pa nekatere domnevno out lezbijke.

Vedenje lezbičnih zvezdnic razodeva neke vrste cinični seksizem. Nimajo težav s sprejemanjem lezbičnega denarja, trajalo pa bo, preden bodo sprejele tudi ženske, ki stojijo za tem denarjem.

Victoria A. Brownworth

Filmu za 100. rojstni dan

Mesto izgubljenih duš (režija: Rosa von Praunheim)

Brando, Forster & Liz Taylor: Odsev v zlatem očesu

DOBRE VIBRACIJE... Še preden sem videl kako izgledajo gibljive sličice v resnici, sem bil priča njih nastajanju. Bilo je to sne-manje imponantnega prizora prihoda Huda-bivške Mete s svojimi pankrti v znamenito dvorsko gotsko cerkev. Kasneje sem s šolskega okna opazoval vse številne klofute, ki jih je v parku pred njo prejemale češka gost-ja **Hana Brejchova** v "Grajskih bikih". Tu nekje vmes sem končno videl kako izgleda

film zares, pa čeprav na improviziranem plat-nu vaše kulturne dvoranice. Bil je slovenski in rodila se je ljubezen na prvi (p)ogled. Dol-ga leta sva prijateljevala in včasih sem v šali dejal, da sem edini ljubitelj domačega filma. Bilo je zno resnice v tem, resda jih ni bilo veliko, a znal sem jih na pamet. Gospod **Nemanič** mi je odprl *Filmski arhiv* in ogledal sem si lahko tudi vse možne poskusne pos-netke in filme, ki so bili preveč "črni" za redni kino program in premalo za uradni "bunker". Kmalu pa je prišel tudi prvi festi-val, ne canneski, berlinski ali mogoče beneš-ki pač pa "domači", puljski. Postal sem nekakšen stalen inventar in ob njegovi smrti je sarajevski "Ven" zapisal, da sem zabil prenekatero tiskovno konferenco. Bil sem ponosen na to, kot sem bil užaljen, ker sem bil za ljubljanski "Stop" identificiran kot "neki neidentificirani delavec-intelektua-lec?!". S festivalom pa je prišel tudi Goran. Skupaj sva pisala scenarije in z otroško igrivostjo načrtovala, kako jih bo on režiral, jaz pa v njih odigral glavne vloge. Tudi obna-šala sva se kot dve (bodoči) zvezdi. Spoz-nala sva vse, kar je ustvarjalo YU filmsko

sceno, najbolje pa sva se počutila med "našimi" (on bi rekel "najinimi") režiserji: Djordjevičem, Radivojičem, Jeličem, Latino-vičem... Z novinarjema reškega "Modrega vala" in skopskega "Mladega borca" nismo bili samo Yuša v malem (naj mi nikoli nihče ne očita nostalgije po tistih časih, ker ga bom zabodel - z očmi), pač pa tudi klapa, ki je dihala kot eden. Le novinarja Duška iz "Sineasta" nisem spustil zraven; nikoli ni-sem prenesel ljudi, ki jim kurac gleda na-ravnost iz oči. Ko me je ob neki priliki prosil za kratek komentar o festivalu, sem mu zares na kratko odgovoril: "Šit!" Ni bil zado-voljen in na vztrajanje, naj bom le nekoliko daljši, sem mu s prezirljivim pogledom od-vrnil, naj besedo zapiše dvakrat. Toliko spet ni bil neumen, da ne bi ugotovil, da je izraz v bistvu namenjen njemu, saj nas potem ni gnjavil nikoli več. Sicer pa je spominov na najlepša leta našega življenja neomejeno, a kaj ko je omejen prostor. Ne morem pa mimo zgroženo spačenega izraza na obrazu **Marcella Mastroianni**a, ko so ga ob priliki predstavitve filma "Una giornata particolare" **Ettorej Scole**, v katerem je igral homoseksu-alca, novinarji na beograjskem Festu vpra-šali, če je gay tudi v resnici. Končno je slovel kot ženskar, a da je bil tudi gay, bi znal po-trditi vsaj **Luchino Visconti**. Žal pa takrat ni bil prisoten. Pa še en utrinek iz igralskega Niša: Bilo je tistega prijetnega popoldneva v kavarni, kjer mi je igralec **Mladen Barbarić** (popularni Pegula iz serije "Vele misto") lep kot, ne, lepši kot Adonis, v spominsko knjigo spisal pravo pesnitev. Plačal sem mu viski. In še enega in še... dokler se ni, verjeli ali ne, dobesedno zvalil pod mizo. Ne sprašujte, kako sem ga spravil v hotelsko sobo. Pri tem je preklinjal vse pedre tega sveta, razen, nar-cis brez primere, sebe samega. Žal je takš-ne "ekshibicije" počel mnogo prepogosto, režiserji so se ga pričeli izogibati, dokler se ni povsem izgubil.

Goran, uboga sirota iz predmestja Požarev-ca, se potem seveda ni mogel vpisati na Akademijo. Odlično srednješolsko spričevalo ni nič pomagalo niti vse njegovo filmsko znanje, ki sem se mu lahko samo čudil. Odšel je na Pedagoško, a njegova pot se je hitro končala. Ostalo mi je samo njegovo ime in neverjetno zanimanje za filmsko sceno. Zato pa sem moral v "šolo", v Kino-teko namreč. Postal sem njen abonent. Ob sredah zvečer, ko je zgodovino nemega filma na klavirju spremljal **Borut Lesjak**, so bila še posebej samosvoja doživetja. Mene je na-vadno spremljal Mare, hm, dokler se Robert ni vrnil iz "vojske". In potem sva se v kupo-vanju kart izmenjavala z Davidom (Tomažem iz "Karme"). Vedela sva, kdaj jo lahko kupiš minutko pred predstavo in kdaj se moraš potruditi ponjo tudi dobro uro pred pričetkom prodaje, če nisi hotel stati v vrsti, ki se je nemalokrat vila tudi vzdolž Miklošičeve. Those were the days, my friends, ko nismo hodili gledat "filmov", pač pa **Fellinija** in **Altmana**, **Bergmana** ali **Tarkovskega**... Dobili smo *Festival Gay in lezbičnega filma*, Cankarjev dom pa je poskrbel za elitni *Film art fest*. Vse to še vedno je, le starih dobrih

časov ne. Pa kaj, film nas bo končno vse preživel. Ker je resničnejši od naših življenj. KAOTIČNE SITUACIJE... Ne, ameriški film me ni nikoli prevzel, ker me ni nikoli mogel prepričati. Zato pa ljubim in spoštujem (naj v oklepaju navedem, da v oklepajih navajam samo gay ustvarjalce) nemški ekspresionizem (**F.W. Murnau**), sovjetski revolucionarni film (**Sergej Mihajlovič Ejzenštein**, ki je v svoji ljubezni neprestano kolebal med asistentom, kasneje znanim režiserjem, Grigorijem Vasiljevičem Aleksandrovom in igralcem Nikolajem Čerkasovom), francoski nadrealizem (**Jean Cocteau**, **Jean Vigo**) in poetični realizem (**Marcel Carné**, **Marc Allegret**, **René Clement**), angleški "free cinema" (**Tony Richardson**) in socialni realizem (**John Schlesinger**), italijanski neorealizem (**Visconti**), ki je vplival tudi na kasnejša obdobja italijanske kinematografije (**Pasolini**, **Liliana Cavani**, **Marco Risi**), mladi ali novi nemški film (**R.W. Fassbinder**, **Werner Schroeter**, **Robert van Ackeren**, **Rosa von Praunheim**, **Lothar Lambert**, **Walter Bockmayer**, **Rolf Buehrmann**), predvsem pa skandinavske filmske sage (**Mauritz Stiller**, ki je posnel tudi prvi gay film v zgodovini, "Vingarna", Krila, 1916, po romanu "Mikael" danskega pisatelja Hermana Banga). Res je trenutno evropski film v krizi, a na srečo se vedno najde možnost, da se lahko izogneš Hollywoodu, čeprav je svojo propagandno mašinerijo prignal do popolnosti. In tako je kanadski film tisti, ki me že nekaj zadnjih let prijetno preseneča, imena kot so **Denys Arcand**, **Atom Egoyan** ali **John Greyson** pa nam bodo tudi v prihodnje prav gotovo zagotovila še nove umetnine. Kljub vsemu pa se zloglasnemu Hollywoodu niti ni moč prav zlahka odreči, saj nas s svojo neprestano prisotnostjo dobesedno posiljuje. Človek je tako preprosto prisiljen spopasti in soočiti se z "americano". Ne moreš se ji izogniti niti je ignorirati. In zakaj bi jo sploh? Če te že njihovi filmi, resda do vrhunca prignani v svoji tehnični dovršenosti, pustijo hladne, to prav gotovo ne more veljati za zakulisje tovarne sanj, ki kot prestolnica "greha" neprestano skrbi za ščemeče zgečkljive (čeprav in osnovi neštetokrat izjemno tragične) zgodbiče že vse od konca prejšnjega stoletja, ko je bilo to mesto v Kaliforniji ustanovljeno. Hollywood namreč niti slučajno ni samo pravilčno, sijajno, drzno, očarljivo in kolosalno osupljivo, ampak tudi objestno, častihlepno, usmiljenja vredno kičasto in bedno ceneno mesto. In blodno. Že v "zlati dobi" dvajsetih let se je število škandal(č)kov uspešno merilo s posnetimi filmi. Bili so namreč tisto nujno zlo, ki so filmske zvezde ustoličevali in pokopavali. Tudi dobesedno. "Pražki veselja", alkohol, samomori in umori veselih let so pognali noro kolesje filmskega vrtiljaka, ki se še do danes ni ustavil. A kljub temu, da so nekatere ugašale, jih je bilo v Hollywoodu vedno več kot na nebu v najbolj jasni noči. Navznoter, v njihovih dušah, pa je nemaleokrat prevladovala tema najbolj črne noči. Prvi škandal, ki je šokiral Ameriko in svet, je bila smrt "najlepše ženske na svetu", kot so reklamirali mlado **Olive Thomas**,

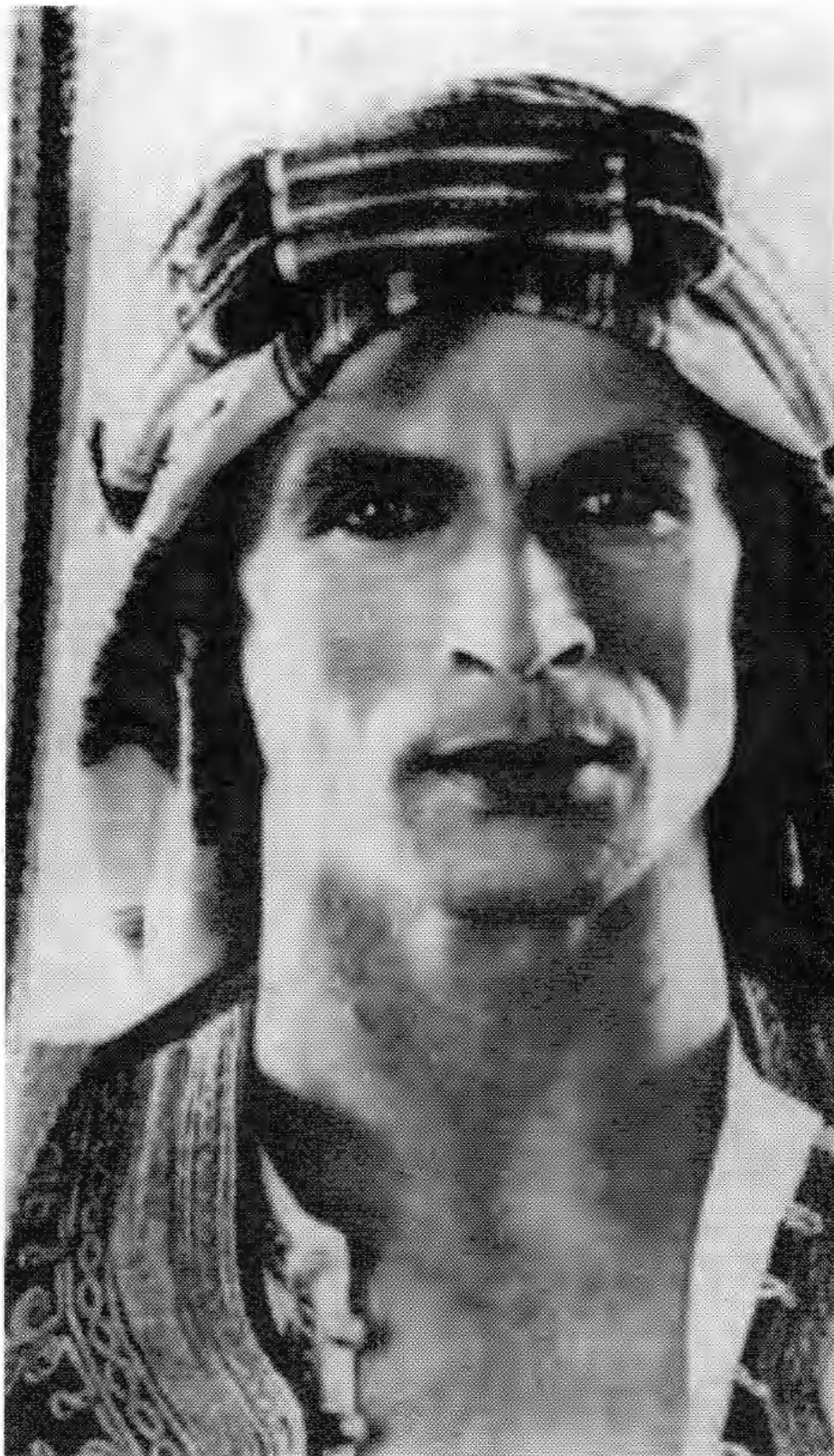
Sal Mineo, James Dean "Upornik brez razloga"

ki so jo 10. septembra 1920 našli v sobi hotela Crillon v Parizu, s prazno stekleničko strupa ob sebi. Naj iz nepregledne kronike škandalov omenim vsaj še tistega, ki ga je leta 1921 zagrešil znameniti camp komik **Fatty Arbuckle**, ko je na eni od svojih znamenitih orgij dosmrtno "obdelal" vzhajajočo zvezdico **Virginio Rappe**. Producenti so s pomočjo odvetnikov, kot vedno, vse skupaj spretno prikrili in udušili, a komikova kariera je bila za vedno zapečatenjena.

Hollywood je spolnost vedno obladoval. Predvsem homoseksualnost. Kljub temu, da je bil vedno odprt za vse vrste umetnikov, je bila kariera za tiste, ki se jim je zgodilo biti gay, vedno negotova v sicer že tako antagonizmov polnem filmskem svetu. Zakoni zoper homoseksualnost so bili seveda tudi v Kaliforniji polni predsodkov, obvladovala jih je namreč religija. In z njeno "pomočjo" so medijske in cenzorske institucije izoblikovale konvencionalno moralo, tako da gayi dostikrat niso smeli "vedeti" niti drug za drugega. Napadu na homoseksualce, ki se jih je seveda v Hollywoodu kar trlo, pa so se najbolj spretno izognili tisti, ki so se preprosto odločili za (gay-lezbični) zakon: **Lynn Fontanne** in **Alfred Lund**, **Robert Taylor** in **Barbara Stanwyck**, **Charles Farrell** in **Virginia Valli**, **Gibert Adrian** in **Janet Gaynor**... Volkovi so se tako lahko še naprej izživljali na svoj način, zakonske koze pa so tudi ostale cele. Nekateri pa izsiljevanj in neprestanih kompromitiranj niso znali ali zmogli prenašati. **Robert (Bobby) Harron**, obetajoči in občutljivi deček iz spektakla "Nestrpnost", si je leta 1920 pri komaj 26-tih pognal kroglo v glavo, ker ga je prijatelj, slavni režiser **D.W. Griffith**, zapustil in ga zamenjal za drugega čvrstega mladeniča in ljubljenca, **Richarda Barthelmessa**. Leta 1922 je postal žrtev nikoli pojasnjene umora režiser **William Desmond Taylor**. Medtem ko je njegov črni služabnik Henry vpil: "Dey've kilt Massa!", je batler Sands izginil in nikoli več ga niso videli. Neutrudljivi novinarji pa so ugotovili, da je Taylor v času pred smrtjo (pri 44-tih) tako pogosto obiskoval "queer meeting places", da se je "vzrok" umora lahko zgodil samo tam.

Ko se je **Murnau** vozil na premiero svojega novega filma, je v avtomobilu ob njem sedel 14-letni filipinski deček **Garcia Stevenson**, ki

je pomenil njegovo ljubezen, njegov kurac pa režiserjevo smrt. Brilljantna igralka **Jeanne Eagels**, sicer pa nesrečna intimna prijateljica pevke **Josephine Baker**, je leta 1920 vzela preveliko dozo heroina. Mlada igralka **Carole Landis** je napravila samomor, ker ni našla ljubezni niti pri slavni biseksualni pisateljici **Jacqueline Susann (Dolina lutk)**. **Nick Adams** je zmešal sedative in alkohol ter umrl pri 36-ih. **Albert Dekker** se je obesil v ženski opravi, s tičem zunaj in **George Sanders** je v svoji hotelski sobi tudi napravil samomor. **William (Bill) Haines** pa je bil mogoče največja žrtev hollywoodske hipokrizije. V večini uradnih filmskih zgodovin boste našli podatek, da je njegovo slavo junaka nemega filma vzel vrag, ker neznosno "piskajoči" glas ni ustrezal prihajajočemu zvočnemu filmu. Bil je totalna odštekan in eden redkih, ki mu niti na misel ni prišlo, da bi svoje gayevstvo skrival. Bil je prijatelj režiserja **Georga Cukorja** in ko je bil za glavno vlogo v "njegovem" filmu "V vrtincu" izbran **Clark Gable**, je počilo. Slavni in oboževani "kralj Hollywooda" se je namreč zbal, da ne bi prišla na dan njegova "sramotna" faf romanca s Hainesom. Kakorkoli že, Cukor je bil kot režiser odpuščen (zamenjal ga je "možati" **Victor Fleming**), Haines pa si je kariero dokončno napravil, ko so ga aretirali v domu YMCA v San Diegu, ko je bil navoj v **Jimmyju Shieldsu**. Pozneje sta se skupaj lotila dekoracije interierov in ko je Haines leta 1977 umrl za rakom, si je Shields le nekaj dni zatem sam vzel življenje. Režiser Cukor, čeprav so ga vsi imenovali "that faggot", je bil seveda dovolj slaven, da jo je odnesel brez praske. Kot gay režiserji nasploh: **Rex Ingram**, **Edmund Goulding**, **James Whale**, **Mitchell Leisen**, **Vincente Minnelli**... Sicer pa so si gayi ustvarili svoje pribežališče v baru pri Mary, še bolj popularen pa je bil Cafe Gala, kjer sta si svoj drugi dom med drugim ustvarila tudi **Cole Porter** in **Cecil Beaton**. In Errol Flynn, ki je v Hollywood prišel s Tasmanije in od tam prinesel ne samo svoj simpatični nasmeh, pač pa tudi dvoje modrih oči, ki so tako rade pogledovale za čednimi dečki. Njegova ljubimca sta bila med drugim tudi igravec **Tyrone Power** in pisatelj **Truman Capote**, najbolj pa je užival med najstniki v Mehiki, ki so si prislužili znamenito ime FFF: Flynn's Flying Fuckers.

Nurejev kot Valentino

Čeprav je zakon sklenil z biseksualno igralko **Lili Damita**, tudi ta ni bila kos njegovemu temperamentu. Bil je eden najbolj potentnih igralcev, čeprav redkokdaj trezen. Umril je pri 50-ih zaradi srčnega napada. Upornik brez razloga, **Montgomery Clift**, se vse do svoje smrti ni mogel sprijazniti s svojo homoseksualnostjo. Ni mu mogel pomagati niti psihiater **William Silverberg** (pa ne samo zato, ker je bil tudi sam gay) niti prijateljica **Elizabeth Taylor** in še najmanj biseksualna črna pevka **Libby Holman**, s katero se je hotel celo poročiti. Pravočasno se je zavedel, da s tem ne bo pridobil ničesar, ni se pa zavedal, da ga

Richard Burton. Rex Harrison: Stopnišče

preobilne količine alkohola pehajo naravnost v prezgodnjo smrt (pri 44-ih). Verjeli ali ne,

kljub izjemnemu izgledu in očitnemu talentu ter popularnosti pri publiku, je bil tako poln travm in kompleksov, da je bila smrt zanj res odrešiteljica.

Upomiki brez razloga so bili samo naj tipi na filmu, v življenju so navadno imeli vsaj en razlog za upor (in smrt). Tudi **James Dean**, ki pa ni pil alkohola, pač pa življenje. Tudi on je ljubil moške in še zlasti užival, če so mu ljubimci puščali sledi cigaretnih ogorkov na koži. Tudi on je "načrtoval" zakon, s **Pier Angeli**, in **Liz Taylor** je bila tudi njegova prijateljica. Uporniki (z razlogom ali brez) morajo umreti mladi in v tem je največja tragedija. Komaj pri 24-ih je v srebrno-sivem porscheju dobesedno zdriljal med večne. Za "tretjo uponiško osebo" sem si tudi vedno želel, da bi umrl mlad. Tako bi ga lahko imel vedno v spominu kot mišičastega lepotca v jeansu in T-shirtu iz "poželenja tramvaja". To je seveda **Marlon Brando**, ki je v začetku sedemdesetih napravil tudi coming out. S ponosom je spregovoril o svojih homoseksualnih izkušnjah. Sicer pa ni nihče "kriv", če je straight, pomembno je le, da je toleranten. Eden takšnih je bil prav gotovo **Peter Finch**, ki je z gay vlogo v filmu "*Sunday Bloody Sunday*" kandidiral za oskarja: "Videl sem številna razumevajoča in ljubeča razmerja, tako med moškimi kot med ženskami. In zato bi morali biti gay ljudje bolj ponosni, bolj kljubovalni in izzivalni. Vendar vem; meni je to lahko reči!" Tako kot Finch tudi **Richard Burton**, gay iz filma "*Staircase*", ni bil homofob: "Precej igralcev nas je latentnih homoseksualcev in to skušamo prikriti z alkoholom. Jaz sem enkrat bil homoseksualec, a ni delovalo." Pitje je, dodajam jaz, saj ga je pokopalo.

Najslavnejši ljubimec, kar si jih je film omislil, pa je bil nedvomno **Rudolph Valentino**. Mogoče tudi zato, ker je umrl tako mlad; leta 1926 pri 31-tih. Bil je gay, njegovo življenje pa sta poleg ljubljene matere uravnavali dve soprogji. Prva je bila lezbična igralka **Jean Acker**, druga pa scenografka in kostumografka **Natasha Rambova**, ki pa je bila ljubica **Alie Nazimove**, igralka in producentke (njen soprog je bil gay režiser **Charles Bryant**), ki je v resnici kreirala Valentinoovo kariero. **Rudy Vallee** naj bi ga nasledil, a bil je samo gay, ne pa tudi igralec. Zato pa je Valentinoov naslednik z lahkoto postal **Ramon Novarro**, ki je bil tudi njegov nekdanji ljubimec. Postal je torej tip "latinskega ljubimca", za katerega bi, ironično zares, "umrla vsaka ženska". Žal je oktobra leta 1968 moral umreti sam in to na več kot pretresljiv način. Po več kot uro trajajočem mučenju dveh mladeničev (17 in 22 let), je bilo do nespoznanja izmaličeno truplo vse, kar je ostalo do njega. Je bila vzrok umora njegova "drugačnost" ali kaj drugega, policija ni nikoli obeladonila. Šlo naj bi sicer za rop, a glej čudo, v hiši ni zmanjkalo prav noben dragocen predmet. O umoru **Piera Paola Pasolinija** sem že pisal, le nekaj mesecev za njim, februarja leta 1976 pa je moral na podoben okruten način umreti **Sal Mineo** (nežni Plato iz filma "*Rebel Without a Cause*"). Zabodena so našli na ulici Santa Monica v

zahodnem Hollywoodu. Ubil ga je njegov lastni ljubimec. No ja, eden od nešteti! Številni igralci so bili umorjeni, a sami niso morili nikoli. Zato pa jih zadnje desetletje neusmiljeno mori aids: **Rock Hudson** (*Has Anybody Seen My Gal?*), **Liberace** (*The Loved One*), **Kurt Raab**, **Dieter Shidor** in **Peter Chatel** (Fassbinderjevi igralci), **Paul Shenar** (*Best Seller*), **Douglas Lambert** (*Sundy Bloody Sunday*), **Leonard Frey**, **Robert la Tourneaux** in **Kenneth Nelson** (igralci iz filma *"The Boys In The Band"*), **Merrit Butrick** (*Star Trek II*), **Stephen Stucker** (*Airplane*), **Michael Hagerty** (*Overboard*), **Manfred Seipold** (*Das Brot des Backers*), **Craig Russell** (*Outrageous*), **Klaus Schwarzkopf** (*Reifezeugnis*), **Graham Chapman** (član *"Monty Python"*), **Ian Charleson** (*Chariots Of Fire*), **Brad Davis** (*Querelle*), **Anthony Perkins** (*Psycho*), **Ray Sharkey** (*Willie and Phil*), **Paul Keenan**, **Michael Navarre**, **Gordon Metcalfe**, **Amadeus Avgust**, **Wemer Pochath**, **Wemer Stocker**..., pa plesalci, ki so se izkazali tudi na filmu kot **Rudolf Nurejev** (*Valentino*), **Charles Ward** (*Stayin' Alive*), **Gregory Huffman** (*A Chorus Line*) in **Jorge Done**, ki je v filmu *"Eni in drugi"* nepozabno odplesal Ravelov *"Bolero"*, in režiserji: brazilski **Leon Hirszman** (*Brez črne kravate*), argentinski **Americo Ortiz De Zarade** (*Drugačna ljubezenska zgodba*), kanadski **Richard Benner** (*Outrageous*), izraelski **Amos Gutman** (*Amazing Grace*), danski **Stefan Henszelmann** (*Prijatelja za vedno*), francoska **Cyril Colard** (*Divje noči*) in **Michel Bena** (*La Ciel de Pariz*), angleški **Tony Richardson** (*Tom Jones*), **Stuart Marshall** (*Desire*) in **Derek Jarman** (*Sebastiane*) ter ameriški **Arthur Bressan** (*Buddies*), **Bill Sherwood** (*Parting Glances*), **Andy Warhol** (*Blow Job*), **Emile Ardolino** (*Dirty Dancing*), **Colin Higgins** (*Pokvarjena igra*), **Jack Smith** (*Flaming Creatures*), **Tom Joslin** (*Silverlake Life*), **Marlon Riggs** (*Tongues Untied*)... Igralca **Denholma Elliotta** puščam za konec tega žalostnega sprevoda, da vas razvedri anekdota o njem, ki jo je v knjigi o igralčevem življenju, ob pomoči vseskozi tolerantne Elliottove soproge Susan, napisal **Barry Tumer**: Ko je Denholm v Afriki snemal film *"Zulu Dawn"*, je k njemu pristopil mlad, čeden igralec in ga vprašal, kako je mogoče, da je tako popularen med dečki v vasici, kjer so snemali. "Zato, ker sem pofukal večino njih," mu je hladnokrvno odvrnil. Ko pa je videl zgrožen kolegov obraz, ga je hitro pomiril: "Samo šalim se. Večina jih je pofukala mene!"

ZMEDENE MEDITACIJE... Ko sem odhajal na poznopoletne morilske počitnice, ki ubijajo počasi, sem se na pragu kinodvorane poslovil od *"M. Butterfly"*, na srečo ne tako kot **Jeremy Irons**: "z rdečim trakom" krog vratu. V kino sem se vrnil šele na jesen, ko je s še eno iz niza mojstrov, *"The Remains of the Day"*, ponovno navdušil **James Ivory**. V Cankarjevem domu sem po končani premieri *"Kike"* **Pedra Almodovarja** srečal prijateljico, vso besno, ker je morala film prevesti po zvočnem zapisu. Sinhroniziran je bil namreč v francoščino, dialog lista pa je

Murray Head, Peter Finch: Nedelja, prekleta nedelja

prispela v originalu, torej španščini. Zaradi mene, sem si mislil, prevoda tudi če ne bi bilo. Pač še ena čisto gledljiva, a tudi hitro pozabljiva variacija na temo ženske na robu živčnega zloma. In potem vzletim na *"Speed"*, v katerem je **Dennis Hopper** homoseksualec, ker nima ženske, **Keanuju Reevesu**

tako perverzen festival, kot je perverzno njegovo ime. Pravzaprav je povsem soliden, čeprav mi mladi cukrček **Matthew Ferguson**, Kane iz filma *"Love and Human Remains"*, še zdaj povzroča mokre sanje. Nekaj dni pred 1. decembrom je bilo v Kinoteki, v okviru cikla *"Okužba"*, seznanjanje z aidsom na filmu. Razumljivo, gayev v dvoranico ni bilo. Sicer pa že leta in leta na vseh mogočih premierah in reprizah videvam le ene in iste face enih in istih družb. In še teh je vedno manj. Tudi na letošnjih *Dnevi gay in lesbičnega filma* je bilo tako, vendar o njem nekaj besed posebej. Naj tudi tale del končam bolj vedro, z dovolj zabavno anekdoto, upam. **Michael Caine** pripoveduje, kako sta s **Seanom Conneryjem** snemala film *"The Man Who Would Be King"* na samem robu Sahare, kjer nisi mogel početi ničesar drugega, kot da si zvečer šel v disko: "Ampak tam so plesali samo moški z moškimi, kajti ženske ponoči niso smele ven. Tako stojiva

Prijatelja za vedno (režija: Stefan Henszelmann)

pa podtaknejo **Sandro Bullock**, da ne bi kdo slučajno pomislil, da je gay tudi on. Še eden od naštetih filmov, v katerih je čutnost med glavnimi (moškimi) junaki tako nabita s homoerotiko, da se kar naprej ljubijo s svojimi revolverji. "Sicer pa je znano, da se Keanu v svetu ljubezni ne brani niti žensk niti moških," je zapisal v portretu o njem *"Nedeljski"*. Že res, da je "hitrost" njegove lepote nadzvočna, res je pa tudi, da je za takšne izjave preveč skrivnosten. Na direktno novinarsko vprašanje pisatelja **Dennisa Cooperja**, ali je res gay, je zaenkrat odgovoril le: "Seveda ne, ampak - nikoli se ne ve!"

V največji letošnji angleški uspešnici, *"Four Weddings and a Funeral"*, za gaye ni rezervirana nobena od štirih porok. Ostane kar preostane, torej pogreb. Film, ki nas resnično prepriča, da za poroko ne obstaja noben dovolj tehten razlog. In že sem pri FAF-u, ki ni

midva ob šanku in gledava te poplesujoče fanté, ko se Sean obrne k meni in reče: 'Imaš kaj proti, če zaplešem s tvojim šoferjem, moj je tako grd!'

Gusti Goran Leben

P.S.: Natanko pred stotimi leti, takoj ko je film zavekal v svet, je režiser **William Dickson** za Edison Studio posnel kratek eksperiment, *"The Gay Brothers"*, v katerem dva moška plešeta valček. Sem jaz rekla, da Hollywood ne mara veselih ljudi? In prav takšnih filmov!

1. javne keke

v 17. in 18. stoletju so bili kastrati na glasbenem področju v modi po vsej Evropi. Najbolj znani so bili Italijani **Cifacio**, **Cafarelli** in **Farinelli**. To so bila seveda umetniška imena, ki so si jih nadeli kot še danes številni pevci (predvsem v Italiji). O Farinelliju, s prvim imenom **Carlo Broschi**, je francoski režiser in muzikolog **Gerard Caribau** pravkar posnel film, ki bo vsekakor vzbudil veliko zanimanje po celem svetu. Glavno vlogo je zaupal lepemu, osemindvajsetletnemu italijanskemu igralcu **Stefanu Dionisiju**, o katerem bo nedvomno še veliko slišati, saj ga Italijani že sedaj smatrajo za naslednika **Marcella Mastroianija**. No, Farinelli je bil v

18. stoletju najbolj znan kastriran sopran, ki je prepeval po vseh evropskih dvorih. Njegov učitelj petja **Omero Antonutti** je želel in tudi dosegel, da so Carla (Farinellija) kastrirali že pri desetih letih. Film med drugim prikazuje morbiden odnos med njim in bratom, ki je tudi bil glasbenik, odnos med kastrati in Händlom, ki nikakor ni hotel, da bi njegova glasbena dela interpretirali kastrati. Seveda v filmu ne manjka odnosov med Farinellijem in ženskami, ki so ga oboževale prav tako kot moški. V omenjenih stoletjih je bilo povpraševanje po italijanskih kastratih po vsej Evropi zelo veliko, saj so s svojim glasom spravljali moško in žensko publiko v zanos. Na dvorih, kjer so v glavnem delovali, so jih dobro plačevali in obdarovali. Kastrati so bili v modi, če lahko tako rečemo, več kot dve stoletji. Zaradi svoje dvojnosti pa so bili v privatnem življenju nemirni, nekateri nesrečni, vendar so to kompenzirali s slavo in bogastvom. Imeli so visok, vendar močan glas. In kot pravi novinar **Jean Marie Duhamel** (*La grande moda dei castrati nel mondo ella musica del '600 e '700*, Storia illustrata, št. 352, marec 1987, A. Mondadori Ed.) niso bili ne povsem moški ne povsem ženske. Imeli so lastnosti enih in drugih, tako po fiziognomiji kot po obnašanju. Bili so izjemno senzibilni in tudi njihovo razmišljanje je bilo "drugačno".

Da bi razumeli, zakaj in kako je nastala tovrstna moda v Evropi 17. in 18. stoletja, pa se moramo vrniti nekoliko nazaj v zgodovino. V srednjem veku je bilo namreč ženskam prepovedano peti v cerkvenih zborih pri liturgiji. Tako so pri mašah lahko peli samo moški. Pri petju višjih tonov so "pomagali" pubertetni oziroma mladi fantje, še preden so mutirali. Z razvojem polifonične glasbe je bilo seveda težko najti moške z visokimi in hkrati močnimi glasovi. Zato so ponekod (predvsem v Rimu) že v 16. stoletju kastrirali mlade fante, da so potem za vse življenje ohranili lep, čist in visok glas. Kastrirali pa so jih pred koncem pubertete (preden so spremenili glas) in sicer tako, da so jim odstranili testisa. Tako so zaustavili razvoj glasu. S tem pa sta bila tudi njihova fiziognomija in obnašanje spremenjena, motena. Prve fante so kastrirali v Vatikanu, kjer so peli v zboru Sikstinske kapele in sicer leta 1562. Prav v tistem času je bila religiozna glasba v velikem zamahu oziroma ekspanziji. Med takratnimi kompozitorji pa velja vsekakor omeniti **Palestrino** in **Monteverdija**. V 17. in 18. stoletju so celo namenoma ustanavljali glasbene šole, v katerih so se v petju šolali kastrati (v Italiji je po teh šolah prednjačil Neapelj). Petje so vadili od osem do deset ur dnevno. Medtem pa ko so druge šolarje v šolah hranili s sardinami, so kastratom nudili pečene piščance in druge dobrote. Številni dečki, ki so imeli lep glas, so bili skorajda primorani se podvreči kastriranju. Predstavniki višjih slojev, ki so bili zaljubljeni v glasbo, petje in lepe fante, so bili pripravljeni marsikaj storiti, da so privabili kastrate na svoje dvore. Takrat se je izredno veliko mladih fantov dalo kastrirati, da so tako zadovoljili užitke (pa ne samo glasbene) visoke družbe. To pa je bil tudi način lahkega in dobrega zaslužka, življenja na visoki nogi in še marsičesa.

Starši teh fantov so bili seveda ponosni, da so njihovi sinovi na dvorih in gradovih peli visoki družbi, ker so bili dobro plačani in slavni. Kastrati so kmalu postali nepogrešljivi na glasbenem področju. Nekateri glasbeniki so v svojih delih pisali vloge namenoma zanje. Turneje italijanskih kastratov tudi zunaj italijanskih meja pa so prinašale tako njim (in staršem) kot njihovim "menadžerjem" velike vsote denarja in drugih materialnih dobrin. Povpraševanje po njih je bilo izredno veliko in konkurenčno. Najbolj znana, popularna in slavna kastrata sta bila **Gaetano Majorano** z umetniškim imenom **Cafarelli** (1710-1783) in že omenjeni **Carlo Broschi** z umetniškim imenom **Farinelli** (1705-1782). Za kompozitorja **Jeana Banjamina Labordeja** je Farinelli "imel najlepši glas, ki je kdajkoli obstajal". Nekateri pa so ga smatrali za "največjega kastrata vsega vesolja". Farinelli je živel 25 let na dvoru španskega kralja Filipa V.. Tam mu ni manjkalo ne bogastva, ne slave. Bajse se **Filip V.** prej ni zanimal za glasbo, ob poslušanju Farinellija pa je dobesedno osupel in ga nagrajeval z zlatimi škatlami, diamanti...

Italijanski kastrati so bili privilegirani tudi na dvoru francoskega kralja **Ludvika XV.** Ta je na svoj dvor v Versailles povabil Cafarellija. Nastanil ga je v posebni, njemu namenjeni villi, kjer ga je streglo posebno osebje. Obdaroval ga je z zlato tobačnico. Na razpolago mu je bila kraljeva kočija, s katero se je prevažal okoli itd. Iz Versaillesa je Cafarelli odšel v Pariz, kjer je prepeval v louverski kapele. Že **Ludvik XIV.** je imel na svojem dvoru celo vrsto italijanskih kastratov. Posebno je oboževal kastrata z umetniškim imenom Favelli, tako zaradi njegovega lepega glasu kot užitkov, ki jih je doživljal ob njegovem petju. Kastrata z umetniškim imenom **Banieri** pa je tako ljubil, da ga je nagradil s številnimi beneficijami in privilegiji...

Banieri se je celo zbal, da bi izgubil svoj lep glas, ki ga je Ludvik XIV. tako cenil, da se je zatekel po pomoč k svojemu zdravniku - kirurgu, ki ga je v mladih letih kastriral. Imena zdravnikov, ki so kastrirali mlade fante, so morala ostati za vedno anonimna. Tako so se kastrati morali po opravljeni operaciji obvezati, da ne bodo nikoli izdali zdravnikovega imena. Zanimivo, da v Angliji takrat niso bili preveč navdušeni nad petjem kastratov in kastrati sploh.

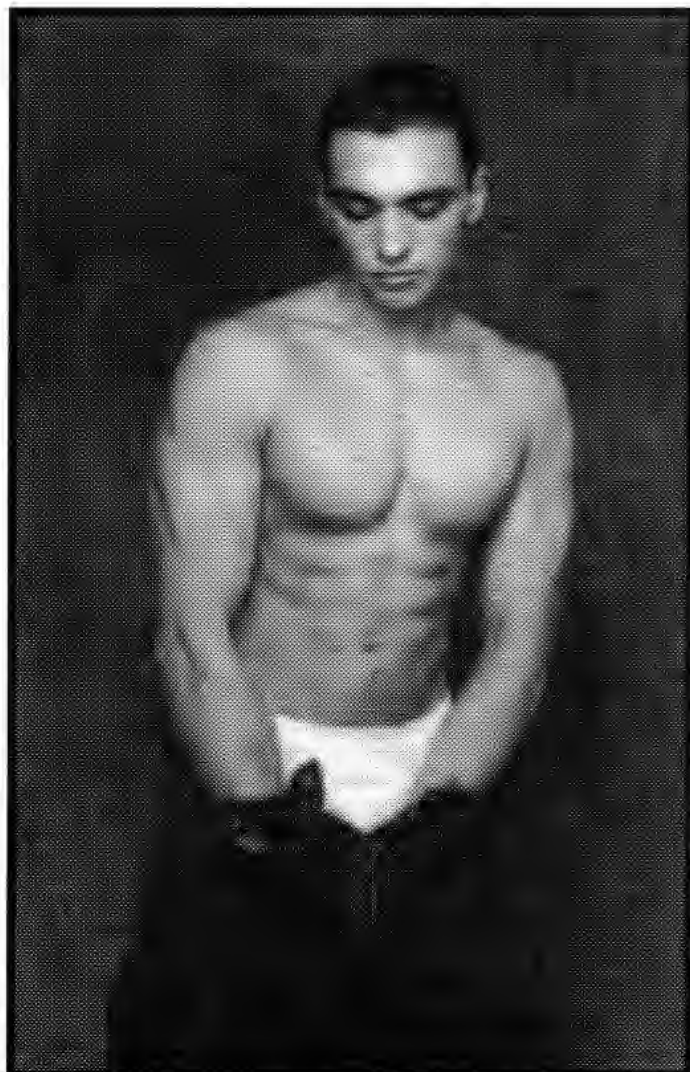
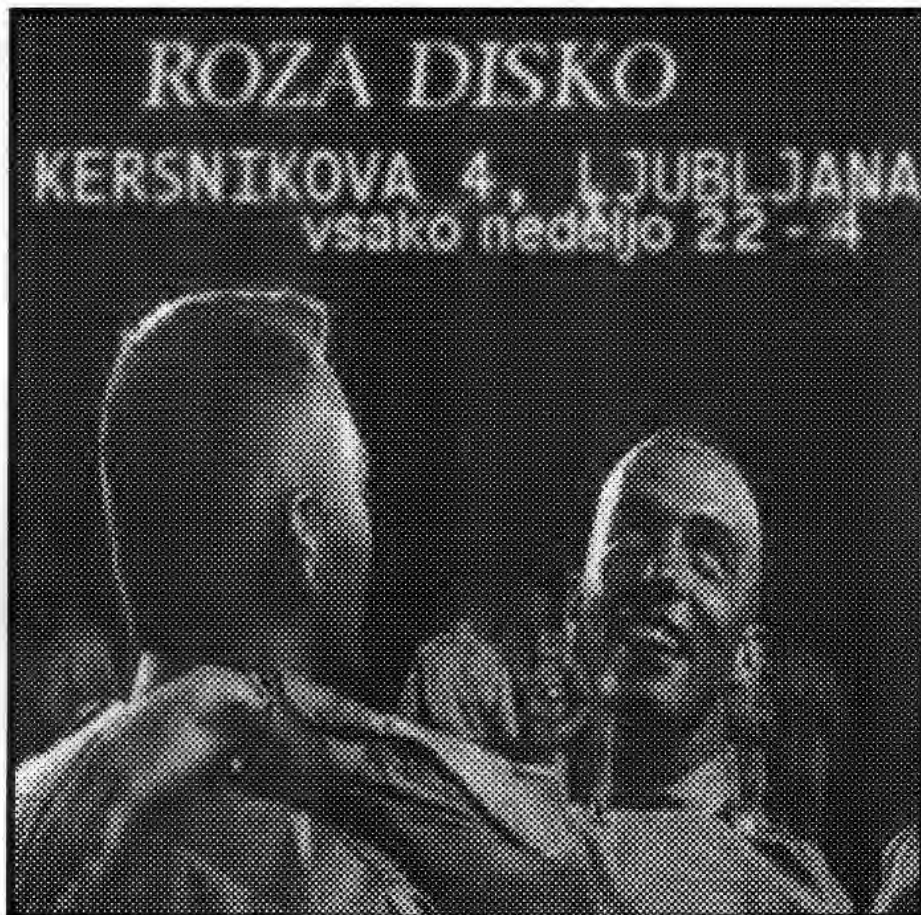
Povedali smo že, da so kastrati imeli ženski in hkrati moški glas. Bili so mešanica moškega in ženske. Običajno so bili visoke postave, debeli, z nekaterimi deli telesa podobnimi ženskim (prsni, vrat, roke...) in so doživeli relativno visoko starost. Cenile in želele pa so si jih tudi ženske, kar je bilo nekoliko presenetljivo. Mučila jih je radovednost spolno občevati s takimi moškimi, zavedale pa so se tudi, da pri tem nimajo kaj tvegati. Prav tako je številne moške zanimalo spolno občevanje s kastrati, ker so bili "nekaj posebnega".

Ščasoma so nekateri (predvsem filozofi tistega časa) začeli smatrati kastrate za "moške žrtve, ki sicer lepo pojejo, vendar brez barve glasu in vneme" in "najbolj dolgočasne igralce na svetu". Tako je papež **Klement XIV.** (1769-1775) prepovedal kastriranje. Vse bolj pa so se začele uveljavljati v petju

ženske. Kljub prepovedi s strani cerkve, pa se je moda kastratov še ohranila. Tako se ve, da je **Napoleon** želel imeti na svojem dvoru sopranista **Crescentinija**, italijanski kastrati so močno navduševali **Stendhala**, **Balzac** je v svoji noveli "Sarrasine" opisal, kako se je nek francoski kipar zaljubil v kastrata **Zambinettija**. Tudi **Gioachino Rossini** je napisal številna dela za svojega priljubljenega kastrata **Giovannija Battista Vallutija**, ki je pel celo v milanski Scali. Zadnji znani italijanski kastrat je bil Alessandro Moreschi, ki mu je leta 1901 uspelo celo posneti gramofonsko ploščo (Monteverdijevega *Orfeja* iz leta 1607).

Kastrati so bili z ženskim glasom v moškem telesu, z obnašanjem, govorjenjem, mimiko, oblačenjem itd. prve javne keke. Baje je **Casanova** dopustil, da so ga osvajali. Sicer naj bi bil po zadnjih ugotovitvah Casanova nagnjen k moškim. Ker se je tega ustrašil in zbal, je začel osvajati ženske, da je tako nenehno dokazoval samemu sebi, da je "normalen".

Alberto

0609-616 591

Gay hot line • Vroče zgodbe • Kontakti

Kličite po 15. 2. 95

Pedri v hiper kibernetičnem

za vse
tehno in
digitalne
pedre in
lezbijke na
14400 bitih
na sekundo

Ko sem na sestanku uredništva povedal naslov mojega naslednjega članka, so VSI prisotni in prisotne popadali po tleh - od smeha, namreč. Pa stvar ni čisto nič smešna. Še zelo resna je. Navidezna reničnost je za nekatere vir visokega zaslužka, za nekatere sprostitev, za druge zabava. Po vrhu vsega pa še tole: vsi časopisi v Sloveniji so zadnje čase polni besed Internet, globalna vas, računalniške komunikacije.... zato te tudi pri Revolverju ne bomo pustili, da bi pozabil na te tako pomembne, preroške besede. Na vrsti je malo izobraževanja. Če imaš doma računalnik in telefonsko linijo, si hitro omislil še modem, kajti brez teh stvari ne boš mogel preizkusiti spodaj napisanega. Poleg modema dobiš tudi prave programe, ki ti bodo za začetek zadostovali pri vključitvi v svetovno vas.

V naslednjih nekaj vrsticah se bom omejil na informacijske servise, baze podatkov in BBSe po svetu. Na začetku naj pojasnim nekaj pojmov. Najprej BBS! BBS (*Bulletin Board System*) je nekakšna računalniška oglasna deska, kjer se premelevajo vse mogoče stvari - od tega koliko orgasmov doživi zajček v svojem življenju, pa do popolnoma resnih stvari, kako v Oknih za delovne skupine s programom Remote Access doseže, da bo modem začel delovati. Večina BBSov je orientiranih na računalništvo, obstaja pa tudi nekaj takih, ki v svojem elektronskem drobovju skrivajo "humanistične in osebne študije". To na kratko pomeni, da se na njih govori in piše o seksu. Največkrat so to heteroseksualni krži in težave v postelji (koliko orgasmov doživi ženska za moškim, koliko otrok imajo v povprečju ženske iz plemena...). Živ dolgčas!

In če se človek tako sprehaja po tem hiper kibernetičnem prostoru, bere gay revije in časopise, kmalu pride tudi do zanimive telefonske številke. V Ameriki! (Vmes pride nova, bolj plačana služba, zato da lahko pokriješ stroške telefona.) Roka ti ne da miru in pokličeš 00-1-515-9456636. Nič, slaba linija! Gremo še enkrat. Ni taprava bitrost, pa še error correction V.42 moraš vklopiti. Gremo še enkrat. Modem izbira številko (če si eden tistih srečnežev, ki se jim številka začne z ena ali si priklonjen na digitalno centralo pokličeš na 080-8080 in naročiš, naj ti preklopijo številko na tonsko izbiranje, drugače pa si obsojen na ure čakanja, medtem ko modem vrti in vrti številko), nekaj kratkih piskov in potem mučna tišina. Signal potuje po kablu nekje pod Atlantikom mimo Titanika ali pa preko zemeljske satelitske postaje v Veliki Britaniji in potem preko satelita, ki mimo plava nekje v tistem vesolju, med zvezdami. Na koncu pristane spet na Zemlji. Še vedno nič. Opa, saj zvonil. Modem na drugi strani (nekje v lowi ali Kalforniji, srednji zahod morda) se oglasi, si izmenja začetne podatke z mojim In... Sveta pomagavka, vsi svetniki tega sveta, pomagajte mi, saj me bo še razneslo od razburjenja. Pojavi se naslovna stran BBSa imenovanega *Free Modem Men*. Registriram se kot nov

uporabnik (naslova mi pa le ni treba napisati) in že se pred menoj odpre nov svet. Pedri vseh ras, starosti in poklicev hočejo komunicirati z mano. Počasi srčki, ne morem odgovarjati vsem naenkrat. Gremo lepo počasi. Ime: *HardFucker*, orientacija: gay, starost: 24 let, se mi zdi idealno, pa še 54% se ujemam z njegovimi željami po idealnem partnerju. Ga pokličem in tip se hoče pogovarjati. Izmenjava par besed (how are ya? what are ya doin'? in potem izvem, da je potreben (i'm so fucking horny. what are ya wearing, handsome?). OK smo v navidezni resničnosti, cool. Povem mu, da imam na sebi tesno oprijete 501 in da nimam spodnjic (v resnici sem oblečen v zguljeno trenirko in spodnje hlače, ki si jih moram ob prvi priliki preobleči). Ne vem zakaj, ampak tisto s 501 je tipa očitno še bolj razkurilo. Začne vzdihovati in me sproti še vpraša, kako velikega imam (še en falocentrik, ki goji kult velikega radca), pa kaj me najbolj vzburi, če imam rad trdo igro, kakšno rit imam in mu pride, reče hvala in se odklopi. Vse s hitrostjo 14400 bitov na sekundo! No prav, recimo, da je to *Cruising in Virtual Reality* (pecanje v navidezni resničnosti). Gremo dalje. Z mano hoče govoriti *BeltMan*, gay, 34 let, ujemava se 11%. "Prou, ampak srček, zdej bom pa jest tebe!" Najprej pozdrav, potem pa kot iz topa: "Jest sm pa dons tok potreben. Ena trda ritka bi mi tok prou pršla." Pa očitno tipu na drugi strani tudi. Pa ga vprašam (hočem se čimbolj vklopiti v tok), v kaj je oblečen, kako dolgega ima, če je mišičast, pa kakšno postavo ima, pa mu rečem, da mi je prišlo in se odklopim (pravzaprav je ura že 3 jutraj in moj tip je postal zelo hud in izklopil modem, češ, da ni mogel spati zaradi mene).

Drugi dan ob 10. jutraj. Moj tip je šel v trgovino. Jaz pa kot blisk skočim iz postelje in zavrtim številko. Po mojih izračunih je v Ameriki ura nekje med 3. in 5. jutraj. Na BBSu ni veliko ljudi. Samo *Lonely Rider*, bisek, 18 let, piše pismo, verjetno tipu, s katerim je ravnokar imel navidezni seks. Ne bomo se pogovarjali. Pregledam še druge možnosti BBSa. Nekje sem slišal, da se na BBSih dobijo tudi razne slike. Poizkusimo. *Retrive*, *Library*, *Select Domain*. Tukaj so. Naložim dve, ker za naložiti eno traja okoli 5 minut (še sedaj ne vem, kako bom plačal račun, PTT je pa tako neusmiljena). Presnamem si torej dve sliki, se odklopim z BBSa, naložim Okna in si ogledam sliko. UUUUUUUUUUUU! Trije tipi v navdse resnem položaju (še vedno ga nisem čisto dojemel, ampak mogoče ima eden gumijasto hrtenco, v navidezni resničnosti je možno vse!). Na drugi pa ena ogromna luknja (pa ne Postojnska jama ali Potočka zjalka), dve roki in en dildo.

Na BBSih se običajno ne sme niti omeniti besed, ki bi kakorkoli spominjale na spolnost. Na skoraj vseh je vgrajen poseben varnostni mehanizem, ki izloči iz vseh besed vse v zvezi s spolnostjo, organi, položaji in kar je še takih "grdin" reči. Tako

BBSi so običajno povezani med sabo in si lahko izmenjujejo elektronsko pošto z uporabniki po vsem svetu. Na teh tudi ne boste našli kakšne slike. Hetero še mogoče na kakšnem pozabljenem direktoriju, homo pa niti v sanjah, mogoče lezbijke, ki služijo vzburljanju domišljije hetero moških. Tisti drugi, na katerih je dovoljeno vse, pa omejujejo pristop svojim uporabnikom, tako da moraš biti star najmanj 18 ali 21 let, če se hočeš prikloniti gor. BBS te ob registraciji vpraša, koliko si star in če odgovoriš pravilno, se lahko registriraš, drugače pa "Čao, Miki! Se vidiva čez XX let." in te odklopi.

Naslednji korak je *Internet*. To je svetovno računalniško omrežje, ki omogoča dostop do različnih baz podatkov in informacijskih servisov. Na Internetu lahko najdete dobesedno vse, tudi slike (take bolj nedolžne). Nekateri ga imenujejo tudi smetišče računalniških podatkov. Priklon nanj pa ni več tako enostaven. Še vedno potrebuješ računalnik, modem in telefon. Kar ni enostavno, pa je telefonska številka vrat, skozi katera lahko vstopiš v Internet. "Čaki mau, tip. O čem pa ti pišeš? Telefonska številka vrat? Moja vhodna vrata nimajo telefonske, pa je tud še neki časa ne bodo mele!" Vrata se v računalniškem žargonu reče računalniku, na katerega pokličeš in od tam dobiš dostop do drugih računalnikov po vsem svetu in ti hkrati ni potrebno poznati telefonske številke tega drugega računalnika, ampak samo njegovo ime. Ljudje "slovimo" po iznajdljivosti. In, našel sem ta čudežna vrata v Internet, pa še zastonj so (če ima kdo ob tem asociacijo na *Alice v čudežni deželi*, mu ne zamerim). Najprej bi rabil vodila. Pa ga ni. Zato pa so tukaj najrazličnejša orodja, ki olajšajo delo z Internetom (*FTP*, *Gopher*, *Archie*, *WWW - World Wide Web*, *Veronica*). Vse to so računalniški programi, ki omogočajo, da se s klikom na miškin gumb sprehajate po računalnikih po vsem svetu.

"Dej, tip. Vrata, vrata. Kje so vrata?" Ta vrata obstajajo na obeh Univerzah in vseh fakultetah v Sloveniji, ali pa v kakšnem podjetju, katerega računalniki so priključeni na Internet. Drugače pa stane dostop do Interneta 100 mark na mesec in še promet zaračunajo (to pomeni, da več ko bereš, več plačaš). Tukaj pa je navidezne resničnosti konec. Tistih 100 mark na mesec mora biti čisto pravih. Podjetji, ki se ukvarjata s komercialnim Internetom sta *Quantum* in *NIL* v Ljubljani.

Na Univerzi je dostop zastonj, le tipa, ki daje dovoljenja za dostop do univerzitetne mreže, moraš očarati in prepričati, da si mladi raziskovalec (pa ne reči, da raziskuješ navidezno resničnost) v katerem od laboratorijev na fakulteti in dobro je imeti za sabo kakšnega profesorja, ki bo podprl tvoje trditve. Torej, dobili smo dostop do Interneta.

prostoru navidezne resničnosti

Najprej poiščemo vse besede gay po vseh računalnikih na vsem svetu. To bo trajalo par dni. Pa ni. Izpiše mi jih v pol minute. Kot rezultat dobim naslove računalnikov, ki imajo v svojem drobovju nekje tudi prostorček za gaye. Začuda je to vsaka univerza v ZDA in Avstraliji. Tu lahko najdete različne naslove še bolj različnih organizacij. *Gay Students Campus* (IMENA IN PRIIMKI IN NASLOVI gay študentov v študentskih domovih - frajerji si pa upajo), *Gay Studies*, *Gay Teachers And Students* (vse z imeni in priimki), *Gay Campus Information*. Ampak stvar ni zanimiva, ker vseh teh ljudi ne poznam.

Kot sem že omenil, nekateri Internet imenujejo smetišče podatkov. Tako na različnih računalnikih najdemo podatke, ki so stari tudi 5 let in prav neuporabni. Nekaj zanimivih naslovov računalnikov pa je: *vector.casti.com*, *www.outright.com*, *clari.news.gays.in.server.berkeley.edu*. Če se boš kdaj sprehajal po Internetu, jih vsekakor obišči. Na računalniku v Avstraliji (*www.geko.com.au*) sem našel besedilo, ki opisuje, kaj pomenijo rutice različnih barv v levem ali desnem zadnjem žepu kavbojk. Zanimivo, vendar na žalost nič več aktualno. Poleg tega pa še cel kup naslovov organizacij po vsem svetu.

Na Internet je priključeno praktično vse, kar ne leze. Če poznaš ime avtomata za Coca-Cola ali Pepsi, ga lahko iz Slovenije s pritiskom na gumb pripraviš do tega, da ti podari eno ali dve pločevinki. Problem je samo v tem, da ti te pločevinke potem ne koristijo, ker si prvič v Sloveniji, drugič pa ne veš, kje je ta avtomat postavljen. Lahko da je v središču Pentagona ali pa kakšnem od boga pozabljenem mestu na ameriškem srednjem zahodu. Pločevinke se pač še ne

da poslati preko modema. Žal! Mogoče v prihodnosti, ko bo hiper kibernetični prostor navidezne resničnosti standardiziran.

Dolgčas. Kje je pa seks? Prav. V hiper kibernetičnem prostoru navidezne resničnosti sem našel novo, resnično telefonsko številko 00-1-415-7038200. Ime BBSa je *Eye Contact*. Pokličem. V Ameriko, valjda. Ta BBS pa ni čisto nič prijazen. Poleg vseh podatkov o sebi, moram napisati tudi, kako bom plačal usluge servisa. Pravih 50 ameriških dolarjev, ki jih moraš plačati s čekom ali kreditno kartico. Če ne plačaš v 14 dneh, te zbršejo. Šok! Stvari postajajo preveč resne. Telefonski račun bom že nekako plačal, ampak 50 dolarjev pa ne dam. Vprašam prijatelja, ki je maher za računalniške igrice, kako lahko prelisicim BBS in vnesem podatke, da sem vseeno plačal 50 dolarjev - navideznih 50 dolarjev kredita. Še en šok! BBSa ne moreš prelisiciti.

lščem naprej, bolj poceni variante. Najdem in pokličem 00-1-716-4734070 ali 00-1-716-7741111. Naslovna stran MULTICOM-4. Amerika! Odtipkam svoje ime in priimek, naslov, telefonsko. Na koncu še izvem, da je to za danes vse in da moram počakati, da me preverijo. In konec. Računalnik me je odštekal od navidezne resničnosti in me postavil v pravi svet. Pokličem še enkrat. Prijavim se in še enkrat. "Hvala da ste poklicali. Dokler vas ne preverimo, ne morete dostopati do našega servisa." KONEC. Uniči me čisto taprava realnost.

Ura je 2:15 zjutraj (spat sem šel malo pred polnočjo), ko zazvoni telefon. Kaj, kdo, kje, zakaj, a je že jutro? Ne nil Dvignem slušalko, se počasi prebudim iz svoje navidezne resničnosti in zaslišim simultano dva glasova,

ki se dereta v slušalko. Eden: "MULTICOM-4, MULTICOM-4!". Drugi: "Will you accept the charges? Will you accept the charges?" Mora! Najbrž je samo napaka v mojih stikalih, procesor ne deluje v redu. To je samo mora! Ampak oba glasova še vedno vztrajata. Potem mi pa prebije! BBS me preverja. "Operator, yes I will accept the charges." Ne vem zakaj sem to rekel, najbrž sem v navidezni resničnosti ravnokar dobil neomejen kredit dolarjev. Tip me vpraša, kako mi je ime. Mu povem. Kdaj sem rojen? Mu povem. Kakšno ime sem si izbral na BBSu? Mu povem. In reče thanks in se odklopi. Jaz pa nazaj v svojo navidezno resničnost, od katere me ne more odklopiti nihče. Ha, pa sem vas! Zjutraj pa spet kruta realnost. Pa si zavrtim film nazaj in mi še vedno ni jasno, zakaj sem rekel, da bom prevzel stroške. Račun PTTja pa še vedno ni prišel in jaz imam minus na svojem tekočem računu! Mogoče v kratkem odkrijem številko bančnega računalnika in moje stanje se bo v hipu popravilo. Vse v skladu z navidezno resničnostjo.

In še nekaj čejev. Če imaš kakšno vprašanje, čutiš potrebo po kreativnem pisanju ali pa si semo potreben, mi lahko pišeš po navadni pošti na naslov uredništva *Revolverja*. Vsi omenjeni BBSi so v Ameriki. Če kdo pozna kakšnega v Evropi, naj mi sporoči njegovo številko. Če bo letina dobra, če bodo zreli pogoji, če bom nehal bloditi po navidezni resničnosti, se lahko kaj kmalu zgodi, da nekaj podobnega ustanovimo tudi v Sloveniji, že zato, da bo PTT račun nižji.

Digital Queer (Digitalni peder)

Obsedenost oblikovalec Calvin Klein, moške erotike

Na kaj pomisliti ob imenu **Calvin Klein**? Na modele v ozkih spodnjicah, parfum kot je *Obsession* (Obsedenost), raztrgane kavbojke... Zagotovo pa nihče več ne pomisli na Calvina kot plahega moškega iz Bronxa, ki je čez noč prerasel v oblikovalca - zvezdo. Mož, ki je ustvaril lastno blagovno znamko, je svojevrstna mitološka inkarnacija ameriških sanj.

Vsebina knjige o Calvinu Kleinu: njegova biseksualnost, divje orgije z modeli, uživanje drog, posebne poslovne metode, nesramno kopiranje **Yves Saint Laurenta**, uničen zakon - skratka vsi tisti elementi, ki pritegnejo kar največje število bralcev in dvigujejo naklado v vrtoglave številke. Avtorja **Steven Gaines** in **Sharon Churcher** sta po večletnem zbiranju gradiva in več kot tisoč intervjujih junija

odslikava samo intimnih trenutkov iz Calvinove spalnice, ampak opisuje tudi njegove prijatelje, mogočno "žametno mafijo", kličo nekakšnih superiornih gay managerjev.

POGLED NA POŽELJIVE MIŠICE

Čudež? Calvin Klein je živa legenda, ameriška ikona, edinstveni modni oblikovalec svetovnih razsežnosti. Njegov imidž in izdelki: mlačna erotika. Že leta 1982 je stekla prva reklamna kampanja

s fotografijami **Brucea Webra**.

Agresivno je uveljavila poželjive mišičaste

modele.

Seveda niso pozabili na žensko modo.

Brooke Shields v tv spotu: Veste, kaj je med mano in mojimi kalvinkami? Nič! Kljub temu pa je ostal Klein sinonim za moške spodnjice. V gay krogih so postale

"uniforme", prav tako tudi med heteroseksualci. Seveda, saj sta jih med mnogimi drugimi nosila tudi **Marky Mark** in **Marcus Schenkenberg**.

SLADKI VONJ USPEHA

Po končani *High School of Art and Design* in obiskovanju *Fashion Institute of Technology* je Klein pričel delati pri nekem konzervativnem podjetju za proizvodnjo plaščev. V nočeh in ob vikendih pa je ustvarjal svojo kolekcijo, imenovano "Ženska moda v nevsiljivih krogih in barvah". Leta 1968 je s prijateljem **Barryjem Schwartzem** ustanovil majhno firmo. Kmalu pa je sledilo tudi srečno naključje: v nadstropje hotela York, kjer je bila Kleinova šivalnica, so neko noč pomotoma začeli prihajati gostje, namenjeni na neko zabavo. Postal je opažen in kmalu začel dobivati ponudbe za modele, vredne tudi po 50000 dolarjev. Po uspešni predstavitvi postane slaven, njegova firma pozna samo še vzpone. Po poslovnem uspehu pa pride v krizo njegov zakon z Jayne. Calvin se kmalu znajde povsem nepričakovano v gay krogih. Da prosto pot svoji seksualni bivalenci in začne afere z moškimi. V sedemdesetih letih je njegov posel pravi boom, je odkrit pristaš disco scene, noči preživlja v klubih, omamljen z vodko, kokainom in lepimi telesi, kupi si hišo v meki gayev, na Fire Islandu, in je vključen v "žametno mafijo" kot njen ekskluzivni član. Ves svet blagoslovlja Calvina Kleina: on je mlad, lep (z operacijo si odstrani aknasto kožo, s fitnessom postane mišičast) in nezasišano uspešen

1993 pripravila rokopis za biografijo z naslovom *Obsession*. Ni potrebno dodajati, da je bilo pričakovati nov bestseller, saj knjiga ne

(njegov jeans, moške kolekcije, seksi spodnje perilo in parfumi povzročajo višek navdušenja). Ugrabijo mu tudi hčerko Marci. Pri njenem reševanju je obstreljen in ta afera je povzročila še večjo prodajo izdelkov njegove blagovne znamke. Kljub cvetočim poslom postaja Calvin vse bolj nesrečen. Večkrat ponuja svoje srce raznim heteroseksualnim modelom in risarjem, ki ga predvsem izrabljajo. Sanja o družini in harmoniji. Trpi tudi zaradi promiskuitete gay scene, v katero je vključen in ki ga prav tako izrablja.

PREOBRAT

Preneha z drogami in shušja. Pojavi se strah pred aidsom. Jeseni 1983 se zaljubi v Kelly Rector, asistentko pri oblikovanju v njegovi firmi. Tri leta kasneje se poroči v Rimu. Imidž blagovne znamke se začne spreminjati. Obsedenosti sledi *Večnost* (Eternity). S plakatov veje sreča, družinskost in otroci. Nič več agresivne seksualnosti kot pri že pojenjajoči kampanji za *Obsession*. V reklamah za spodnjice prevladujeta predvsem čistost in opolzčnost.

Seveda pa ne pozabi na homoseksualce. Postane aktiven v gay politiki, organizira dobrodelne prireditve in ne obnovi pogodbe s homofobičnim **Marky Markom**.

Calvin Klein ostaja uganka, ki jo v celoti niti biografija *Obsedenost* ne predstavi. Je on res biseksualen in srečen v zakonu s Kelly? Je Kelly Klein samo fasada, pod katero se skriva njen homoseksualni mož? Calvin Klein ostaja nekronani kralj ameriške modne industrije. Vse ostalo pa, brez komentarja.

D.R.

Nekega dne bom povedal luni zgodbo o igri solz...

VSE TE NEGOTOVOSTI,

KI SO ME TOLIKO ČASA PRIKLENJALE K TLOM...

NE MOREM REČI, DA SEM NAŠEL ZDRAVILLO ZANJE,

A ZDAJ JIH VSAJ POZNAM

IN ZATO NISO VEČ TAKO NEOMAJNE...

Včasih mu težko pogledam v oči. Izmikam pogled. Ne vem, če On to opazi, če občuti moje nelagodje... Včasih si želim, da ga nikoli ne bi spoznal. Ali ga vsaj nikoli več ne bi videl. Kakšne misli! Kakšne želje! Včasih mi je prijetno v njegovi družbi, a ne morem se izogniti nečemu, kar nima imena, a je posledica tistega, kar se je med nama zgodilo tisto jesen. Je to ostanek prevaranega prijateljstva? Je to na pol mrtvo čustvo, ki še v zadnjih življenjskih vzdihljajih včasih udari tako močno, da ne morem kontrolirati misli in besed, ki ji jih izrekam? Je to zgolj moja domišljija?

ON

Zgodba, ki vam jo pripovedujem, je stara leto in pol. Svoj uvod je, kako konvencionalno, doživela ob pijači. On je bil prvi gay, ki sem ga spoznal. In to je v meni od vsega začetka, od dneva, ko sem zvedel, da je gay, vzbujalo neka nenavadna, nova občutja. Moja podzavest se je z mojo drugačnostjo očitno sprijaznila veliko prej, preden sem to priznanje dovolil svojim mislim in dejanjem. Trikrat ali štirikrat sem mu že hotel zaupati, da naju združuje isti 'problem', a okoliščine tega niso dovoljevale ali bolje rečeno, ko bi bilo treba skočiti v vodo, sem ostal na bregu. In potem je prišel tisti zadnji september, ko sem, opogumljen z nekaj hlapí alkohola, le izustil, da 'mislim, da sem tudi jaz gay'. Ne vem, kaj sem pričakoval, izliv sočutja ali kaj takega, a on je le rekel, 'da to že ve, oziroma se mu je tako zdelo'. In tako sem svoj prvi coming out naredil prej, preden sem sploh vedel, kaj je to. Že naslednji trenutek sem omahoval, rekoč, da nisem čisto prepričan.

"Če nisi čisto prepričan," je rekel, "potem si."

In tako me je zapečatil za gaya.

V naslednjih mesecih sem to moje priznanje neštetokrat obžaloval. Življenje je kar naenkrat postalo toliko bolj zakomplicirano. Potreba po pretvarjanju se je radikalno povečala. Če sem še včeraj bil 'normalen', sem se že naslednji dan počutil kot grdi raček. Predsem sem mislil, da mi zdaj na čelu piše, da sem gay. Stupid me!

Kaj se je med nama zgodilo v naslednjih mesecih, si verjetno lahko predstavljate. On je imel probleme s svojim tipom in jaz, neizkušen in sramežljiv novopečeni gay, sem bil kot mana iz nebes. Nikoli ne bom pozabil njegovega prvega dotika. Naj se sliši še tako poceni in izrabljeno, ampak to je bil verjetno neponovljiv občutek. Zanj je bila to zgolj rutina. Šele pozneje sem sprevidel, da je bilo vse skupaj le umazana igrlica katere nesrečni junak sem bil jaz. Priznam, zacopal sem se kot še nikoli v življenju in verjel sem njegovim besedam, da me ima zelo rad. In jaz sem ga imel zelo rad. Še zdaj ga imam, a drugače. Nikoli več si ga ne želim deliti s kom drugim. Ne njega, ne kogar koli drugega. Vsaka šola pač nekaj stane...

Ko sem sprevidel, da je vse skupaj le igra, sem se počutil izrabljeno. Morda je prav to ohranilo najino, ne bom rekel prijateljstvo, ampak kolegijski odnos, ki je vseeno več kot to.

ONO

Nedeljski Roza disko je bil naslednji korak v mojem gay lajfu. Še danes ne vem, kako sem zbral ves pogum, da sem se pripeljal do Ljubljane in nisem obrnil že sredi poti. V trebuhu me je zvijalo, imel sem občutek, da grem na izpit in ne na zabavo. Smisel mojega prihoda v K4 niti ni bil v zabavi, ampak predvsem v premagovanju samega sebe. Že na vhodu, ko sem kupoval karto, me je izdal moj glas. Mislim, da sem celo zardel, kar se

mi skoraj nikoli ne zgodi. Na sebi sem občutil poglede drugih gayev in prepričan sem bil, da vsake več, da sem nov, in da me je neskončno strah. Moj prvi obisk nedeljskega K4 je trajal slabo uro, drugi se je končal v postelji. Brez komentarja!

ONA

Minilo je že skoraj leto od mojega uvodnega coming outa, ko sem naredil drugega. Spet ob pijači! Ne vem več, o čem sva se pogovarjala s sošolko, a na določeni točki najinega pogovora sem začutil, da ji lahko zaupam. In sem tudi ji. Začudenje. Rahla neprijetnost. Neobvladanje nove situacije. In pismo, ki sem ga dobil čez nekaj dni. Z njeno privolitvijo ga sedaj delim z vami: "V meni vre... tok misli noče nadeljevati večnega napeva vsakdanjosti. Enostavno - to želim izvreči in se znebiti te tesnobe. Moram napisati. Ne vem, če mi bo uspelo... Želim da veš, da si v meni prebudil neka nova čustva in občutek. Zdi se mi, da to, kar si mi zaupal včeraj, ne more biti nekaj, kar bi šlo neopazeno mimo mene. Še zdaleč ne! Priznam, bila sem preseščena in nisem več, s tem sem se sprijaznila, grizejo pa me črvički drugih dvomov. Če sem iskrena, dvomim predvsem vase! Najprej sem celo pomislila, da je to le ena od tistih grdih šal, pa se mi je zdela zate le prepocen in sem se morda samo zato vzdržala pripomb kot so: 'A dej ne seri, ti me k'r zabeavi...'. Zdelo se mi je pač, da premoreš toliko dostojanstva, da dopuščaš drugačnost. Pa vseeno mi ni bilo nič jasno. Situacije, ki so mi čisto nove, se mi zdijo ali smešne ali pa se jih ustrašim. Torej, zame je bilo to prvič. Poznam ljudi in celo nekaj kolegov je med njimi, ki so homoseksualci, pa vseeno mi tega ni povedal nihče od dotičnih ljudi. Sprejela sem jih, le zakaj jih ne bi? Razlika je le v tem, da ne vem, če oni vedo, da jaz vem (precej zakomplicirano). Torej jaz se pretvarjam, da ne vem itd. Eno samo pretvarjanje nas je! Ne vem sicer, kam to pelje, pa vseeno... Najin odnos pa je v primerjavi s temi postavljen na glavo. V igranju sem zveržirana, tu pa... postavljena sem pred nalogo, za katero ne vem, če jo bom uspešno rešila. Želim se obnašati do tebe tako, kot sem se do sedaj, saj menim, da se je kvaliteta najinih odnosov celo poglobila. Zaupaš mi in to mi veliko pomeni. Res! Vedno sem bolj cenila ljudi, ki so mi povedali, če so mi imeli kaj povedati, čeprav nikomur najbrž ni (bilo) prijetno v tistem trenutku... Ker si želim (zelo), da bi se do tebe obnašala, ne glede na tvojo spolno usmeritev, prav tako kot prej, in o tem konkretnem odnosu tudi veliko razmišljam, mislim, da se mi bo prav zaradi (prevelike) želje morda prav ogabno ponesrečilo. Rešitev vidim le v sprostivni oz. če povem drugače, prepričati se pač moraš, da je situacija čisto normalna, da recimo recitiraš pesmico Polžek pred lastno pojavo v ogledalu in ne na proslavi za dan žena pred celim tropom mam. Če to povežem še z mojim problemom - zdi se mi precej bolj zakomplicirano, če ne celo, da je moj samonasvet precej nestrezen. Postavljena sem pred drug problem - igrati ali ne igrati. Vem, pa se

delam, da ne vem in ti veš, da jaz vem (saj si mi sam povedal), pa se vseeno delaš, da... Zelo teško mi je, ker vem, da stojim pred tehtnico in bom morala postaviti nanjo tudi svoja dejanja in ne le besed. Čaka me kar velika preizkušnja. Morda bom ugotovila, da pri oznanjanju enakosti, tolerantnosti... samo blefiram, ker je to pač 'in'. In če se tehtnica prevesi na pravo stran, bo zame pristanek na realna tla še bolj trd in boleč. Edino zagotovilo, ki ti ga lahko ponudim sedaj, je to, da se bom trudila po svojih močeh, da bi tvoj pristanek ne bil tako zelo grozen.

Včeraj sem jokala za(radi) tebe, ampak zato, ker se je v meni nabralo toliko srda namenjenega naši 'demokračni' družbi. Hudo mi ni bilo zato, ker si v nekem določenem vidiku drugačen od drugih, ampak zato, ker vem, da se boš moral za to drugačnost, ki je vsekakor kvaliteta (le kdo si želi biti le ovca v tropu ovac?), še prekleto boriti in vem, da ti ne bo lahko. Želim ti, da bi to svojo drugačnost vzel čisto za svojo in jo malo tudi izkoristil - zato, da bi ti bilo v posebnih trenutkih kar najlepše in da ti ne bi bilo žal za povprečnostjo. Saj veš, da se je potrebno za posebne zaželene, lepe, plemenite,... stvari v življenju tepsti, pa tudi odpovedati se je potrebno marsičemu na ta račun. In le, če se prepričaš, da je vedno toliko odpovedovanja, ti bo najbrž lažje doseči cilj. Nekateri trpijo za lepoto (by the way: odstranjevanje dlačic z Epilady je hudo boleča zadeva, ampak se splača potrpeti), drugi za avto in tretji za ljubezen (ne glede na spol). Torej če se obeta užitek... zakaj ne? In nenazadnje, nič kar je človeškega, mi ni tuje." Wow! Kateri gay ne bi bil vesel takega pisma? Človeku res vljuje samozavest. In to dvojno porcijo.

ONI

Vseeno so se v naslednjih mesecih še vedno pojavljala d-mol obdobja. In potem je prišla Philadelphia, nova porcija samozavesti. Prav temu filmu se imam zahvaliti, da sem zmožgel še tretji coming out. Coming out pred (nekaterimi) prijatelji iz klope. Coming out, ki sem se ga najbolj bal.

Prva 'žrtev' mojega coming outa je bil Urban. Tisto popoldne me je s svojim avtomobilom peljal na faks. Poslušala sva glasbo iz Philadelphie in prav zato sva se verjetno začela pogovarjati o pedrih.

"Nič nimam proti njim, samo da mane pustijo pri miru," je rekel.

Ja, ja, to vem, ampak kako boš reagiral, če ti jaz povem, da sem jaz eden izmed njih?

"Ali poznaš koga? Pedra mislim," sem vprašal.

"Ne. Ti poznaš enega, a ne?"

"Ja," sem odgovoril. "Pa ti ga tudi."

Izraz na njegovem obrazu je zahteval obrazložitev moje trditve. Brez omahovanja sem izustil tisti dve besedi: "Jaz sem."

"Kaj? Ti si peder?" je bil začuden.

"Ja."

"Ne me zezat."

"Res sem," sem ga skušal prepričati.

"Ne verjamem ti."

"A misliš, da bi se norca delal iz take stvari?"

Tišina. Ni mi verjel. In kako je zardel! Prav nerodno mu je bilo. Nekoč pozneje mi je rekel, da je mislil, da ga bo vrglo iz avtomobila.

"Še vedno ti ne verjamem, a če si, o tem ne želim govoriti." In tako je ostalo.

Mislil sem, da se bo novica kmalu izvedela, na to namreč prežijo ljudje v mestu Gogi. Naslednje tedne sem spet imel občutek, da mi na čelu piše, kdo sem. A Urban je, kolikor vem, novico zadržal zase. Še pred enim prijateljem, pred Aljošo, sem naredil coming out. Vsi drugi so vest o mojem gayevstvu prejeli neposredno. Aljoša je moj najboljši prijatelj že od šestega razreda osnovne šole. V julijski vročini sva zavila na nekaj osvežilnega. Mislim, da se še nikoli nisva pogovarjala tako odkrito kot prav takrat. Ha, še zdaj mi gre na smeh, ko se spomnim njegove zgodbe o tem, kako je mislil, da je njegova punca noseča.

"Kaj pa ti, misliš kaj na punco?" me je vprašal.

Že takrat sem mu hotel povedati, a sem zaviačeval. Ne vem, kljub vsemu sem mislil, da mu toliko le ne morem zaupati. Spomnim se, da je ob neki priložnosti rekel, da pedri le niso čisto normalni.

"Ma, ne. Ne vem, če sem pripravljen na kaj takega. Nisem še srečal prave."

Bluziš, Roman, sem si dejal. Zakaj mu ne poveš? Saj je tvoj najboljši prijatelj!

Pogovor se je oddaljil od seksa in punc. Mislil sem, da sem tudi to priložnost zamudil. A nekaj mi je dalo moč, da sem pogovor spet speljal "na prave tire". Povedal sem mu, da sem gay. Povedal sem mu celotno zgodbo. Ni mogel verjeti, da se je vse to dogajalo pred njegovimi očmi, in da tega ni opazil. Takrat sem spoznal, pravzaprav sem začutil, da sem se tudi jaz motil in žal mi je bilo, da tega nisem najprej povedal njemu.

Čez nekaj tednov mi je povedal, da je "tisto" povedal tudi svojci punc in da me sedaj, ko sem mu vse to zaupal, še bolj spoštuje.

Sreča? Naključje? Pretvarjanje? Iskrenost? Kdo bi vedel, pomembno se mi zdi le, da jih nisem izgubil, ker so mi in mi veliko pomenijo.

JAZ

O nadaljnjem coming outu ne razmišljam. Skoraj vsi, ki mi v tem življenju kaj pomenijo, vedo, da sem gay. Sicer pa kaj, kako in s kom počnem "tisto", ne briga nikogar. Konec koncev, nihče mi še nikoli ni zaupal, da je on/ona heteroseksualec/ka. In če se to zgodi, mu/ji tudi jaz povem, kaj sem.

Po svetu še vedno hodim sam, brez prijatelja. A oči imam odprte in iščem. Upam, da kmalu najdem. Življenje konec koncev niti ni tako brezvezno. Enjoy it!

Roman

*So stvari,
ki mi nudijo več užitka
kot TRÁČARJENJE*

Okužba z virusom HIV je smrtno nevarna
NE ZATISKAJTE SI OČI, NATAKNITE SI KONDOME!

AIDS

INŠTITUT ZA VAROVANJE ZDRAVJA REPUBLIKE SLOVENIJE
INSTITUTE OF PUBLIC HEALTH OF THE REPUBLIC OF SLOVENIA

Dejan Nebrigić
Lavirintski rečnik ili pacifističke
mrvice (III)
PISMA (P)O WILDEU
(odlomak)
BOČICA ZA NAŠEG PRIJATELJA

Dragi B-e, D. me je učio da živim, da se radujem životu, da uživam u pijanstvu i "drogama". On me učio da dišem, da se osećam slobodno, i ja sam sa njim - naravno samo nekoliko puta, samo dobro "urađen", totalno high, i samo kratko - zaista bio slobodan, zato što je među nama dvojicom - tada u tim trenucima - zaista postojala "interakcija", zaista smo uspevali da komuniciramo, da "razmenjujemo" emocije, dodire. Ja sam tako uspeo da - sa njim, ili uz njegovu pomoć - prevaziđem svoj strašni autizam, i zato sam mu beskrajno zahvalan, za taj "nauk", za taj moj beg od sebe, za tu oslobođenost, kao i, naravno, za "ono malo nežnosti što mi je pružio" (kako sam kaže) - nežnosti lažne, ili istinite, svejedno. No, ono što je najvažnije - tada i samo tada - D. me naučio da volim, da saosećam sa ljudima, ili, tačnije rečeno, da saosećam sa Njim (bilo mi je, ah, teško čak i kada je njega boleo zub). A ja sam do tada tako retko, baš retko, znao patiti zbog tuđe patnje, retko sam percipirao tuđe emocije, retko ih proživljavao sa drugima... Pored ljubavi, Wilde, kao najveću vršinu veliča saosećanje; kaže da se saosećanju naučio u zatvoru. Čudno je da sam ja saosećati sa drugima naučio baš kada sam bio najviše slobodan, kada sam najdublje disao. Ali, dragi B-e, ni disanja ni slobode, ni trunke radosti više nema u mom životu. Nade ponajmanje i smisla. I, verovatno, više nema ljubavi - ne samo iz ideoloških razloga, bolj ljubavlju odbijam da zovem.

Progutaće me vakum, ugušiću se, nestaću, neće biti nijednog traga moje egzistencije, mog bistvovanja na ovom svetu. Bojim se smrti. Bojim se da se nikada neću naviknuti na bol. A tako je - avaj - uzaludno od bola bežati. Baš kao što je uzaludno tražiti ljubav tamo gde je nema.

Ja - što je najstrašnije - nisam siguran da li još u mom srcu ima ljubavi. Ako je saosećanje sa patnjom ljubljeno nekakav indikator ljubavi, onda ću biti ulovljen u strašnu zamku, najstrašniju od svih zamki - u pogrešno definisanje pojmova, osećanja i stanja. Eto me gde već gazim egzaktnost misli, egzaktnost rečenice. Postajem li bezosećajan?

Posebno u našem dobu, na ovim "našim" prostorima, ljudi su izgubili puno od i iz svojih nekadašnjih života (R. bi rekla bivših života): ljubavi, prijateljstva, domove... Počnem li da otvaram hitchcockovske bočice sećanja, i ja ću ponovo proživljavati svoje gubitke, a drugih se gubitaka, do gubitaka prijateljstva ne sećam.

Jednom mi je D. rekao da nikada ne bi mogao da voli bez mirisa, doslovno tako. I jedna moja prijateljica, mlada senzibilna glumica, rekla mi je da uvek pamti mirise, najpre mirise. Mnogi misle, a i ja sam do skoro tako mislio, da sam ja "vizuelni tip", da pamtim slike. Ali, sada mi je sasvim jasno da su i mirisi, kao i te slike; zapravo, samo naše asocijacije, movensi što nam, dok otvaramo bočice, samo pripomažu da se setimo jedinog što ljudska duša pamti - da se setimo emocija, naročito emocija koje su nam izazvali ljudi koje volimo.

Kada si se zimus vratio sa jednog puta, D. i ja smo ti na kompjuteru (na Alarm Clocku) napisali DOBRO NAM DOSAO, DRAGI PRIJATELJU. Ubeden sam da smo sva trojica tada osećali isto - da tako banalno kažem - sreću da smo zajedno. Nas trojica. To je ta interakcija, saosećanje, ta božanstvena razmena emocija o kojoj sam ti govorio na početku ovog spisa. To sam ja spakovao u bočicu svog sećanja. Imam čitavu policu sa bočicama, rekla bi Bezimena u Hitchcockovoj Rebeci. Ali ja više nemam nade da ću takve divne bočice emocija moći da slažem na svoju policu, da ću imati s kim da ih delim. Tako bih voleo da ovoga časa na tastaturi stisnem ALT, zatim OPTIONS, zatim ALARM CLOCK, zatim napišem MESSAGE: DOBRO NAM DOSAO DRAGI PRIJATELJU - DUŠAN & DEJAN, ali na ekranu se pojavljuje ono što sasvim ubija moju nadu, nadu da ćemo zajedno, nas trojica zajedno, proživeti nešto slično - na ekranu piše DATE NON VALID. Ja, jednostavno, ne znam kada ćeš se ti vratiti, ne znam da li ćemo D. i ja tada biti ovde, da li ćemo biti zajedno. No, najviše me užasava pomisao da, čak i kada bismo taj datum znali, čak i kada bismo opet bili zajedno i čitali istu poruku - više ne bismo osećali ništa, ili, u svakom slučaju, ne bismo osećali isto, ne bismo - eto da po-ko-zna-koji-put ponovim isti termin - s a o s e ć a l i jedni sa drugima.

Treba li onda uopšte pamtit, treba li puniti bočice sećanjima? Da li je to sećanje teret? Trebamo li bočice otvarati? Mirisati? Sami? Ili sa nekim drugim ljudima?

Sve što sam ikada napisao - naravno, ne samo konkretno opisujući ono što mi se dogodilo -, svi ti objavljeni i neobjavljeni moji tekstovi, proza, pesme, a naročito pisma, jesu moje bočice u koje pakujem svoje sećanje.

Jedna od jako bitnih bočica na mojoj polici jeste sećanje na tebe, na naše prijateljstvo, na tvoje i moje i D-ovo prijateljstvo.

München, gay prestolnica Bavarske

Muenchen je mesto,

ki nam je več ali manj

znano. Malo manj

pa ga poznamo po gay

sceni. Ob tem jih bo

nekaj zavreščalo...

Mislil sem predvsem

“normalno” prebivalstvo.

V Muenchenu sem preživel dve leti in pol in spoznal, da je biti gay tam lepo. Rad pa bi se, preden vam opišem moj vsakdan, vseeno malce ustavil ob zgodovini tega mesta in okolice. To zares lepo mesto se je razvilo iz več vasi. Zaradi centralnoevropske lege sta se začeli razvijati trgovina in obrt, kasneje, veliko kasneje pa tudi osrednja tržnica Socialistične federativne republike Jugoslavije. Pri tem je celo ostalo, čeprav te državne tvorbe ni več. Posledica dobrih kupčij je bila ta, da so se tam nastanili tudi “višji sloji”. Kakšni, se boste vprašali. Naše sestre! Odpirale so rezidenco za rezidenco. Gradile paviljone, t.i. *Lustschloesser*, v katerih so imele že tedaj zelo burne zabave z mladimi fanti. Prednjačil pa je seveda kralj **Ludwig II**, ki si je omislil marsikatero zabavico. Njegovo veličanstvo je bilo v idejah do dandanes nepremagano in nedoseženo. Še danes se Bavarci radi spomnijo njihovega veličanstva, ki ni imelo na umu vojn ampak raje zabavo. Nekoč smo se takole pogovarjali o kralju Ludwigu. Presenetilo me je, kako Bavarci sprejemajo njegovo homoseksualnost. Opozoril sem jih na dejstvo, da je bil kralj gay, pa so mi odgovorili, da jim vsaj mrzlo ni bilo ter da si ga ponovno želijo. Malce čudno, upem pa, da se jim bo želja uresničila, ker bi se v tem primeru takoj preselil nazaj ne Bavarsko in kandidiral za edjutanta nj. veličanstva. No, šalo na stran.

Muenchen je bil med drugo svetovno vojno docela uničen. Zaradi številnih napadov zaveznikov je bilo med prebivalstvom veliko žrtev.

Nato so prišli drugi časi in mesto sedaj je tam, kjer pač je - gay prestolnica Bavarske!

Naši v tem mestu lahko uživajo v mnogih klubih in bistrojih, restavracijah in diskotekah. Tudi sam sem mnoge obiskoval. Delavnik je identičen s slovenskim, nočno življenje je pa povsem drug svet.

Moj delavnik je bil naporen, saj sem delal kot trgovec v mali prodaji. Tako sem imel šestdnevni tednik, od devetih zjutraj do pol sedmih zvečer. Vsak večer je prišel pome prijatelj, ki sem ga spoznal ob mojem coming outu.

Sodelavci so bili seznanjeni z mojim načinom življenja in z njihove strani ni bilo diskriminacije. Resda so me dolgo spraševali, kdo je oseba, ki se pripelje pome vsak večer, vendar jih odgovor, da je ta gospod moj življenjski partner, ni prav nič šokiral.

Skoraj vsak večer sva se odpeljala na drink med naše sestre. Običajno sva zavila v bistro *Villanis*, ki se nahaja nedaleč od Marienplatz, na Sendlinger Strasse. Malo sva poklepetala z intelektualnimi sestrami in straighti, ki tja prav radi zahajajo. Ambient Villanisa je zanimiv, saj se v njem počutiš nekako “normalen”. Natakariji so prav fletni, le da jih hitro menjajo. Pivo je, kot ponavadi, zelo dobro, je pa malce dražje kot v “nenormalnih” bistrojih. Sicer pa, to vas ne bo kaj

dosti zanimalo, kajti ko boste šli na ogled, ne bo važna cena piva temveč njegova kvaliteta. Zakaj opisujem pivo? Na Bavarskem je osnovno hranilno sredstvo in tega sem se tudi držal, ko sem bil tam.

Iz Villanisa sva se nato premaknila v bolj gay lokal, ki se imenuje *Nil*. To je lokal na Hans-Sachs Strasse. Ulica slovi po vsakoletni “homoseksualni sceni”, ki jo organizira gay in lezbična organizacija SUB. SUB združuje vse klube gayev in lezbijk, teh pa ni ravno malo. V Nil zahajajo povprečni ljudje, kot sem sam, in lokal mi je bil simpatičen. Največ stvari se dogaja ob petkih in sobotah in takrat moraš tolerirati tudi vse mogoče telesne dotike. Natakariji so “cort”, pazite pa se našega nekdanjega brata Srba, ki je straight. Večkrat sva se sporekla, saj ne mara Slovencev, še posebej ne gayev. Vendar je pa najboljši v svojem poklicu. Na pijačo boste čakali le nekaj trenutkov. Želel bi, da bi mu katera od sester zmešala glavo...

V Nilu lahko za razumno ceno tudi kaj pojedete. Na voljo je vse mogoče. Po Nilu sva se zavila še v *Freds pub*. Ta je odprt do štirih zjutraj. V njem vrtijo, v glavnem, porniče, občasno pa tudi gay celovečerne filme. Vzdušje v “Pomofridi”, kot lokalu pravijo tamkajšnji gayi, je zelo vroče-vlačno. Ne hodite tja brez kondoma, če želite avanturo. Safe sex je pomemben, ker je Muenchen metropola, kjer živi dosti okuženih s HIVom. Za okužene skrbi SUB. Vsak torek imajo oboleli na voljo prostore v bolnici. Te prostore imenujejo *Cafe Regenbogen* (Mavrica). Tam z njimi in straighti lahko popijete kavo in pokramljate...

Po “Pomofridi” ti nekako zmanjka energije. Tet imaš dosti za to noč in najbolje, kar sva storila, je bil odhod domov. Za najbolj vztrajne ostaja še diskoteka, ki jih je v Muenchenu tudi veliko. Naše “južne sestre” hodijo najraje v *New York*, kjer je tudi pravi informacijski center jugovzhodne Evrope. Kaj vse tam ne zveš!

Ostaja še *Soul City, Together...* Na žalost pa sam nerad hodim v diskoteke in o njih ne morem kaj dosti povedati. Najbolje bo, če si o tem sami preberete v *Spartacusu*, gay vodiču, ki ga lahko dobite kar ob prihodu, na železniški postaji. Kadar je bilo lepo vreme, sva z “možem” šla v *Engleški vrt* (Englischer Garten). Na jasah se sončijo telesa adonisov, prav tako, kakor jih je ljubi Bog ustvaril. Toliko tet na enem mestu še v življenju nisem videl. Torej je ogled vrta “muss” za vsakega. Po tolikšnih naporih sva se

vedno ustavila še pri kitajskem stolpu, ki so ga postavili ob mestni svetovni razstavi. Tam se gayi zbirajo in skupej popijejo vrček, dva... S sabo lahko vzamete tudi malico in nihče ne bo imel nič proti.

Dan sva si z ljubim popestrila še s kopianjem v reki Isar. V bližnjih grmičkih se lahko predate užitek odvajanja odvečnih hormonov. Ob ponedeljkih sva hodila na tečaj za “govorico rok”, ki so ga organizirali gluhonemi gayi in lezbijke. In oktobra letos je izšla prva številka njihovega glasila.

Kot vidite, biti gay v Muenchenu ni ravno neprijetno. Vprašali me boste, zakaj sem se vnil. Lahko vam zagotovim le to: domovina je domovina. Naj bi bila še tako proti homoseksualnosti in vsemu ostalemu. Rad jo imam!

Želel bi, da bi bile tudi tukaj razmere vsaj take, kot sem jih doživljal tam. Vsi pa vemo, da je za to potrebno veliko trdega dela in odrekanja, veliko sprememb, družbenih in zares demokratičnih. To pa ne bo lahko, čeprav upam, da se bomo jutri tudi pri nas imeli boljše. Boljše kot v Muenchenu?

SL

BRAD PITT kot Louis

KIRSTEN DUNST kot Claudia

*VKLENJENA V SOVRAŠTVU...
IN LJUBEZNI NA VEKE VEKOV.*

INTERVJU Z VAMPIRJEM

LJUBLJANSKI

KINEMATOGRAFI

ilirija kemija
LJUBLJANA, SLOVENIJA

AVANTA

ZA ŽENSKE **in** ZA MOŠKE